

Міністерство освіти та науки України
Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Навчально-науковий інститут післядипломної освіти
Кафедра англійської філології та перекладу

Дипломна робота магістра
“ЛІРИЧНЕ Я” У ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ В.ЧЕРЧИЛЛЯ

Студентки VI курсу 641мз групи
Спеціальності 035 – Філологія
Спеціалізації 035.041 Германські мови та
літератури (переклад включно) перша –
англійська

Будняк Анастасії Ігорівні

Керівник: к. філол. н., доцент

Передерій Ганна Миколаївна

Рецензент: к. філол. н., старший викладач

Лютянська Наталя Іванівна

Національна шкала _____

Кількість балів _____ Оцінка ECTS _____

Миколаїв – 2024

ЗМІСТ

Вступ.....	3
Розділ 1.Теоретико-методологічні засади дослідження “ліричного Я” у політичному дискурсі	7
1.1. Тлумачення поняття ідіодискурсу в сучасній лінгвістичній парадигмі.....	7
1.2.Термінопоняття “ліричного Я” у лінгвістичних дослідженнях	17
1.3. Зміст та структура “ліричного Я” у політичному дискурсі	24
1.4. Методика дослідження “ліричного Я” у політичному дискурсі.....	28
Висновки до першого розділу	31
Розділ 2.Художній образ “ліричного Я” у політичному дискурсі В. Черчилля: лінгвістичний аспект	33
2.1. Лексичні та стилістичні засоби вираження “ліричного Я”	33
2.2. Синтаксичні стилістичні засоби “ліричного Я”	57
2.3. Метафора як домінуючий стилістичний засіб вираження “ліричного Я. 85	85
Висновки до другого розділу	106
Висновки.....	107
Додатки.....	110
Список використаних джерел	111
Список джерел ілюстративного матеріалу.....	116

ВСТУП

У сучасному політичному дискурсі акцентується увага на аналізі мовленнєвих практик, які виявляють культурно-етнічні особливості політичних лідерів. Однією з ключових складових дослідження є аналіз “ліричного Я” в ідіодискурсі англомовних політиків, що зберігає актуальність в контексті вивчення політичної комунікації. Особливу цікавість представляє аналіз політичного мовлення В.Черчилля, який увійшов у світову історію як один із найвизначніших політичних діячів ХХ століття.

Актуальність цієї теми зумовлена необхідністю розуміння особливостей політичного мовлення в контексті особистісного вираження та комунікативних стратегій лідерів. Розгляд “ліричного Я” у політичному дискурсі відображає значущість вивчення мовних особливостей та психологічних аспектів комунікації в політичній сфері. Розуміння формування та використання “ліричного Я” політиками дозволить краще розкрити їхні особистісні риси, стратегії впливу та специфіку сприйняття політичної ідеології через їхні власні комунікативні наміри. Крім того, аналіз ліричного Я в мовленні В. Черчилля має важливе значення для розуміння підходів політичного лідера до комунікації, конструювання мовленнєвих стратегій у різних історичних моментах та формування його ідіодискурсу як складової політичного образу.

Методико-теоретичну основу роботи склали роботи провідних вчених у галузі політичної лінгвістики, таких як А. Акаймова, М. Остапенко, Т. ван Дейк, П. Данмайр, Р. Васко та інших. Роботи вказаних дослідників розглядають лінгвістичні аспекти політичної комунікації, аналізуючи мовні засоби та стратегії, використані політиками для спілкування з аудиторією. Основний акцент робіт полягає у вивченні впливу мовних елементів на формування громадської думки, ролі мови в політичному впливі та у формуванні соціокультурних норм.

Мета даної дипломної роботи полягає у виявленні мовностилістичних засобів вираження ‘ліричного Я’ в дискурсі В. Черчилля.

Для досягнення мети дослідження було поставлено такі **завдання**:

- 1) розглянути лінгвістичні дослідження, присвячені політичному дискурсу;
- 2) оглянути підходи лінгвістів до визначення понять “ліричне Я” та “Ідіодискурс” у сучасній лінгвістиці;
- 3) окреслити сучасні наукові підходи до вивчення стилістичних аспектів у політичному дискурсі;
- 4) розробити методику аналізу мовностилістичних засобів вираження “ліричного Я” в політичному дискурсі В. Черчилля;
- 5) виявити мовностилістичні засоби вираження “ліричного Я” у промовах та листах В. Черчилля;
- 6) охарактеризувати синтаксичні засоби вираження “ліричного Я” у промовах та листах В. Черчилля;
- 7) здійснити всебічний аналіз метафори як домінантного стилістичного засобу вираження “ліричного Я” у промовах та листах В. Черчилля.

Об’єктом дослідження є “ліричне Я” у політичному дискурсі В. Черчилля.

Предметом дослідження є лінгвістичні особливості вираження “ліричного Я” в політичних промовах та особистих листах В. Черчилля.

Матеріалом дослідження слугували 5 особистих листів та 20 промов В. Черчилля, отримані методом суцільної вибірки, загальною кількістю 957 умовних сторінок.

У дослідженні використовуються різноманітні **методи**, що дозволяють здійснити глибокий аналіз лінгвістичних аспектів дискурсу Черчилля.

- 1) Описовий метод використовується для створення детального опису лінгвістичних елементів у дискурсі політика. Цей метод дозволяє

систематизувати та представити мовні структури, що використовує Черчилль у своїх промовах.

2) Аналіз тексту фокусується на аналізі конкретних виступів Черчилля для виявлення прикладів використання “ліричного Я” та інших методів особистого вираження, які відображають його авторську свідомість.

3) Лінгвістично-стилістичний аналіз – глибокий аналіз риторичних прийомів, емоційних складових та стилістичних особливостей мови В. Черчилля для розкриття художньо-виражальних засобів, використаних у його дискурсі.

4) Аналіз дискурсу спрямований на вивчення та аналіз використання мови в промовах Черчилля, зокрема на визначення специфічних лінгвістичних особливостей його дискурсивної практики.

5) Критичний аналіз літератури – комплексний підхід, який включає критичну оцінку та аналіз існуючої літератури з когнітивної лінгвістики та аналізу дискурсу. Це допомагає уточнити та розширити теоретичну базу дослідження.

Наукова новизна представленого дослідження виявляється у спробі власного аналізу та вивченні феномену “ліричного Я” в ідіодискурсі впливових політиків, зосереджуючись на прикладі В. Черчилля. Робота має на меті систематизувати та проаналізувати використання ліричного Я у політичному мовленні цього видатного діяча, що сприятиме розкриттю особливостей його мовленнєвої практики та індивідуального стилю.

Практична цінність дослідження полягає в його потенціалі стати основою для розробки та впровадження нових комунікаційних стратегій у політичному дискурсі. Аналізуючи лінгвістичний стиль В.Черчилля, ми сподіваємося виявити ефективні методи спілкування, які будуть здатні здійснювати вплив на різноманітну аудиторію. Розуміння того, як особисте самовираження впливає на політичний дискурс, може стати корисним інструментом для ораторів, політиків та комунікаторів, пропонуючи цінні стратегії залучення та переконання. Це дослідження сприяє вдосконаленню

сучасної політичної комунікації, розвитку методів переконання та сприяє створенню більш вражаючих публічних виступів. Крім того, результати дослідження можуть бути використані в навчальних програмах для майбутніх філологів. Ця робота може слугувати як важливим посібником для студентів і практикуючих перекладачів, які бажають покращити свої навички у цій області.

Теоретична цінність дослідження полягає в його внеску у ширший дискурс про мову, риторику та політичну комунікацію. Аналіз “ліричного Я” в рамках ідіодискурсу Черчилля сприяє збагаченню теоретичних знань у лінгвістиці, стилістиці та аналізі дискурсу. Висвітлення цього аспекту може допомогти розширити уявлення про взаємозв'язок між особистісним вираженням та мовними практиками, а також уточнити вплив цих факторів на формування політичних повідомлень та їх сприйняття громадськістю.

Апробація дослідження було здійснена на:

–Всеукраїнській науково-практичній конференції «Могилянські читання – 2023:», присвячені Дню науки в ім'я миру та розвитку (м. Миколаїв, 15 листопада 2023 рік).

Публікації. Результати дослідження викладено у статті “Lyrical I in W. Churchill’s idio-discourse: stylistic aspect” і опубліковано у журналі «Студентські студії» (2023 рік).

Логіка дослідження зумовила **структуру роботи**. Дипломна робота складається зі вступу, двох розділів, висновків до них, загальних висновків, списку використаних джерел та додатків. Повний обсяг роботи – 119 сторінок (109 сторінок – основний текст). Список використаних джерел – 84 назви на 9 сторінках.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ “ЛРИЧНОГО Я” У ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ

1.1 Тлумачення поняття ідіодискурс в сучасній лінгвістичній парадигмі

Ідіодискурс у сучасній лінгвістичній парадигмі є предметом глибокого дослідження та ретельного аналізу у зв'язку з його значущістю та впливом на різноманітні аспекти мови та комунікації. Запроваджений у лінгвістиці зверненням до ідеї ідіодискурсу у контексті дискурсивного аналізу, цей термін відкриває широкі можливості для розуміння та пояснення індивідуальних особливостей мовленнєвого процесу, врахування їх у контексті соціокультурних, психологічних та інших аспектів.

Т. Ван Дейк у своєму визначенні поняття “дискурс” підкреслює його сутність як комунікативного акту, що об'єднує мовну форму, значення та дію, який виникає у процесі спілкування між учасниками. Він підкреслює, що дискурс не обмежується лише мовним вжитком, а також охоплює ментальні процеси, що супроводжують акт комунікації [36, с. 118]. Це визначення акцентує не лише поверхневі аспекти мовлення, а й психологічні та соціокультурні аспекти, які є не менш важливими для розуміння природи дискурсу та його впливу на спілкування.

М. Фуко висловлює думку про дискурс як про сукупність висловлювань, що утворюють культурне явище та співвідносяться з різними сферами людського знання [39, с. 103]. Він підкреслює, що дискурс є не лише мовним формуванням, а й культурний феномен, що породжує різноманітні фізичні, ментальні та психологічні результати.

Ця концепція підкреслює, що дискурс не тільки відображає історичні та соціокультурні відмінності, але й є їхнім продуктом. Він відображає менталітет та культурні особливості, будучи відображенням як національної та загальної культури, так і індивідуальних уявлень [35, с. 72-74].

Дискурсивні конструкції створюються через послідовне утворення висловлювань, відображаючи комплексність спілкування та вплив культурних, історичних та соціальних факторів на формування мовленнєвої практики.

Отже, вивчення дискурсу виявляє його суттєву роль у формуванні культурних, соціальних та індивідуальних контекстів комунікації, що проявляється у різноманітних сферах життя та розумінні суспільства.

Дискурс являє собою не лише процес, а й продукт мовної діяльності, аналізуючи його у комплексі когнітивних, комунікативних, лінгвальних та позалінгвальних аспектів [31, с. 106], розкривається багатогранність та важливість цього явища для розуміння сутності мови та її взаємодії з оточуючим світом.

Фаулер вбачає у понятті “дискурс” широкий процес мовної взаємодії між людьми з усією його цілісністю та складністю [41, с. 86]. Ф. Генрі та К. Тейтор, зосереджені на соціальній ролі дискурсу, розглядають мову як транслятора широкого історичного значення, що об'єднує індивідуальний та соціальний світи людини [44, с. 25]. За словами А. Кондрико, дискурс – це “вербалізований світогляд”, мова, що несвідомо відображає суб'єктивні уявлення про світ і виявляє інваріанти його картини, що охоплюють повсякденні, наукові, філософські, релігійні, поетичні аспекти [18, с. 153]. Ці різні підходи до дискурсу відображають його багатоаспектність та важливість у розумінні як індивідуального мовленнєвого процесу, так і соціокультурних взаємодій у сучасному суспільстві.

У нашому дослідженні ми оперуємо визначенням поняття “дискурс”, яке запропонував Т. ван Дейк, та вважаємо його вклад у розвиток аналізу дискурсу важливим. Це визначення чітко описує дискурс як інтерактивну діяльність учасників спілкування, де відбувається обмін інформацією, надання впливу один на одного та використання різних стратегій, які здійснюються як вербально, так і невербально у процесі спілкування [36, с. 24]. Розглядаючи дискурс у контексті політичного дискурсу, ми

підтверджуємо його спільні риси з загальним визначенням, яке пропонує ван Дейк, та враховуємо специфіку його реалізації у мовному середовищі.

Цікаво, що поняття дискурсу тісно пов'язувалося з ідеєю тексту. Вчені, такі як Г. Відоусен, намагалися розмежувати ці терміни, додавши до них “ситуацію”. Для Відоусена, дискурс розглядався як текст у контексті, де текст + ситуація створюють дискурс [55, с. 4].

С. Елстейн у свою чергу визначав текст і дискурс як результат і процес мовлення відповідно. Текст, на його думку, є результатом, що залежить від того, що говориться та умов комунікації, тоді як дискурс – це сума вираження та комунікативної ситуації [38, с. 28, 69].

Ці різні підходи до визначення дискурсу відображають багатогранність та складність самого поняття, що сприяє його багатовимірному тлумаченню у лінгвістиці та дослідженні його ролі у мовленнєвій практиці.

Дж. Хоторн вважав поняття “текст” і “дискурс” схожими, але водночас розрізняв їх за кількома ключовими аспектами. Зокрема, він підкреслював, що текст не завжди передбачає взаємодію між учасниками, тоді як дискурс завжди вказує на такий комунікативний аспект [43, с. 189].

Крім того, текст може мати різний обсяг, тоді як дискурс завжди передбачає певну тривалість. Щодо структури, текст має поверхневий зв'язок між його складовими, тоді як дискурс має глибинні зв'язки, що відображають його більш складну структуру. Нарешті, Хоторн відзначав, що текст переважно абстрактний, тоді як дискурс є конкретним і прагматичним [43, с. 189].

Хоча Хоторн розглядав ці поняття як схожі, його розрізнення за допомогою таких аспектів дає можливість краще розуміти їхню природу та роль у комунікації. Такий підхід допомагає виявити важливі відмінності між текстом і дискурсом, розкриваючи їхню взаємодію та вплив на сприйняття та розуміння мовленнєвих проявів.

Д. Крістал у своєму розумінні дискурсу зазначає його відмінність від тексту як лінгвістичного феномену. Вона акцентує увагу на живій мові,

природному спілкуванні, коментарях та інтерв'ю, розглядаючи це як складові дискурсу [34, с. 116]. Це підкреслює важливість дослідження живого мовлення та його контексту для глибшого розуміння мови та комунікації.

У Крістал важливою є ідея про відсутність чіткої межі між текстом і дискурсом, що відображається в його праці [34, с. 116]. Це свідчить про те, що вивчення дискурсу потребує уваги до різноманітних форм мовленнєвої взаємодії та контексту, що впливають на сприйняття та розуміння мови. Дослідниця вказує на важливість вивчення живого мовлення для повного розкриття природи мови та комунікації.

Різнманітність типів дискурсу визначається не лише його структурою та мовним апаратом, але й контекстом культурно-соціальних умов, в яких він функціонує [22]. Однак, з огляду на різноманіття соціальних аспектів людського життя, важко сформулювати єдину класифікацію дискурсу, оскільки його форми існування так само різноманітні, як і відбиті в ньому аспекти соціальної реальності.

Різнманітні типи дискурсів у лінгвістиці та соціолінгвістиці розглядаються через призму соціальних активностей, що їх породжують та мети, які вони ставлять перед собою. Згідно з підходом Р. Сколлона, відбувається умовне поділ на персональні та інституційні дискурси. Інституційний дискурс, який характеризується різноманітними системними ознаками, такими як цілі, учасники, хронотоп, цінності та інші, має у своїй основі систему специфічних знаків, відповідних для певної сфери. Кожен з таких дискурсів використовує спеціальну лексику та конструкції, а їх мета не лише визначає тематику, а й впливає на загальний характер спілкування [52]. Такий підхід дозволяє краще розуміти різноманіття дискурсивних практик у контексті їх соціального та професійного використання.

Цей поділ на персональні та інституційні дискурси сприяє розумінню того, як соціальні контексти формують способи взаємодії та комунікації між учасниками. Важливо враховувати, що кожен тип дискурсу має свої

особливості та відповідає конкретним метам, що сприяє якісному аналізу та розумінню комунікативних процесів.

Предметом особливої уваги є також класифікація різновидів дискурсу, яку розробив М. Фуко. Згідно з цією системою, вирізняються такі типи дискурсу: теле- і радіодискурс або медіадискурс, дискурс ЗМІ, театральний дискурс, літературний дискурс, рекламний дискурс, політичний дискурс та релігійний дискурс [39]. Ця класифікація розкриває специфіку різних сфер комунікації та дозволяє виділити основні тематичні напрями у дискурсивному просторі.

Проте, важливо відзначити, що ця класифікація обмежена тематичними аспектами та не охоплює інші потенційно значущі критерії для аналізу дискурсу. Інші аспекти, такі як соціокультурний контекст, владні відносини та мовленнєва стратегія, залишаються поза увагою цієї класифікації. Таким чином, хоча вона дає важливе уявлення про різноманітні області дискурсивного аналізу, існує необхідність в подальших дослідженнях для розширення параметрів аналізу дискурсивного простору та більш глибокого розуміння його складових елементів.

Політичний дискурс – це сукупність різних форм висловлювань, які об'єднуються навколо конкретної політичної події чи теми. В основі його лежить бажання обґрунтувати та підтримати легітимність влади в суспільстві. Це може включати в себе різні типи мовлення, такі як промови, дебати чи медійні кампанії, спрямовані на виправдання та захист права володіти та використовувати владу у певному політичному контекст [26, р. 204].

Політичний дискурс – це процес розповсюдження та обміну інформацією у сфері політики, який відіграє ключову роль у формуванні політичної активності, утворенні громадської думки та політичної соціалізації. Це включає використання різних каналів комунікації, таких як промови, ЗМІ, реклама та соціальні мережі, для передачі політичних повідомлень громадськості [23, с. 162].

Це визначення підкреслює значення політичної комунікації у формуванні спільного розуміння політичних питань та впливу на процес ухвалення політичних рішень. Воно відображає важливість не лише передачі інформації, але й сприяння формуванню певних поглядів та уподобань у суспільстві.

Політичний дискурс, за визначенням Р. Шварценберга, описує різні способи обміну, поширення та отримання інформації в суспільстві, пов'язаної з політикою. Це охоплює передачу ідей, повідомлень та поглядів, які формують політичну думку та впливають на усвідомлення громадськості. Політичний дискурс грає ключову роль у співпраці між різними складовими політичної системи, сприяючи взаєморозумінню та взаємодії між зацікавленими сторонами [51, р. 42].

Політичний дискурс є способом спілкування, специфічною формою політичної комунікації, що відіграє важливу роль у формуванні громадської думки та прийнятті політичних рішень. Він передбачає активну участь осіб і груп у обміні ідеями, думками та інформацією, пов'язаною з політичними питаннями. Основні характеристики цього виду комунікації – використання мови, риторики та різноманітних засобів спілкування для трансляції політичних повідомлень та впливу на суспільну думку [28, с. 175].

Політичний дискурс – це специфічний спосіб комунікації у політичній сфері, який включає у себе різні джерела інформації та відображає специфіку взаємодій у суспільстві. Згідно з М. Остапенком, політична комунікація має власну структуру, що виявляється у формах організації та моделях, і представляє собою складну систему спілкування на різних рівнях макросоціальних груп [21, с. 139].

Так, політичний дискурс – це не лише спосіб передачі інформації у політичному середовищі, але й інструмент формування уявлень, переконань та цінностей у суспільстві. Він відображає складну систему взаємодій між політичними учасниками та громадськістю, впливає на формування

громадянської позиції та сприяє конструктивному діалогу між різними суспільними групами.

За О. Семенюк, політичний дискурс – це використання мови та комунікації в політичних процесах для установлення та збереження влади. Це охоплює використання різних форм виступів (наприклад, промови, дебати) та медійних кампаній для передачі повідомлень, які підтримують та обґрунтовують право керувати [26, с. 175].

Політичний дискурс – це мовленнєва діяльність професійних політиків та політичних інституцій, що включає в себе виступи, інтерв'ю, дебати та політичні кампанії [37]. Це спосіб спілкування, який орієнтований на формування, зміну та використання політичного простору для мотивації людей до конкретних політичних дій. Політична комунікація використовує мову та риторику для впливу на громадську думку, розповсюдження політичних ідей та мобілізації людей для досягнення бажаних політичних результатів [54].

Це значить, що політична комунікація, як публічний дискурс, не лише визначає політичні обговорення, але й впливає на спосіб, яким ми сприймаємо політику та приймаємо рішення. Розуміння цих характеристик допомагає аналізувати та критично оцінювати вплив політичної комунікації на суспільство, формування політичних поглядів та демократичні процеси.

Політичний дискурс є складним механізмом комунікації, який виконує різноманітні функції у взаємодії між політиками та суспільством. Його різнобічні функції можна узагальнити за допомогою соціолінгвістичних підходів [45, р. 275]:

- 1) Експресивна функція дозволяє політикам виражати власні почуття, емоції та погляди щодо подій та питань.
- 2) Директивна функція включає елементи впливу та спрямування дій аудиторії, намагаючись переконати, наказати або заохотити до певних дій.

3) Референтна функція полягає в наданні інформації та фактів, що допомагають розуміти політичні питання.

4) Металінгвістична функція передбачає коментування мови та роз'яснення лінгвістичних аспектів дискурсу.

5) Поетична функція зосереджується на естетичних особливостях мовлення, спрямована на використання риторичних засобів для звернення уваги та викликання емоцій.

6) Фатична функція служить для вираження солідарності та побудови соціального зв'язку з аудиторією.

Ці функції допомагають у розумінні та аналізі політичного дискурсу, оскільки вони відображають різноманітність його цілей та впливу на громадськість. Сприйняття та розуміння цих функцій важливі для кращого осмислення складності політичної комунікації та її впливу на суспільство.

Поняття “ідіодискурс” є важливим в контексті вивчення політичного дискурсу і охоплює вивчення стилістичних особливостей авторського стилю, як у мовному, так і в літературному вимірах. Лінгвістичний підхід до цього поняття зосереджений на емоційних та експресивних аспектах мови, зокрема на різних мовних рівнях, з виділенням особливого значення синтаксичному рівню через його вплив на створення текстів [10, с. 16-43]. У сфері застосування різних моделей, таких як художні та інтерпретаційні літературні моделі, можна отримати комплексне розуміння тексту через аналіз його композиції. Цей підхід передбачає особисту інтерпретацію, мікроаналіз та емоційну взаємодію людини з текстом під час читання [3, с. 287-289].

Ідіодискурс у сучасній лінгвістичній парадигмі розглядається як вияв індивідуальності автора через особливий стиль виразності та комунікативний спосіб. Це поняття виходить за межі простого вибору слів і стилістичних рішень, охоплюючи також створення та організацію різноманітних засобів для залучення уваги аудиторії. Ці засоби не лише спрямовані на управління асоціаціями, але й на формування та вплив на спосіб, яким отримувач

сприймає текст, визначаючи його значення у власних когнітивних рамках [12].

Так, ідіодискурс насправді відображає не лише створення унікального стилю автора, але й його стратегії спілкування з аудиторією. Використання різних мовних засобів має не лише естетичне значення, а й потенційно впливає на сприйняття та розуміння тексту. Це свідчить про важливість ідіодискурсу у формуванні значень та взаємодії між автором і читачем або слухачем.

“Ідіодискурс” узгоджується з когнітивною лінгвістичною структурою, зокрема у дослідженні індивідуальної мовної репрезентації, яка називається “ідіостилем”. Як сформулював Р. Фаулер, ідіостиль діє у сфері когнітивного стилю, інкапсулюючи унікальний мовний прояв, що представляє психічну сутність автора, оповідача чи персонажів [40, с. 103]. Це мовне вираження тісно пов’язане з їхнім світоглядом, слугуючи відображенням індивідуального способу сприйняття та засвоєння світу індивіда, матеріалізуючи таким чином у текстовій тканині. Ця концептуалізація підкреслює, як когнітивний стиль функціонує як персоналізована основа для концептуалізації реальності.

Концепція “ідіодискурсу” охоплює виразний мовний стиль автора, який можна спостерігати не лише в художньому дискурсі, а й у різних типах дискурсу, включаючи політичну комунікацію. Це охоплює унікальні та впізнавані риси в письмовій та усній комунікації, які приписуються винятковим особистостям [24, с. 209]. Такі особи демонструють “авторський почерк”, самобутню творчу манеру, впізнаваний стиль спілкування. Цей прояв авторської індивідуальності дозволяє виразити свій темперамент і продемонструвати прихильність до певного стилю мовного спілкування, сприяючи діалогічній взаємодії, в якій люди беруть активну участь або беруть на себе комунікативну лідерську роль.

Як зазначає Н. Єсипенко, ідіодискурс являє собою “індивідуальний авторський мисленнево-мовленнєвий континуум” [13, с. 1], де

встановлюються змістовні зв'язки між темами, утворюючи цілісну систему висловлювань у комунікативному та функціональному вимірах В. Самохіної [24, с. 208]. Ідіодискурс втілює інтелектуальне знання в мові творчої особистості, зокрема політика, демонструючи такі відмінні риси, як впізнаваність, стиль та індивідуальні характеристики в різних контекстах спілкування.

Політичний дискурс, за Дж. Чартерісом-Блеком, окреслює спеціалізовану форму комунікації, що закріпилася в політичній сфері. Він характеризується унікальними контекстами спілкування, відмінними моделями мовлення, конкретними темами та спектром намірів і стратегій, які використовують політичні діячі. Ця форма спілкування нерозривно пов'язана з основними аспектами політики, заглиблюючись у динаміку влади, конфлікт, контроль і концепцію домінування [32, с. 27].

За визначенням І. Бабич, ідіодискурс розглядається як вияв творчої особистості оратора, що відображає його авторську свідомість. Це концептуальний підхід, в якому конкретні вияви автора утворюють його ідіодискурс, що індивідуалізується через когнітивні та прагматичні характеристики ідіосфери [5, с. 18].

Ідіодискурс визначається як складна індивідуально-авторська діяльність, що ґрунтується на поєднанні лінгвістичних, когнітивних і прагматичних чинників породження та сприйняття творів. Основною складовою є мовна картина світу автора, що виражає його унікальність через особисті якості, філософські погляди, історичний досвід і систему знань [5, с. 19].

Цей підхід важливий, оскільки підкреслює творчий акт мовленнєвої особистості, здатної відтворювати реалії світу через призму творчого сприйняття та естетичного мотивування. За допомогою образного мислення, уяви та фантазії, мовна особистість може створювати текстовий простір, що відображає не лише об'єктивний світ, а й внутрішній світ самого автора.

Отже, аналіз поняття ідіодискурсу дозволяє розглядати мовленнєву діяльність як складну індивідуально-авторську практику, що базується на унікальній системі мовних, когнітивних та прагматичних механізмів породження текстів. Виокремлення ідіодискурсу в контексті лінгвістичної парадигми наголошує на значущості кожної мовної особистості як творчого суб'єкта, що впливає на формування текстового простору через особисту картину світу, філософські уявлення, та історичний досвід.

1.2 Термінопоняття “ліричного Я” у лінгвістичних дослідженнях

У сучасній лінгвістичній науці вивчення ліричного Я є однією з ключових тем, що привертає увагу дослідників до вивчення внутрішнього світу мовленнєвої особистості. Термінопоняття “ліричне Я” відображає комплексний феномен, який включає в себе не лише мовні аспекти, але й психологічні, культурні та соціальні аспекти. Дослідження цього терміну в лінгвістиці відображає спроби розкриття та розуміння внутрішнього мовленнєвого світу, його індивідуальності та специфіки вираження через мову.

Термінопоняття “ліричне Я” у лінгвістичних дослідженнях визначає складний феномен, який відображає внутрішній світ мовленнєвої особистості через мовленнєвий акт. У контексті політичної комунікації, яка є формою публічного дискурсу, це термінопоняття стає особливо актуальним.

Термін “ліричне Я” у лінгвістичних дослідженнях охоплює концепції “ідіолекту” та “ідіостилю”. Ці поняття нерідко використовуються взаємозамінно. Т. Семіно розглядає ідіостиль як власний стиль мовлення індивіда, що визначається різними впливами – соціальними, географічними, професійними та психофізіологічними. Ці впливи формують мовленнєвий стиль на рівнях фонетики, лексики та стилістики [53, с. 144-151].

Ця концепція показує, що спосіб, яким ми мовимо, не лише відображає наші індивідуальність та погляди, але й є результатом різноманітних

зовнішніх чинників, які впливають на наше мовлення. Вивчення ліричного Я через призму ідіостилю та ідіолекту сприяє глибшому розумінню взаємозв'язку мови та особистості.

Це поняття походить від грецького “idio”, що означає “власний” або “особливий”, та “lect”, що пов'язаний з мовою. Подібно до діалекту, який відображає регіональні варіації, ліричне Я об'єднує у собі відмінні лінгвістичні особливості, мовні шаблони та висловлення, що притаманні саме конкретній особі. У вужчому розумінні воно стосується унікальних мовних особливостей одного мовця, а в ширшому контексті охоплює весь мовний репертуар, використовуваний цією особою. Дослідження текстів, створених мовцем, дозволяє лінгвістам розуміти тонкощі та структури використання мови окремою особою в межах мовної системи [7, р. 6].

Ліричне Я у лінгвістичних дослідженнях визначається як одна з форм ліричного суб'єкта, що представляє авторську свідомість, більш близьку до неї, ніж образ ліричного героя. Це концепція, де суб'єкт мовлення, який має граматично виражену особу, перебуває не на передньому плані, а у фокусі уваги знаходиться сама ситуація чи зображена картини його сприйняття. У тексті цей суб'єкт може виявлятися через займенники першої особи або взагалі бути відсутнім, при цьому розповідь може відбуватися від третьої особи. Авторська свідомість в ліричному Я виступає як власне автор, який створює ситуації, а сам суб'єкт мовлення може бути менш виділеним у тексті [5, с. 34-35].

Ця концепція визначає важливі аспекти вираження мовленнєвої особистості, підкреслюючи значення ситуації та сприйняття в художньому контексті. Вона дозволяє зрозуміти, як авторська свідомість репрезентується в тексті та як вона взаємодіє з читачем.

Ліричне Я знаходить своє застосування у різних контекстах, у тому числі і в політичній комунікації. Це поняття, яке раніше пов'язувалося переважно з поезією та літературою [4, с. 16], зараз отримує нові відтінки значень у сфері публічного виступу політиків. Вони впроваджують особисті

аспекти, емоції та цінності в мовлення для побудови зв'язку з аудиторією. Це стає стратегічним інструментом для створення унікальної особистості, яка відзначається автентичністю та співзвучністю із глибинними переконаннями членів аудиторії.

Ліричне Я в даному контексті може відігравати роль ключового агента, що впливає на формування та маніпулювання політичним ландшафтом. Це виражається у використанні специфічної мови та риторики для стимулювання конкретних політичних залучень, поширення ідеологій та мобілізації громадськості, що формує стиль оратора [54, с. 257].

Фактори, пов'язані з користувачем стилю, та ті, що відносяться до ситуації використання мови, взаємодіють, впливаючи на спосіб висловлювання та обрання мовних конструкцій. Вибір конкретного стилю або форми вираження залежить від індивідуальних уподобань мовця, а також від контексту, у якому відбувається мовлення [6, с 152-155].

Термін “ліричне Я” у лінгвістичних дослідженнях розглядається через призму різних факторів, які пов'язані з особистістю мовця. Згідно з Л. Городенко, ці фактори включають вік доповідача або автора, стать, ідіосинкратичні уподобання, а також регіональне та соціальне походження [9, с. 6]. Ці аспекти індивідуальності мовця впливають на створення та вираження ліричного Я через мовленнєві дії. Вік може вплинути на спосіб вираження почуттів та поглядів у тексті, стать може відображати різницю в підходах до самовираження, а ідіосинкратичні уподобання, регіональне та соціальне походження можуть визначати особливості мовного стилю та образу мислення автора.

Термін “ліричне Я” у лінгвістичних дослідженнях розглядається як складний концепт, що охоплює внутрішній світ мовленнєвої особистості. Стилiстичні фактори, пов'язані з ситуацією спілкування, впливають на вираження ліричного Я в мовленні. Ці фактори включають в себе [6, с. 152-155]:

- 1) вибір мовної форми (усна чи письмова мова);

- 2) участь у дискурсі (монолог чи діалог);
- 3) ставлення (рівень офіційності);
- 4) сферу дискурсу (наприклад, політичну сферу).

“Ліричне Я” в лінгвістичних дослідженнях визначається як особливий аспект стилістичної варіації мови, який акцентує на вираженні внутрішнього світу та емоційної сфери мовленнєвої особистості. Стиль, як стилістична ознака, вивчає варіативність мовних форм у реальному вживанні мови, враховуючи можливість кодування того ж самого змісту в різних мовних формах. Ліричне Я виражається не лише через лексико-семантичні особливості, але й через синтаксичні, інтонаційні та текстові рішення. Дослідження стилістичної варіації у ліричному Я дозволяє виявити та розглядати різні стилістичні аспекти в мовленні, які виражають індивідуальність та емоційний стан мовця [47].

За визначенням Дж. Вебера, стилістика є вивченням стилю, а саме, способу використання мови в конкретному контексті із застосуванням певної мети. У лінгвістичних дослідженнях відзначається, що стилістика розглядає тексти різних дисциплін як “мову в дії”, що підкреслює важливість аналізу мовленнєвого вираження в конкретних обставинах [55].

Термінопоняття “ліричне Я” у лінгвістичних дослідженнях може розглядатися у контексті стилістики, яка вивчає способи використання мови в різних текстах та визначає особливості їхнього стилю. За аналізом Дж. Вебера, стилістика не лише вивчає стиль, але й дозволяє розглядати мову як інструмент в конкретних комунікативних ситуаціях, включаючи ліричні тексти.

Стилiстика, як визначає П. Вердонк, – це аналіз характерних виразів у мові та їхньої мети й ефекту, що робить її важливим інструментом у вивченні ліричного “Я” [55].

Г. Відоусон підкреслює, що стилістика як метод інтерпретації тексту зосереджується на мові. Вона не обмежується літературою, а застосовується у широкому спектрі сучасної мови та лінгвістики, включаючи навіть різні

форми дискурсу, які можуть демонструвати високий рівень стилістичної вправності [55].

Ці визначення розкривають, що ліричне “Я” у лінгвістичних дослідженнях спирається на стилістичний аналіз, який розглядає мовні засоби через призму їхнього впливу та цілей в тексті. Розглядання стилістики як інструменту не лише для літературного аналізу, а й для різних сфер мовлення, свідчить про її універсальність та важливість у вивченні мовної ефективності. Такий підхід допомагає краще розуміти внутрішній світ автора через аналіз мовних засобів та їхнього впливу на сприйняття тексту.

Відповідно до досліджень Т. Беляєвої, стиль має п'ять частин, які включають у себе кодування, передачу, реалізацію, прийом та декодування повідомлення [6, с. 152-155].

Важливим аспектом розгляду стилістики є різні погляди на її вивчення: дуалізм, монізм та плюралізм [55].

Дуалістичний підхід розрізняє манеру та матерію тексту, зосереджуючись на виразі та формі, не обмежуючи себе змістом [55]. Моністична школа наголошує на неможливості відокремлення висловів від їхнього змісту. Плюралісти вбачають мову як засіб функціонування, що залежить від соціальних функцій та комунікативних цілей мовців у різних контекстах [55].

Ці підходи відображають складність вивчення стилістики та стилів мовлення через різноманітність підходів до аналізу мови як комунікативного засобу. Це відкриває можливості для більш глибокого розуміння та дослідження лінгвістичних феноменів у контексті їх функцій та соціальних вимірів.

Термін “стиль” має своє коріння в латинському слові “stylus”, що спочатку означало “гострий предмет”, а пізніше – “знаряддя для письма”. У сучасному розумінні, стиль відображає особливий спосіб письма або висловлювання. Його розвиток і класифікація в середньовіччі нагадують розподіл риторики на різні рівні [55].

Ці рівні стилю – низький, середній та піднесений – були унікальними як лінгвістичні, так і позалінгвістичні конструкції. Важливо відзначити, що стиль мовлення або письма завжди впливається діяхронічним контекстом, який співвідносить особливості мовлення індивіда з тими, які характеризують інших ораторів або письменників тієї самої соціальної спільноти. Така спільнота дозволяє враховувати певні особливості та спільні риси в мовленні, але також робить індивідуальний підхід до стилю важким [55].

Дослідження стилю в мовленні виявляється складним завданням через його багатоаспектність та вплив соціокультурного контексту на формування мовного висловлення. Це підкреслює значення не лише індивідуальних особливостей, але й соціального оточення у визначенні та розумінні стилістичних особливостей мовлення.

У лінгвістичних дослідженнях ліричне Я розглядається через призму чотирьох стилістичних особливостей, як вказують Дж. Ліч та М. Шорт. Ці особливості включають лексичні категорії, граматичні аспекти, образну мову, а також контекст і зв'язність у тексті. Лексичні категорії охоплюють вибір слів, граматичний аспект аналізує структуру речень, образна мова відображає вибір та значення використаних образів, а зв'язність тексту визначається взаємодією його частин. Контекст, у свою чергу, відображає зв'язок тексту з соціальним дискурсом [48, с. 75-79].

Це уявлення про стилістичні аспекти допомагає розуміти, як автор виражає своє ліричне Я через мовні засоби. Аналіз цих категорій дозволяє глибше зрозуміти внутрішній світ мовленнєвої особистості та способи його вираження у тексті. Це важливе для розкриття індивідуальності автора та визначення особливостей його ліричного Я через мовні засоби.

Ідіостиль, за визначенням О. Селіванової, окреслює відмінні риси, притаманні індивідууму у вживанні мови. Він охоплює не лише лексичні та граматичні вибори, а й охоплює комунікативні стратегії мовця, риторичні моделі та експресивні нюанси [25, с. 167]. Концепція виходить за межі

простого лінгвістичного вибору і включає комунікативні звички індивіда, мовні переваги та прагматичні підходи до передачі значення через мову.

Інтеграція ідіостилю в когнітивну лінгвістику підкреслює тісний зв'язок між мовою, когніцією та індивідуалізованим вираженням. Це підкреслює ключову роль мови як середовища для втілення та передачі когнітивної структури індивіда, охоплюючи його точки зору та інтерпретації реальності. Крім того, ця перспектива визнає різноманітність когнітивних стилів та їхній вплив на текстове представлення, підкреслюючи багатогранний характер використання мови та його роль у передачі персоналізованих концептуалізацій.

Ідіолект або ідіостиль охоплює не лише мову, якою користується особа, але й унікальний спосіб її використання, що залежить від середовища, професії, регіонального походження та особистих характеристик. Він охоплює ширший спектр, що охоплює від фонетики до лексики та стилістичного вибору, сприяючи виразному мовному відбитку людини.

Наголос на емоційних та експресивних аспектах у поєднанні з синтаксичним аналізом та особистим тлумаченням підкреслює багатство та складність розуміння авторського ідіодискурсу. Здається, цей підхід підкреслює складний зв'язок між мовою, емоціями та індивідуальним сприйняттям у вивченні текстів. Загалом, це наголошує на необхідності комплексного, багаторівневого підходу, щоб зрозуміти глибину унікального стилю автора в його дискурсі.

Отже, вивчення ліричного Я у лінгвістичному контексті сприяє розкриттю художньої індивідуальності автора та розумінню механізмів вираження його унікальності через мову. Дані аспекти набувають особливого значення для подальшого розвитку літературознавства та лінгвістики, а також для аналізу та інтерпретації всіх видів дискурсу, зокрема, політичного.

1.3 Зміст та структура “ліричного Я” у політичному дискурсі

У контексті лінгвістичного аналізу політичного дискурсу особлива увага приділяється дослідженню “ліричного Я”, що протягом останніх десятиліть стало предметом інтенсивного вивчення та аналізу в рамках ідіодискурсу англomовних політиків. Сутність “ліричного Я” в політичному дискурсі полягає у виявленні особистісного висловлення політика, його емоційного ставлення до подій чи питань, що стають предметом висловлювань.

Дослідження “ліричного Я” в ідіодискурсі англomовних політиків відкриває нові перспективи для розуміння не лише структурних та мовних особливостей цього елемента політичного мовлення, а й його впливу на сприйняття громадськістю.

“Ліричне Я” у політичному дискурсі англomовних політиків, подібно до поетичного дискурсу, має суттєву рису суб’єктності, яка виявляється через образність у його створенні та функціонуванні. Образ ліричного героя стає ключовою формою вираження “ліричного Я” в ідіодискурсі, де мовно-стилістичні засоби використовуються для розкриття цього образу у словесній формі [5, с. 38-39].

Ця концепція дозволяє уявити, як політики використовують мовно-стилістичні засоби для створення іміджу ліричного героя у політичному контексті. Підкреслення образності та емоційно-зарядженої суб’єктивності може сприяти залученню громадськості до сприйняття та реакції на політичні висловлювання.

“Ліричне Я” в ідіодискурсі політиків визначається як відображення особистого сприйняття світу та власного вираження автора тексту. Це віддзеркалення індивідуальної реальності, спрямоване на читача через використання мовних та прагматичних засобів комунікації [5, с. 40].

У лінгвістичних дослідженнях “ліричне Я” в ідіодискурсі англomовних політиків виявляється як ключовий аспект політичної комунікації. Це

концепція, що відображає специфіку спілкування політиків, які не лише формують свої позиції через мовлення, а й використовують його для маніпулювання суспільною думкою та максимізації підтримки [21, с. 139]. Ліричне Я в політичному дискурсі втілюється через переконливу мову, риторичні прийоми та стратегії, спрямовані на формування ідеологічного образу та отримання влади [26, с. 175-176].

Серед лінгвістів тривалий час точаться дискусії щодо визначення змісту та сутності політичної мови, оскільки важко виділити знакову систему, яка обслуговує виключно сферу політичної комунікації. Як наслідок, науковці найчастіше використовують терміни “політична мова” та “мова політики” [29, с. 32].

Дослідники представляють різні погляди на політичну мову та її специфіку. М. Ткачівська [29, с. 33] та С. Алексенко [1, с. 5] підкреслюють важливість термінології у політичних висловлюваннях, вказуючи на використання спеціальних термінів у політичних контекстах. Г. Гіртт додає аспект символічної системи політичної мови, що спрямована на суспільний консенсус та прийняття рішень [42, с. 108]. Однак погляди В. Сергієва [27, с. 23-24] та Р. Гончарової [8, с. 32] відкидають ідею політичної мови як окремої системи, вважаючи її лише варіантом національної мови, що орієнтована на політичний контекст.

Мова, яку використовують політики, хоч і має свої стилістичні та функціональні особливості, але залишається складовою національної мови. Вона відображає специфіку вираження певних концепцій та ідей, але не утворює окрему мовну систему. Запропонований термін “політичне мовлення” відображає саме спосіб використання національної мови в політичному контексті, а не створення окремої мовної системи [27, с. 24].

Це погляд відкриває розуміння того, що політичне мовлення, хоча й володіє специфічними рисами у використанні мовних засобів, все ж є частиною загальної мовної системи. Воно відображає особливості виразності

та функціонального використання мови в політичному середовищі, але не формує власну самостійну мовну структуру.

У мовленні політиків, зокрема в ідіодискурсі, спостерігаються конкретні особливості, що стосуються лексики, синтаксису та граматики. Ці особливості включають в себе використання кліше, усталених фраз, жаргонів та арготизмів у лексичному плані. Синтаксично це часто характеризується прямим порядком слів, а граматично – використанням конкретних граматичних форм. Аналіз цих аспектів мовлення може виявити унікальні риси політичного мовлення та його вплив на сприйняття громадськістю [50, р. 43].

Зважаючи на спрямованість нашого дослідження, вважаємо за доцільне зосередитися на аналізі лексичних, синтаксичних і граматичних особливостей політичного мовлення.

Серед лінгвістів тривалий час точаться дискусії щодо визначення змісту та сутності політичної мови, оскільки важко виділити знакову систему, яка обслуговує виключно сферу політичної комунікації. Як наслідок, науковці найчастіше використовують терміни “політична мова” та “мова політики” [14].

Термін “політична мова” вживає В. Сергієв, який зазначає, що основна відмінність політичної мови від повсякденної пов’язана з лексикою, оскільки політична лексика є термінологічною” [27, с. 33].

Подібну думку висловлює дослідник політичної комунікації Е. Франк: “Сутність політичної мови полягає у використанні спеціальних термінів, які особливо поширені в політичних гаслах, програмах, гімнах тощо” [42, с. 5].

Більш розгорнуте визначення пропонує Р. Хадсон: “Політична мова – це символічна система, яка обслуговує сферу політичної комунікації з метою досягнення суспільного консенсусу, ухвалення та обґрунтування політичних і соціально-політичних рішень” [46, р. 108].

Зазначимо, що вважаємо такі підходи невиправданими, оскільки “мова – це система впорядкованих словесних одиниць, організованих відповідним чином” [16, с. 23].

Політика використовує арсенал одиниць для національної мови; і, як стверджує А. Загнітко, надання переваги певним лексичним одиницям чи синтаксичним конструкціям не дає підстав для виділення особливої семіотичної системи [15, с. 13].

Підтвердження цих слів знаходимо в дослідженні Р. Ключника, який також рекомендує не трактувати політичну мову як особливу систему одиниць, а розглядати її як “варіант національної мови, спрямований на сферу політики” [17].

У політичному контексті мова визначається певними нормами стилістики, лексики та граматики, але залишається в межах національної мови. Це специфічний функціональний варіант мови, але не окрема мова. Використання терміну “політичне мовлення” наочно вказує на спосіб використання національної мови в політичних контекстах, а не на існування окремої системи вербальних знаків [15, с. 14].

Таке розуміння мовленнєвої практики політиків відображає важливість контексту та функціонального використання мови в політичних процесах. Підходячи до цього явища як до політичного мовлення, ми визначаємо його як інструмент виразності, маніпуляції та впливу, в якому мова функціонує як засіб комунікації в політичному середовищі.

“Ліричне Я” в ідіодискурсі англійських політиків виявляється через специфічні риси мовлення, що відрізняються від загальних мовних стандартів. Політичні висловлювання використовують терміни та вирази, які вже стали традиційними для даного жанру комунікації, такі як усталені словосполучення, жаргонізми та арготичні вирази. Основними особливостями є також прямий порядок слів у синтаксичній структурі та використання чіткої граматичної форми, що забезпечує ясність і чіткість висловлення [15].

Отже, особливості політичного мовлення не лише відображають індивідуальний стиль політика, але й мають значний вплив на сприйняття аудиторією та формування образу політичного діяча. Вони створюють емоційне співпереживання та підсилюють переконливість висловлених позицій.

1.4 Методика дослідження “ліричного Я” у політичному дискурсі

У рамках сучасної лінгвістичної та політологічної науки, аналіз “ліричного Я” в ідіодискурсі англійських політиків стає об’єктом значущих досліджень. Визначення та розуміння цього поняття вимагає відповідного методичного підходу, щоб виявити його структуру, функції та мовні особливості. Аналіз та узагальнення різних підходів до дослідження “ліричного Я” в політичних дебатах та виступах дозволить визначити оптимальні методологічні стратегії для вивчення цього явища. Це сприятиме не лише розумінню особливостей політичного мовлення, а й розвитку нових підходів у вивченні політичної комунікації та дискурсу.

Останні десятиліття свідчать про зростаючий інтерес до дослідження політичного дискурсу, що стає актуальною темою як у міжнародному науковому співтоваристві, так і на теренах України. Аналіз цього явища, як сукупності текстів, об’єднаних за певною тематикою та використаних у різних формах комунікації, є важливим елементом розуміння політичної реальності. Складність політичного дискурсу ускладнює завдання його адекватного вивчення та інтерпретації. Розуміння цього феномену вимагає не лише уваги до окремих текстів, але й урахування їхнього контексту та різноманітних комунікативних форм [19, с. 90]

Цей інтерес може пояснюватися кількома факторами [20]:

1) по-перше, внутрішніми потребами лінгвістичної теорії, яка періодично акцентує на різних аспектах мови;

2) по-друге, політологічними аспектами, що вивчають зв'язок політичного мислення з політичною поведінкою та необхідністю розробки методів аналізу політичних текстів;

3) і нарешті, соціальним замовленням, що спрямоване на звільнення політичної комунікації від впливу на громадську свідомість.

Здається, що дослідження адресата політичного дискурсу, зокрема “ліричного Я” у політичному дискурсі, залишається менш дослідженим аспектом в лінгвістичній науці. Наразі мало уваги приділяється саме цій складовій політичного мовлення, що робить важливим і актуальним подальше дослідження цього питання [20]

Методика дослідження “ліричного Я” включає в себе три ключові підходи до вивчення політичного дискурсу. Дескриптивний підхід спрямований на аналіз мовної поведінки, риторичних стратегій та маніпулятивних засобів, що використовуються політиками. Критичний підхід зосереджується на соціальній моралі, вираженій у мовленні, та розглядає мову як інструмент влади й соціального контролю. Когнітивний підхід, у свою чергу, дає можливість моделювати структури свідомості учасників політичної комунікації [30, с. 429].

Ці підходи відкривають широкий спектр можливостей для дослідження “ліричного Я” у політичному дискурсі. Аналіз мовленнєвих стратегій, моральних аспектів мови та структур свідомості дозволяє отримати глибше розуміння специфіки політичного мовлення та впливу на аудиторію.

Для дослідження “ліричного Я” у політичному дискурсі використовують різноманітні методи контент-аналізу. Ці методи можуть включати як кількісний, так і якісний підходи до аналізу текстів. Кількісний контент-аналіз базується на підрахунку ключових слів чи інших одиниць обліку у текстах, тоді як якісний контент-аналіз орієнтований на виявлення тем, тенденцій та їх кодування. Крім того, застосування комбінації лінгвостилістичного, лінгвокогнітивного та комунікативно-прагматичного підходів до аналізу лінгвістичних явищ дозволяє проводити комплексне

дослідження засобів формування та функціонування “ліричного Я” в політичному мовленні [5, с. 55-56].

Ці методи не лише дозволяють розкрити специфіку використання мовних засобів політиками, а й допомагають зрозуміти їхні мотивації, емоційний фон та способи впливу на аудиторію.

Лінгвокультурний підхід до дослідження політичного дискурсу дозволяє враховувати взаємозв'язок мовних засобів з культурним контекстом. У політичному мовленні виявлено ряд лінгвокультурних особливостей, таких як переконливість, аргументація та маніпуляція, спрямовані на вплив на уявлення аудиторії в інтересах політичного діяча та характерні для різних жанрів політичного дискурсу [11, с. 34]. Цей підхід до аналізу політичного мовлення дозволяє не лише виявляти специфіку мовленнєвих засобів, а й розуміти, як ці мовні стратегії відображають культурні особливості та впливають на сприйняття адресатів. Розкриття лінгвокультурних аспектів політичного дискурсу є ключовим для збагачення розуміння мовленнєвих практик у політичній сфері та їхнього впливу на громадську думку.

При вивченні політичного дискурсу важливо не тільки розглядати текст, а й звертати увагу на аксіологічний аспект – систему цінностей, яка має великий вплив на аудиторію. Аналізуючи програми політичних партій та рейтинги політиків, можна виявити, які цінності є домінуючими в суспільстві і як вони змінюються з часом [11, с. 34-35]. Це дослідження дозволяє зрозуміти, як політики сприймають та використовують ці цінності для формування своєї комунікаційної стратегії.

Методика дослідження “ліричного Я” в у політичному дискурсі включає різноманітні підходи, які орієнтовані на розкриття культурних та етнічних особливостей політичного мовлення. Когнітивний підхід зміщується з етно- та лінгвокультурологічними підходами, спрямованими на вивчення етноспецифічних особливостей та культурних виявів у національному мовленні [53]. Ці підходи допомагають розкрити національні та культурні відмінності, відображені у дискурсі політиків.

Соціологічний підхід до дослідження “ліричного Я” у політичному дискурсі ставить за мету розгляд аспектів сприйняття дискурсу різними соціальними групами, професійними спільнотами та етнічними колективами суспільства [11]. Соціологічний підхід є важливим для вивчення політичної комунікації, оскільки дозволяє розкрити різноманітність поглядів, цінностей та переконань різних соціальних груп.

Отже, методична синергія когнітивного, етно- та лінгвокультурологічного підходів сприяє більш глибокому розумінню національно-культурних особливостей у політичному мовленні, виявленню ментальних відмінностей та унікальних аспектів “ліричного Я” політичних діячів.

Висновки до першого розділу

Цей розділ зосереджується на теоретико-методологічних аспектах вивчення ‘ліричного Я’ в ідіодискурсі англomовних політиків. Огляд та аналіз концепцій, що лежать в основі розділу, відкривають важливі аспекти розуміння політичного мовлення та його відображення у лінгвістиці.

Визначення ідіодискурсу як унікальної комунікативної активності автора, що відображається через когнітивні та прагматичні аспекти, робить акцент на індивідуальних особливостях мовної особистості. Розуміння цього поняття є важливим для вивчення “ліричного Я” в контексті політичного дискурсу.

Поняття “ліричного Я” виступає як один із видів ліричного суб'єкта, що акцентується на авторській свідомості. Розрізняючи його від образу ліричного героя, дослідники вказують на граматичну особу мовлення автора та акцентують увагу на ситуації чи зображеній картині світу.

Відмінності політичного мовлення полягають у використанні лексичних, синтаксичних та граматичних особливостей, які відображаються

у мовній практиці політиків. Ці аспекти впливають на створення ліричного Я в їхньому дискурсі, що варто враховувати при подальших дослідженнях.

Доцільне поєднання когнітивного, етно- та лінгвокультурологічного підходів в методиці дослідження дозволяє виявити національну специфіку та культурні відмінності в політичному мовленні. Ця методика відкриває шлях для більш глибокого розуміння особливостей “ліричного Я” політичних діячів у їхньому дискурсі.

В цілому, цей розділ створює фундаментальне розуміння ключових теоретико-методологічних аспектів дослідження “ліричного Я” в ідіодискурсі англomовних політиків. Комбінація теоретичних концепцій і методів дослідження дозволяє глибше вивчати мовну та культурну специфіку політичного мовлення та “ліричного Я” у контексті публічної комунікації політичних діячів.

РОЗДІЛ 2. ХУДОЖНІЙ ОБРАЗ “ЛІРИЧНОГО Я” У ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ В. ЧЕРЧИЛЛЯ: ЛІНГВІСТИЧНИЙ АСПЕКТ

У промовах і творчості В. Черчилля, відомого не лише як видатного політика, але й як талановитого письменника, виділяється особливий художній образ “ліричного Я”, який досліджується з лінгвістичного погляду. В. Черчилль, володіючи майстерністю слова, вміло використовував різноманітні мовно-стилістичні засоби для підсилення емоційного звучання промов та літературних творів. Його видатність в цьому плані була настільки визнаною, що у 1953 році Черчилль отримав Нобелівську премію з літератури “за неперевершеність історичного й біографічного опису, за блискуче ораторське мистецтво, з допомогою якого відстоювалися найвищі людські цінності”.

2.1. Лексичні та стилістичні засоби вираження “ліричного Я”

Розгляд лексичних та стилістичних засобів, використаних у промовах В. Черчилля, становить суттєвий аспект аналізу “ліричного Я” у політичному дискурсі. Відтворення його особистісних переконань та внутрішнього світогляду вимагає виявлення мовних інструментів, які відображають його емоційний стан, уявлення та інтелектуальні переконання. Вивчення лексико-стилістичних ресурсів, використаних у мовленні Черчилля, надає можливість не лише проаналізувати його особисту риторичку, а й розкрити механізми створення емоційно насичених та переконливих висловлювань. Цей підрозділ спрямований на виявлення та систематизацію лексичних та стилістичних засобів, які сприяли формуванню образу “ліричного Я” в промовах В. Черчилля, висвітлюючи їхню роль у конструюванні ідентичності та сприйнятті мовленнєвих висловлювань. У рамках аналізу лексичних та стилістичних засобів, однією з ключових складових є епітети – мовні

одиниці, які несуть значущість і різноманітні відтінки образу. Зокрема, епітети, за своєю структурою, ділимо на прості та складні, враховуючи їхню будову. А за семантичною орієнтацією, епітети поділяємо на асоціативні та неасоціативні, що збагачує їхню семантичну глибину. Нижче представлено конкретні приклади із 5 листів та 20 промов В. Черчилля.

У промові Вінстона Черчилля “*Citizen of the United States*” [77] виявляються різноманітні лексичні та стилістичні засоби, спрямовані на відображення “ліричного Я” та створення емоційно збагаченого висловлення.

Промова сповнена вічливих та витончених висловів, однак без активного вживання евфемізмів, оскільки вона спрямована на вираження поваги й вдячності. Черчилль використовує вишукану мову, уникаючи грубих висловів.

Політик використовує такі стилістичні засоби:

1) Персоніфікація. “*our energies* [77]”, “*our potentialities* [77]”, “*our abiding power* [77]” – ці вислови надають абстрактним поняттям людських якостей, зміцнюючи сприйняття їх як живих сутностей.

2) Антитеза. “*storm and tragedy* [77]” та “*constant factor of the interwoven and upward progress* [77]” – протиставлення понять, що наголошують на складності та одночасності подій.

3) Метонімія. Використання словосполучень “*both Houses of Congress* [77]”, “*the free world* [77]”, які представляють ширші концепти через окремі їхні складові частини.

4) Гіпербола. “*no man underrate our energies, our potentialities* [77]” – надмірне перебільшення характеристик для підсилення їхньої важливості.

5) Синекдоха. Вживання “*the Atlantic community* [77]” та “*English-speaking peoples* [77]” представляє не лише окремі частини, але й більші об'єднані групи.

Ці засоби сприяють створенню образу високого статусу, відчуття спільності та взаєморозуміння між націями, а також підкреслюють важливість та силу спільного прогресу.

У промові В. Черчилля для Ради Європи 1949 року [71] також використано різноманітні лексичні та стилістичні засоби для вираження особистісної позиції, що підкреслює його ліричне Я. У тексті помітні елементи алегорій, евфемізмів, персоніфікацій та гіпербол.

Щодо лексичних засобів, Черчилль використовує алегорії, уявні образи, для передачі важливих концепцій. Наприклад, у фразі: “*A united Europe can not live without the help and strength of Germany* [71]”, словосполучення “*A united Europe* [71]” алегорично описує єдину Європу як сукупність країн, а “*the strength of Germany* [71]” надає цій сукупності образ сили та важливості.

Стосовно стилістичних прийомів, у тексті промови виділяються персоніфікації та гіперболи. Наприклад, в фразі: “*It is like making a long and agonizing journey to leave the North Pole only to find out that, as a result, you have woken up in the South Pole* [71]”, використання порівняння з довгою і болісною подорожжю відтворює метафоричний образ переходу від однієї складності до іншої, наближаючи цей образ до особистого досвіду та емоційного стану.

У промові “*MIT Mid-Century Convocation*”[64], В. Черчилль використовує різноманітні лексичні та стилістичні засоби для акцентування власної позиції стосовно важливих політичних питань, роблячи акцент на важливості співпраці з Німеччиною, впливі людських прав та необхідності утворення єдиної Європи.

Промова Вінстона Черчилля, виголошена на *Massachusetts Institute of Technology*, відображає високий рівень ліризму у висловленні особистих поглядів та переконань. Використані лексичні та стилістичні засоби допомагають створити образ “ліричного Я”, що виявляється через вибір конкретної лексики та засобів виразності.

Наприклад, у промові використовуються неологізми (що зараз стали історизмами) – нові слова або словосполучення, такі як “*cold war* [64]”, які стають ключовими термінами для визначення геополітичних реалій. Також,

можна відзначити використання історизмів, що вказують на історичний контекст та розуміння динаміки подій, наприклад, “*Victorian era* [64]” чи “*World Court at the Hague* [64]”.

У розгляді стилістичних засобів у промові зокрема виділяються епітети, які додають висловлюванням велику барвистість та емоційність. Наприклад, епітет “*hideous mechanical slaughter* [64]” використовується для опису військових подій та за своєю структурою є складним, адже об’єднує два слова, що спільно створюють насичену картину. Семантично цей епітет є асоціативним, оскільки відзначається використанням слова “*hideous* [64]”, яке надає йому негативного забарвлення та асоціюється із жахливістю військових подій.

З іншого боку, епітет “*splendid part America is playing in the world* [64]” за своєю структурою є складним, оскільки включає слова, які в сукупності виражають велику значущість. Семантично цей епітет можна вважати асоціативним, оскільки використання слова “*splendid* [64]” надає позитивного відтінку та асоціюється із величчю та благородством ролі Америки в світі. Обидва ці епітети майстерно використовуються Черчиллем для досягнення конкретної емоційної реакції та враження на слухачів.

Також у промові можна помітити алегорії та порівняння, які розширюють образність тексту, такі як “*The flame of Christian ethics is still our highest guide* [64]” чи “*The trees do not grow up to the sky* [64]”.

У цій промові Черчилль використовує різноманітні лексичні та стилістичні засоби для підкреслення своїх особистих поглядів, а також для створення образного відтворення своїх емоцій та переконань у висловленні “ліричного Я”.

У промові Вінстона Черчилля, пов’язаній з оголошенням безумовної капітуляції Німеччини у 1945 році [69] можна виділити різноманітні лексичні та стилістичні засоби, які сприяли вираженню особистих переконань та емоцій автора, а також вплинули на сприйняття аудиторією важливої інформації.

Промова Вінстона Черчилля насичена історизмами, які передають значущі події (“*armistice terms* [69]”, “*unconditional surrender* [69]”), а також евфемізмами, спрямованими на згладження жорсткої ситуації (“*prostrate before us* [69]”). До того ж, вживання антитез та гіпербол підкреслює велич і вагу подій (“*almost the whole world was combined against the evil-doers, who are now prostrate before us* [69]”).

У мовленні В. Черчилля часто використовується стилістичний прийом алегорії, яка допомагає уявно зображати багатогранність подій (“*Advance, Britannia! Long live the cause of freedom!* [69]”). Також важливим є використання персоніфікацій та метонімії для створення живої та образної мови (“*Japan remains unsubdued* [69]”, “*Devote all our strength and resources to the completion of our task* [69]”).

У мовленні В. Черчилля часто використовується стилістичний прийом алегорії, яка допомагає уявно зображати багатогранність подій (“*Advance, Britannia! Long live the cause of freedom!* [69]”). Також важливим є використання персоніфікацій та метонімії для створення живої та образної мови (“*Japan remains unsubdued* [69]”, “*Devote all our strength and resources to the completion of our task* [69]”).

Враховуючи використані засоби, можна визначити, що промова Вінстона Черчилля вражає своєю емоційністю та образністю, спільно передаючи важливість моменту та поєднуючи аналітичність мовлення з виразними лексичними та стилістичними прийомами.

У листі В. Черчилля до Франкліна Рузвельта, написаному 16 листопада 1940 року [83], спостерігається використання різноманітних лексичних та стилістичних засобів, що додають висловлюванню емоційність та виразність.

У листі ми спостерігаємо використання епітетів, що надають додаткових характеристик предметам та явищам. Наприклад, “*big French ships*” [83] та “*uninjured Italian battleships*” [83] надають конкретні образи кораблів, підкреслюючи їх важливість та стан. Черчіль вживає метафору у

фразі “*on the outlook for 1941*” [83], що переносить увагу на майбутнє, дозволяючи читачеві уявити це як певний погляд або передбачення на майбутнє події. Використання слова “*deeply*” [83] перед “*obliged*” [83] підкреслює велику вдячність автора до адресата за його дії. Він також використовує аббревіатуру “*TRIPLE PRIORITY*” [83] на початку листа, що виділяє його повідомлення як особливо важливе та термінове.

Загалом, у листі В. Черчилля ми бачимо використання різноманітних лексичних та стилістичних прийомів, що допомагають підкреслити важливість та емоційність висловлювань.

Промова “**The Invasion of France, 1944**” [67] добре відображає лексичні та стилістичні засоби, що використовуються для вираження ліричного Я у політичному контексті. У промові використано різноманітні стилістичні фігури та лексичні прийоми для акцентування персонального ставлення та емоційно насиченого виразу.

У промові використано епітети, які насичують образ та надають висловлюванню емоційного відтінку. Наприклад, епітет “*memorable and glorious event* [67]” є складним за своєю структурою, оскільки об'єднує два слова, створюючи враження значущості та слави події. Семантично цей епітет є асоціативним, оскільки використання слів “*memorable* [67]” та “*glorious* [67]” надає позитивного забарвлення та асоціюється із незабутньою та величною подією.

Також варто відзначити епітет “*relentless pursuit* [67]”, який, за своєю структурою, є складним, оскільки об'єднує два слова, створюючи акцент на безперервності та наполегливості погоні. Семантично цей епітет можна вважати асоціативним, оскільки слово “*relentless* [67]” надає відтінку безжальності та непохитності в наполегливості. Обидва ці епітети допомагають Черчиллю досягти визначеної емоційної реакції в аудиторії та вкладаються в загальний стиль його виступу.

Також використані порівняння, що зміцнюють враження та емоційну сферу, наприклад, “*the whole of the Polish, British Empire, French, and United States Forces broke the German lines in front of them by frontal attack* [67]”.

Популярні метафоричні образи використані для створення враження, що підкреслює активність та перемогу, наприклад, “*driving ahead, northwards, in relentless pursuit of the enemy* [67]”, “*unjealous rivalry* [67]”. Крім того, автор використовує метонімії, що розширюють сферу концепції, наприклад, “*the United States Army has found a fighting leader of the highest order* [67]”.

У промові можна відзначити вжиття алегорій, які збагачують зміст виступу та роблять його більш образним, наприклад, “*the liberation of Rome mean that we shall have the power to defend it from hostile air attack, and to deliver it from the famine with which it was threatened* [67]”.

Лексичні засоби допомагають акцентувати персональний характер виступу, використовуючи специфічну лексику, наприклад, “*liberation* [67]”, “*vast operation* [67]”, “*immense armada* [67]”. Активне використання слів, що надають виступу велич, підсилює його ефект та риторичну силу.

Усі ці стилістичні засоби та лексичні прийоми сприяють підкресленню особистого бачення В. Черчилля, його емоційного ставлення та поглядів на події, а також акцентують ліричне Я в контексті політичного дискурсу.

У листі В. Черчилля, написаному 23 листопада 1940 року [82], спостерігається вмале використання лексичних та стилістичних засобів для вираження ліричного Я та підкреслення емоційності висловлювань. Один із характерних стилістичних прийомів, який використовується у листі, – це апеляція до адресата, у даному випадку, Президента Рузвельта, що надає тексту особистого характеру та виражає вплив на емоційний тон листа.

Лексичний аспект у листі вражає своєю точністю та конкретністю. Наприклад, використання фраз “*starvation point*” [82], “*grievous addition*” [82], “*naval strain*” [82] допомагає створити образ напруженої ситуації та підсилити важливість теми. Черчилль вибирає слова, які не тільки передають фактичну інформацію, а й емоційно забарвлюють контекст.

Зокрема, висловлюючи занепокоєння щодо небезпеки німецької окупації обох берегів протоки Гібралтару, він використовує слова “*grievous addition*”, що вказує на тяжкі наслідки для британського флоту.

Також, Черчилль використовує структуровані речення для вираження складності ситуації та важливості прийняття рішення: “*The Rock of Gibraltar will stand a long siege but what is the good of that if we cannot use the harbour or pass the Straits?*” [82] Такий підхід робить текст чітким і лаконічним.

Усі ці лексичні та стилістичні засоби спільно допомагають вираженню “ліричного Я” та реалістичного ставлення до ситуації, створюючи враження необхідності та невідкладності в прийнятті рішень.

Аналізуючи лексичні та стилістичні засоби, використані у промові “*Penny-in-the-Slot Politics, 1934*” [80] В. Черчилля, можна відзначити ряд виразних елементів, що сприяють створенню образу “ліричного Я” та вираженню його індивідуальності.

Лексичні засоби:

1. Евфемізми. У висловлюванні “*The machine, again, has the advantage of the man* [80]”, вжито евфемізм “*advantage* [80]”, щоб відобразити більшу ефективність машини порівняно з людиною та підкреслити тему поступової втрати індивідуальності.
2. Неологізми. Вислови “*Penny-in-the-Slot Politics* [80]” та “*put a penny in the slot* [80]” створюють образ машини та відзначаються вжиттям неологізмів для оригінального вираження політичного процесу.
3. Історизми. Фраза “*Civilization has spread its multiplying complications* [80]” містить історизм “*multiplying complications* [80]”, який вказує на складність, що зростає внаслідок цивілізаційного розвитку.
4. Вульгаризми. Вживання терміну “*put a penny in the slot* [80]” може розглядатися як вульгарний вислів, що акцентує на простоті та механізованості політичного процесу.

Стилістичні засоби.

- 1) Порівняння. Порівняння “*Commerce depends on combination; Parliament depends on personality; trade is based on agreement; politics on discussion* [80]” відзначає відмінність між комерцією та політикою, наголошуючи на необхідності особистості в останній.
- 2) Персоніфікація. “*The machine, again, has the advantage of the man* [80]” використовує персоніфікацію, надаючи машині якості, які зазвичай притаманні людині, щоб викликати емоційний відгук.
- 3) Антитеза. “*Great events and little men* [80]” створює антитетичний контраст, щоб висловити розділення між значущими подіями і невеликими особистостями.
- 4) Гіпербола. “*The tragedy of the twentieth century is that the development of human beings lags far behind the growth of their undertakings* [80]” містить гіперболу, що підкреслює розрив між розвитком індивідуальності та розширенням їхніх справ.
- 5) Літота. Фраза “*smart and punctual, and giving satisfaction to his superiors* [80]” використовує літоту для опису ідеального політика як простого слухняного службовця.

У цій промові Черчилль вдало використовує різноманітні мовні та стилістичні засоби, щоб передати свої думки та висловити обурення щодо втрати індивідуальності в епоху масових та механізованих структур.

У листі В. Черчилля до Франкліна Рузвельта, датованому груднем 1940 року [84], спостерігається вдале використання лексичних та стилістичних засобів для вираження “ліричного Я” та підкреслення емоційності висловлювань. Черчилль обирає слова з точним зваженням, щоб надати листу виразності та виразності.

Стилістичний прийом, який виділяється у цьому листі, – це використання тонкої ліричності та відчуття втрати. Він використовує фразу “*what a loss this is to me personally and to the War Cabinet*” [84] для того, щоб підкреслити особисте значення цього рішення та його вплив на нього особисто і на Військовий кабінет.

Лексичний аспект також вражає своєю точністю та конкретністю, що допомагає створити образ ситуації та підсилити важливість теми. Черчилль обирає слова, які не тільки передають фактичну інформацію, а й емоційно забарвлюють контекст, наприклад, *“the transaction of business and the relationship between our two countries, and also the contact with you, Mr. President, are of such supreme consequence to the outcome of the war”* [84]. Таке сформульоване речення надає тексту виразності та важливості.

У промові В. Черчилля *“The Defence of Freedom and Peace”* [72] виявлено багато лексичних та стилістичних засобів, які сприяють вираженню “ліричного Я”. Неологізми, або новостворення, відсутні в даному тексті. Проте, можна відзначити використання історизмів, таких як *“Dictatorship [72]”*, *“Communists [72]”*, *“Nazidom [72]”*, які роблять акцент на історичних реаліях та політичних течіях часу, що додає тексту підтекст і глибину.

Крім того, промова насичена різноманітними стилістичними прийомами. У промові присутні такі стилістичні фігури, як персоніфікація, яка надає абстрактним поняттям людський образ (*“Children are to be taught in their earliest schooling.. [72]”*). Також використовуються метонімія (*“Dictatorship—the fetish worship of one man [72]”*), що дозволяє замінити поняття одними символічними асоціаціями. Гіпербола, яка використовується для підсилення ефекту (*“...but in their hearts there is unspoken fear [72]”*), робить текст більш емоційно насиченим та запам'ятовується.

Крім того, Черчилль застосовує епітети, які надають більш деталізованого опису (*“industrious, faithful, valiant [72]”*). Структурно ці епітети є простими, оскільки кожний з них використовує лише одне слово для опису. Семантично епітети є асоціативними, оскільки вони надають позитивний характер тим, кого вони характеризують. Також порівняння (*“They are afraid of words and thoughts; words spoken abroad, thoughts stirring at home [72]”*) використовуються для приведення конкретних “зображень [72]” та передачі ситуації у вигляді зрозумілих образів.

Ці стилістичні засоби сприяють формуванню імпресивного образу в мовленні Черчилля, роблять промову більш проникливою та емоційно зворушливою. Вони допомагають створити ефективні метафори та акцентують увагу на ключових моментах, надаючи тексту глибини та патосу.

Інша промова Вінстона Черчилля [76] звертається до ліричного Я через вживання різноманітних лексичних та стилістичних засобів, які допомагають створити емоційно насичений образ.

Лексичні засоби:

- 1) Евфемізми. Вживання виразу “*locked in deadly struggle* [76]” відображає війну як “*боротьбу* [76]”, “*struggle* [76]”, намагаючись згладити жорстокість та руйнівність конфлікту.
- 2) Формальна лексика. “*comradeship* [76]”, “*summit* [76]”, “*allegiance* [76]” – слова, які надають промові формальності та вишуканості.

Стилістичні засоби:

- 1) Епітети. “*deadly struggle* [76]”, “*terrible weapons* [76]”, “*stern task* [76]”, “*formidable years* [76]” – епітети підкреслюють серйозність ситуації та відчуття загрози. Структурно ці епітети є простими, оскільки вони складаються лише з одного слова, але їхнє значення є насиченим та виразним. Семантично епітет “*deadly* [76]” асоціюється з небезпекою та летальністю, “*terrible* [76]” надає відчуття страху і жаху, “*stern* [76]” підкреслює суворість та непохитність, а “*formidable* [76]” вказує на величезний вплив чи загрозу.
- 2) Персоніфікація. “*war, raging and roaring* [76]”, “*creeping nearer to our hearts and homes* [76]” – надають війні атрибути живої істоти, що підкреслює її небезпеку та важливість.
- 3) Гіпербола. “*brightly-lighted island of happiness and peace* [76]” – гіперболізує образ різдвяної атмосфери, надаючи йому особливого виразності та значущості.
- 4) Літота. “*storm* [76]”, “*cares* [76]”, “*dangers* [76]” – перелік станів, які характеризують негаразди та небезпеку війни.

5) Антитеза. “*happiness in a world of storm* [76]” – протиставлення війни й радості, що підсилює контраст у промові.

Ці засоби роблять промову Вінстона Черчилля добре структурованою, дозволяють емоційно вплинути на аудиторію та підкреслити глибокий зміст різдвяного повідомлення.

Промова Вінстона Черчилля, виголошена у 1941 році під час візиту в Харровську школу [65], вражає різноманітністю та виразністю лексичних і стилістичних засобів, які використовуються для вираження “ліричного Я” політика.

У цій промові спостерігається використання епітетів, які ретельно підібрані для враження глибокої смислової насиченості та емоційної насиченості. Наприклад, “*catastrophic events* [65]”, “*unmeasured menace* [65]”, “*long lull* [65]”, “*great or small* [65]”, “*sterner days* [65]” – ці вирази відтворюють наслідки та реалії складної ситуації, відображаючи стурбованість та спритність політика. За структурою епітети можна класифікувати як прості. Семантично ці епітети можна визначити як асоціативні, оскільки вони несуть у собі негативне або напружене забарвлення та асоціюються із складністю та серйозністю обставин. Черчилль майстерно користується історизмами, зокрема висловами “*the gap* [65]”, “*drawn a sponge across her slate* [65]”, що утворюють метафоричні образи, що сприймаються слухачами як символи національного спротиву та відновлення.

Використання алегорій, як у фразі “*meet with Triumph and Disaster. And treat those two impostors just the same* [65]”, створює складні образи та філософські думки, що запам'ятовуються.

Політик також вдається до риторичних фігур, наприклад, гіперболи у висловах “*never, never, never, never-in nothing, great or small, large or petty – never give in* [65]” чи антитези у контрасті між “*darker days* [65]” та “*sterner days* [65]”. Це надає його мовленню емоційної сили та переконливості.

Такий майстерний вибір лексичних та стилістичних засобів сприяє формуванню образу “ліричного Я” у промові В. Черчилля як енергійного, емоційного та впевненого у перемозі, що зміцнює віру в майбутнє своєї країни та її народу.

Промова Вінстона Черчилля “*Do Your Worst; We'll Do Our Best*” [78] відображає глибокий і емоційний внутрішній світ мовця, використовуючи різноманітні лексичні та стилістичні засоби для вираження ліричного Я. У тексті можна виявити декілька лексичних прийомів, що включають історизми, евфемізми та антитези, які створюють виразне образне мовлення та емоційну насиченість.

У промові зустрічаються евфемізми, наприклад, “*her long ordeal* [78]”, “*comradeship of suffering* [78]”, які призначені пом'якшити трагічний контекст війни, але одночасно передати його сутність. Історизми, такі як “*prestoric monster* [78]”, “*hideous massacre* [78]”, підкреслюють історичну значущість подій та їх важливість у розумінні сучасного контексту.

Стосовно стилістичних прийомів, автор використовує антитези: “*We ask no favours of the enemy. We seek from them no compunction* [78]”. (Це протиставлення ідей створює контраст та підкреслює відмінність поглядів обох сторін конфлікту.

Також можна відзначити застосування епітетів, наприклад, “*unprecedented, novel pressure* [78]”, що є складним за своєю структурою, оскільки включає два слова, що разом створюють враження надзвичайного та новаторського тиску. Семантично цей епітет можна визначити як асоціативний, оскільки використання слів “*unprecedented* [78]” та “*novel* [78]” підсилює враження надзвичайності та новизни. Також “*hideous, abject, subject province* [78]”, що відзначається складною структурою, оскільки об'єднує три слова, що вражають виразністю та насиченістю. Семантично цей епітет може бути визначений як асоціативний, оскільки використані слова створюють враження жахливості та поганих умов, що асоціюється із низьким статусом

даної провінції. Ці епітети надають описуваним об'єктам додаткового емоційного забарвлення та наочності.

Узагальнюючи, лексичні та стилістичні засоби використані у промові Вінстона Черчилля майстерно та з метою підкреслення глибини внутрішнього світу мовця, його емоційної насиченості та готовності до подальших труднощів у війні.

У листі Вінстона Черчилля до Клементіни Черчилль, написаному 15 вересня 1909 року [81], виразно відображені лексичні та стилістичні засоби, які допомагають вираженню ліричного Я та переживань автора. Одним із основних стилістичних прийомів є використання емотивно забарвлених епітетів та фраз, таких як "vy good place" [81], "vy sallow" [81], "extremely dull" [81], "vile & wicked folly & barbarism" [81], що надають тексту емоційності та відображають особисті переживання Черчіля.

У листі В. Черчилля до Клементіни Черчилль, використовуються як прості, так і складні епітети. Наприклад, простий епітет "vy good place" [81] передає конкретне враження про сприйняття автором своєї позиції, тоді як складний епітет "*complete divorce between the two sides of German life*" [81] надає додаткової деталізації та глибини описуваній ситуації.

Щодо семантичної природи епітетів, у листі присутні як асоціативні, так і неасоціативні епітети. Асоціативні епітети, як, наприклад, "vy good place" [81], "vy sallow" [81], асоціюються з емоційно забарвленими та вражаючими враженнями. У той час як неасоціативні епітети, як, наприклад, "*complete divorce*" [81], "*terrible engine*" [81], передають більш абстрактні та об'єктивні характеристики ситуації або об'єкта, без прив'язки до емоційних асоціацій.

Лексичний аспект у листі також вражає своєю конкретністю та виразністю. Наприклад, використання слів "great manoeuvres" [81], "*banquet at the Bavarian palace*" [81], "*complete divorce between the two sides of German life*" [81], надає деталей та живого опису подій, які автор переживає та спостерігає.

У структурі речень також присутній особливий підхід, що допомагає підкреслити важливість та емоційність висловлювань. Черчилль використовує риторичні звороти та звернення до адресата, наприклад, "*My darling*" [81], "*Sweet cat*" [81], що створює відчуття особистого зв'язку та емоційної залученості.

Усі ці лексичні та стилістичні засоби спільно допомагають передати ліричне Я Черчіля та підкреслити його особисті переживання та емоції у зв'язку з подіями, описаними у листі.

У промові Вінстона Черчилля "*The Fourth Climacteric. 1941*" [79] зустрічаємо багато лексичних та стилістичних засобів, що відображають його ліричне Я. Він використовує евфемізми, як "*intense turning points* [79]" та "*non-aggression treaty* [79]" для пом'якшення та уникнення прямого виразу деструктивних подій чи дій. Також, у промові використані історизми, зокрема "*the Royal Air Force* [79]" та "*the Nazi regime* [79]", що надають специфічний історичний контекст і є ключовими поняттями у контексті висловлювань.

Стилістично Черчилль вдається до різноманітних фігур риторики: персоніфікації, алегорій, метонімії. Наприклад, його опис німецького нападу на Росію "*Hitler attacked and invaded Russia* [79]" має елементи персоніфікації, де дії приписуються конкретній особі. Використання алегорій видно в таких фразах, як "*the Russian soldiers standing on the threshold of their native land* [79]", де військові виступають уособленням рідної землі. Крім того, промова містить іронію, особливо у висловленнях про нацистський режим та його подальші наміри, що розкривають Черчилльову негативну оцінку дій іншої сторони конфлікту.

Ці лексичні та стилістичні засоби допомагають Черчиллю створити емоційно насичену промову, у якій він виявляє своє особисте ставлення до подій, акцентує на загрозу нацистського режиму та закликає до єдності у боротьбі проти фашизму, надаючи йому ліричного характеру.

Промова В. Черчилля “*Give Us the Tools, 1941*” [63] вражає своєю мовною різноманітністю та високим рівнем стилістичної виразності, що виявляється у використанні різних лексичних та стилістичних засобів.

Лексичні засоби:

- 1) Неологізми. У тексті відсутні яскраво виражені неологізми. Замість цього використовуються актуальні слова того часу, які відображають сутність політичного та військового контексту.
- 2) Історизми. Промова включає історичні посилання на події того часу, такі як італійське вторгнення в Грецію та події на Сході Лівії. Це надає контексту та зв'язує промову з актуальними подіями.
- 3) Гіперболи. Використання висловлювань, таких як “*Herr Hitler will do his utmost to prey upon our shipping* [63]”, має гіперболічний характер, підсилюючи загрозу військової дії проти Великої Британії.

Стилістичні засоби:

- 1) Епітети та порівняння. Вживання епітетів і порівнянь, наприклад, “*the heroic Greek Army* [63]”, що є складним за своєю структурою, оскільки об'єднує два слова та виражає певний погляд на героїзм грецької армії. Семантично цей епітет є асоціативним, оскільки слово “*heroic* [63]” додає позитивного відтінку та асоціюється із величчю та мужністю. Аналогічно, “*the British squares at Waterloo* [63]” є складним та надає тексту емоційний забарвлення та реалізує велич і героїзм в описі подій.
- 2) Метонімії та синекдохи. Вживання таких фігур, як “*the Royal Air Force grows* [63]” або “*the British Empire* [63]”, дозволяє визначити роль окремих елементів у загальному контексті та передати їхню важливість.

3) Гіперболи. Використання гіперболічних висловлювань, таких як “*conquer or die* [63]”, підсилює рішучість та відданість британців в обличчі загрози.

Промова ефективно використовує ці лексичні та стилістичні засоби для створення сильного і виразного образу “ліричного Я”, висвітлюючи героїчність, рішучість та відданість боротьбі за свободу іншими мовними засобами.

Промова В. Черчилля “*The Old Lion*” [68] відображає глибокі ліричні відтінки через вживання різноманітних лексичних та стилістичних засобів, що передають його особисті переконання та емоції.

Варто відзначити, що промова включає в себе історизми, які співзвучно звучать у лексиконі Черчилля та відображають його зв'язок із минулим. Наприклад, у використанні фрази “*the Old Lion* [68]”, яка метафорично визначає Черчилля як досвідченого, мудрого лідера, що вистояв у випробуваннях часу. Також варто зазначити вживання історичних посилань на події боротьби за незалежність США, що відбувалися в родині Черчилля, що надає йому підтримку американської аудиторії.

У тексті використовуються евфемізми, які лагодять або прикрашають несприятливі обставини. Наприклад, слова “*fierce surges of passion* [68]” передають сильні емоції та відчуття у аудиторії без використання агресивного словника.

Стилістичні прийоми, такі як персоніфікації (“*the old lion with her lion cubs at her side* [68]”), метафори (“*the onward progress of the peoples* [68]”), алегорії (“*the stars in their courses proclaim the deliverance of mankind* [68]”) та антитези (“*United we stand. Divided we fall* [68]”), роблять мовлення більш виразним і запам'ятовуються, а також допомагають Черчиллю підкреслити важливість єднання для перемоги.

Промова Вінстона Черчилля “*Some Chicken; Some Neck*” [66] 1941 року є значущим прикладом його вміння ефективно виражати “ліричне Я” у політичному дискурсі через широкий спектр лексичних та стилістичних

засобів. Лексичні засоби включають історичні лексеми, наприклад, “*The French Army collapsed* [66]”, які наводять історичний контекст подій, роблячи висловлювання більш насиченим значеннями минулого. Імплементовані також евфемізми, наприклад, “*total and final extirpation* [66]”, сприймаються як більш м'яке вираження у непростих умовах, підсилюючи враження емоційно навантаженого змісту.

У мовленні Черчилля значною мірою присутні стилістичні прийоми. Спостерігається вживання персоніфікації: “*Britain, which the men of Bordeaux thought and then hoped would soon be finished* [66]”, де країна уособлюється як суб'єкт з власними почуттями та діями. Застосування іронії відображено в фразі “*Some chicken; some neck* [66]”, де підкреслюється суперечливість та неочікуваність ситуації. Також, Черчилль вдається до гіперболи, описуючи потужність ворожих сил: “*The power of the enemy is immense* [66]”, що максималізує загрозливість ситуації.

Ці стилістичні засоби сприяють створенню живого, емоційно насиченого тексту, який не лише ілюструє особисте відношення Черчилля до подій, а й підсилює враження від його мовленнєвого образу. Використання різноманітних лексичних та стилістичних засобів у цій промові дозволило Черчиллю ефективно висловити свої переконання та емоції, привернувши увагу аудиторії до гострої та невтішної реальності воєнних подій, в які вони потрапили.

Промова В. Черчилля від 22 червня 1941 року [75], присвячена нападу Гітлера на Радянський Союз, відзначається вдумливою та емоційно насиченою мовою, де використані різноманітні лексичні та стилістичні прийоми для вираження ліричного Я.

- 1) Лексичні засоби. У промові Черчилля використовуються історизми, які допомагають створити емоційне навантаження та передати глибину подій. Прикладом є використання фраз “*Hun raiders* [75]” та “*Nazi gangsters* [75]”, що розкривають негативну імплікацію нацистського

режиму. Використання “*swastika* [75]” як “*діаболічної емблеми*” підсилює відразу до символу нацизму.

- 2) Стилiстичні засоби. Промова відзначається застосуванням різних стилістичних фігур. Наприклад, метонімія “*the breadwinner* [75]” створює образ родинного щастя та простоти життя, що знаходяться під загрозою. Епітети, такі як “*bloodthirsty guttersnipe* [75]” чи “*dull, drilled, docile brutish masses* [75]” використовуються для наочного зображення ворога. Структурно обидва епітети можна вважати складними, оскільки вони об'єднують два чи більше слова, щоб утворити насичені образи. Семантично обидва епітети є асоціативними

Черчилль також застосовує антитези, що посилюють контраст між світлом і темрявою, звичайними моментами життя та воєнним жахом, наголошуючи на значенні подій та загрозі, яка стоїть перед людством. Наприклад, “*human wickedness* [75]” проти “*primordial human joys* [75]”.

Аналізуючи цитований Черчиллем віршований текст, відзначаються також персоніфікації (“*the German bombers and fighters in the sky, still smarting from many a British whipping* [75]”), що надають техніки створення образів та відтворення конкретних ситуацій. Це прийоми, які допомагають підкреслити трагічність ситуації та підняти емоційний фон промови.

Промова Черчилля є прикладом вдалих використань різних лексичних і стилістичних засобів для створення емоційно насиченого образу в суворих історичних обставинах.

Лист Вінстона Черчилля до Франкліна Рузвельта у грудні 1940 року [73] відображає важливість дипломатичних відносин між Великою Британією та Сполученими Штатами в часи війни. Ця промова є не лише зразком відомого політичного документа, а й відображенням ліричного Я Черчилля через вжиті лексичні та стилістичні засоби.

Лексичні засоби:

- 1) Формальна лексика. Уживання фрази “*formal agrément* [73]” відображає дипломатичний характер спілкування.

- 2) Евфемізми. Вживання виразу “*transaction of business* [73]” у контексті дипломатичних відносин між країнами.
- 3) Академічна лексика. Слова “*appointment* [73]”, “*relationship* [73]”, “*colleagues* [73]”, що створюють відчуття офіційності та компетентності у мовця.

Стилістичні засоби:

- 1) Порівняння. Вислів “*the most eminent of my colleagues* [73]” створює порівняння між Лордом Геліфаксом та іншими членами уряду, підкреслюючи його високий статус.
- 2) Епітети. Вживання слова “*supreme* [73]” підсилює важливість співпраці між країнами та особистого відношення до цього питання. Структурно епітет можна вважати простим, оскільки він самостійно не розкладається на компоненти, а в семантичному плані він є асоціативним.
- 3) Паралелізм. У вислові “*the outcome of the war* [73]”, де поєднуються дві однотипні дії – “*outcome* [73]” та “*war* [73]”, що наголошує на важливості вибору, який має вирішальне значення для результату війни.

Промова Вінстона Черчилля “**Be Ye Men of Valour**” [61] є прикладом витонченого використання різноманітних стилістичних та лексичних засобів, які створюють образ сильного та наполегливого ліричного Я.

- 1) Історизми. У промові Черчилля зустрічаємо історизми, які відображають важливі історичні події, такі як “*Maginot Line* [61]”, що сприймаються як символ певного історичного контексту.
- 2) Евфемізми. Слова “*struggle* [61]”, “*perils* [61]”, “*struggle for life and honor* [61]” використовуються для опису складнощів та важливості ситуації, проте у більш м'якій, менш прямій формі.
- 3) Вульгаризми. В промові не має вульгарних висловів. Черчилль утримується від використання грубої чи нецензурної лексики.

Стилістичні засоби:

- 1) Епітети. Вживання слів “*indomitable Prime Minister* [61]” вказує на стійкість та визначеність політичного лідера. “*Magnificent efforts of the Royal Air Force* [61]” виражає важливість зусиль. Ці епітети є асоціативними, перший за структурою простий, а другий – складний.
- 2) Порівняння. “*Like a star of hope* [61]” порівнює світлу перспективу із сяючою зіркою.
- 3) Персоніфікація. “*Mastery can only be regained by furious and unrelenting assault* [61]” відображає ідею війни як особливої, живої і активної особистості.
- 4) Гіпербола. “*Never to surrender ourselves to servitude and shame, whatever the cost and the agony may be* [61]” є гіперболою, яка підсилює рішучість в боротьбі.

Промова Черчилля відображає його особисте відношення до подій, використовуючи різні стилістичні та лексичні засоби для акцентуації своєї рішучості та міцного переконання у перемозі.

Ці лексичні та стилістичні засоби використані для підкреслення серйозності, важливості та особистої занепокоєності відносно дипломатичних відносин. Вони дозволяють Черчиллю висловити свою особисту думку в даному питанні та акцентувати увагу на важливості співпраці між країнами в часи війни.

Промова “*We Shall Fight on the Beaches*” [74] Вінстона Черчилля в 1940 році відображає використання різноманітних стилістичних та лексичних засобів для вираження ліричного Я. Черчилль, у важкий для країни час, використовує ряд художніх прийомів для акцентування внутрішнього світогляду, емоційного стану та спонукання громадян до величних зусиль у боротьбі за свободу.

Черчилль використовує перелічення, наприклад: “*soldiers, sailors, and airmen* [74]”, “*right and freedom* [74]”, для наголошення на широті соціальних верств і понять, заради яких воюють. Крім того, використання метонімій, як

“*tap-root of German mechanized power [74]*”, спрямоване на акцентування на істотних моментах конфлікту, які визначатимуть його результати. Підсилення ефекту здійснюється через гіперболи, наприклад: “*the most awe-striking periods in the long history [74]*” або “*bitter or be it glorious [74]*”, що відображають емоційне зарядження.

У промові В. Черчилля “**A House of Many Mansions, 1940**” [60] спостерігається вдале використання лексичних та стилістичних засобів, які ефективно виражають ліричне Я політика.

У тексті промови виявляються деякі лексичні засоби, спрямовані на підкреслення загостреного стану конфлікту. Наприклад, слова “*ferocious threats [60]*” та “*German malice and cruelty [60]*” підкреслюють агресивність та жорстокість вчинків нацистської Німеччини. Черчилль намагається залучити слухачів до усвідомлення серйозності ситуації, розкриваючи біль усіх нейтральних країн, які стали жертвами нацистської агресії.

Також у промові можна відзначити використання епітетів та порівнянь. Прикладом є “*splendid Northern race [60]*” (відзначається не лише своєю структурною складністю, але й семантично є асоціативним), “*free men [60]*” (простий, асоціативний), “*military incapacity of the Red Army and of the Red Air Force [60]*” (структурно є складним, оскільки включає кілька слів, що утворюють єдиний образ, семантично його можна вважати асоціативним, оскільки використання слова “*incapacity [60]*” надає негативного забарвлення та асоціюється із неспроможністю чи неефективністю військових сил Червоної Армії та Червоного Повітряного Флоту.), що підсилюють емоційний вимір та загальну значущість образів.

У контексті стилістичних засобів використано гіперболу у фразі “*if he feeds the crocodile enough, the crocodile will eat him last [60]*”, що має за мету показати безперспективність компромісів з нацистським режимом. Також, персоніфікація “*Communism rots the soul of a nation [60]*” та алегорія у “*return to the Dark Ages [60]*” використовуються для вираження жахливих наслідків дій нацистського режиму та комунізму.

У промові “**Churchill's first radio address as Prime Minister**” [62] Черчилль змішує різні стилістичні елементи, використовуючи їх для посилення риторичної сили та виразності викладу. Це дозволяє йому ефективно впливати на аудиторію, підсилюючи емоційне й інтелектуальне сприйняття проблеми, яку він висвітлює в своїй промові.

Промова Черчилля у 1940 році під час його першої радіовіщуння як прем'єр-міністра є прекрасним прикладом використання лексичних та стилістичних засобів для вираження ліричного Я.

Лексичні засоби:

- 1) Історизми. “*His Majesty's commission* [62]” – використання терміну “*His Majesty's* [62]” вказує на імперський контекст, демонструючи зв'язок з королівською владою та імперським минулим.
- 2) Евфемізми. “*whatever the cost and the agony may be* [62]” – вираз “*the cost and the agony* [62]” вжитий як менш прямий спосіб вираження складнощів та втрат у часі війни.

Стилістичні засоби:

- 1) Персоніфікація. “*to wage war until victory is won* [62]” – уособлення перемоги, яка “перемагає [62]” в цій фразі.
- 2) Антитеза. “*differed and quarreled in the past, but now one bond unites us all* [62]” – протиставлення минулого розбрату та нинішнього об'єднання.
- 3) Гіпербола. “*never to surrender ourselves to servitude and shame* [62]” – перебільшення у вимозі ніколи не піддаватися, навіть у найважчі часи.

Ці елементи сприяли створенню міцного образу об'єднаності та визначеності у промові, підкреслюючи рішучість та впевненість у перемозі над ворогом.

Промова “**Blood, Toil, Tears and Sweat**” Вінстона Черчилля [70] містить ряд лексичних та стилістичних засобів, спрямованих на вираження “ліричного Я” та формування емоційного звучання тексту.

У контексті лексичних засобів можна виділити евфемізм у фразі “*I have nothing to offer but blood, toil, tears and sweat [70]*” (Мені немає чого пропонувати, крім крові, тяжкої праці, сліз і поту). Таке використання слів, що м'яко виражають тяжкість та важливість ситуації, дозволяє створити образ війни та жертвності без прямого вживання болісних термінів, спонукаючи аудиторію до співчуття.

У мовленні Черчилля присутній також ряд стилістичних засобів. Наприклад, у промові використовується порівняння: “*It is to wage war, by sea, land and air, with all our might and with all the strength that God can give us [70]*”. Це порівняння надає акценту на широкий спектр застосування всієї сили та ресурсів у веденні війни.

До інших стилістичних засобів можна віднести епітети: “*a monstrous tyranny, never surpassed in the dark, lamentable catalogue of human crime [70]*”. Це допомагає створити наочність та емоційно насичений образ ворога. Він є складним за структурою, оскільки об'єднує кілька слів та виражає глибоке осудження тиранічного режиму. Семантично цей епітет є асоціативним, оскільки слово “*monstrous [70]*” надає йому негативного забарвлення та викликає асоціації з чудовиськом, що підкреслює величезний негативний вплив тиранічного правління.

Крім того, у промові використані антитеза та гіпербола: “*victory at all costs, victory in spite of all terror [70]*”. Це риторичні фігури, що підкреслюють непохитність у військовій меті та визначеності досягнення перемоги.

Аналіз лексичних та стилістичних засобів у промовах Черчилля вказує на використання різноманітних мовних прийомів для акцентування на емоційній насиченості, утворенні образів та активізації емоційного впливу на аудиторію, що відображає “ліричне Я” політика в контексті складних подій.

Проведений аналіз лексичних та стилістичних засобів у промовах Вінстона Черчіля демонструє високий рівень їхнього різноманіття та вдалого використання для досягнення конкретних цілей мовця. Лексичні стилістичні засоби, такі як епітет, порівняння та персоніфікація, відіграють значущу роль

Епітет, зокрема, становить значну частину використання стилістичних засобів, складаючи 28% від загальної кількості. Цей прийом дозволяв підкреслити емоційність та визначні якості описуваних об'єктів, створюючи насичені та живі образи. Крім того, персоніфікація (16%) та гіпербола (14%) активно використовувались для надання людських рис або надмірного підкреслення образів, що підсилювало враження та вплив промови. Порівняння (8%) використовувалися для зрозуміння складних або важливих ідей, а також для підсилення драматичності сказаного.

Застосування стилістичних засобів у промовах Черчилля вказує на вміння майстерно використовувати мовні засоби для досягнення мети, підсилення емоційної насиченості та формування яскравих образів у свідомості слухачів.

2.2. Синтаксичні стилістичні засоби “ліричного Я”

У своїх промовах Вінстон Черчилль використовував різноманітні синтаксичні структури для досягнення виразності, емоційного звучання та підсилення “ліричного Я”. Нижче наведено конкретні приклади з промов цього видатного політичного діяча.

Аналізуючи синтаксичні стилістичні засоби використані у промові “**Blood, Toil, Tears and Sweat**” [70] В. Черчилля, можна виявити різноманітні прийоми, спрямовані на емоційне навантаження та акцентування уваги слухачів на певних моментах.

- 1) Еліпсис використовується для створення ефекту напруженості та акценту на важливих деталях, зокрема: “*We must not allow ourselves to be intimidated by the presence of these armored vehicles in unexpected places behind our lines* [70]”. Тут Черчилль використовує еліпсис,

пропускаючи деякі структурні елементи, але контекст дозволяє домислити їх значення.

- 2) Повтор слів і фраз, наприклад: “*For myself, I have invincible confidence in the French Army and its leaders* [70]”. Це надає акцент та підсилює впевненість та важливість висловлювання.
- 3) Риторичні запитання використовуються для підсилення риторичного ефекту та викликання думок: “*Is not this the appointed time for all to make the utmost exertions in their power?* [70]” Черчилль намагається викликати в слухачів роздуми та мотивацію.
- 4) Парцеляція та асиндетон вживаються для зміцнення висловлювань та підсилення їхньої сили: “*The Armies must cast away the idea of resisting attack behind concrete lines or natural obstacles, and must realize that mastery can only be regained by furious and unrelenting assault. And this spirit must not only animate the High Command, but must inspire every fighting man* [70]”.

Черчилль вдало використовує ці стилістичні засоби для створення емоційного зворушення, акцентуючи увагу аудиторії на важливих моментах. Це дозволяє промовах бути більш запам'ятовуваною та переконливою.

У промові Вінстона Черчилля використовуються різні синтаксичні прийоми, такі як перерахування (“*more aeroplanes, more tanks, more shells, more guns* [70]”), апосіопеза (“*If they are behind our Front, the French are also at many points fighting actively behind theirs* [70]”). Використання таких синтаксичних прийомів дозволяє підкреслити драматизм та емоційність мовлення.

Промова Черчилля відображає його особисте відношення до подій, використовуючи різні стилістичні та лексичні засоби для акцентуації своєї рішучості та міцного переконання у перемозі.

Промова “*Be Ye Men of Valour*” 1940 року [61], яка належить В. Черчиллю, представляє багатий мовний арсенал, сповнений синтаксичних

та стилістичних засобів, що допомагають підкреслити ліричне Я автора у політичному контексті.

- 1) Еліпсис. Використання пропуску елементів висловлення вказує на напружену ситуацію. “*A tremendous battle is raging in France and Flanders. [...] They have penetrated deeply and spread alarm and confusion in their track [61]*”.
- 2) Парцеляція. Розділення дієслівної частини звороту створює акцент на дії та обставинах її реалізації. “*They increase our strength against the powerfully armed enemy. They replace the wastage of the obstinate struggle [61]*”.
- 3) Інверсія. Перестановка слова для акцентування певних дій або обставин. “*Arm yourselves, and be ye men of valour, and be in readiness for the conflict [61]*”.
- 4) Риторичні запитання. Створення певного ефекту для активізації читача чи слухача. “*Is not this the appointed time for all to make the utmost exertions in their power? [61]*”

Використання таких синтаксичних стилістичних засобів сприяє створенню емоційно насичених та переконливих висловлювань, що дозволяє читачеві або слухачеві співчувати та співпереживати обставини, в яких перебуває автор.

У листі В. Черчилля до Франкліна Рузвельта від 16 листопада 1940 року [83] виявлено декілька синтаксичних стилістичних засобів, які використовуються для підсилення емоційного виразу та акцентування уваги на певних думках чи ідеях.

- 1) Еліпсис. У листі використано еліпсис для стислості та підсилення емоційного звучання. Наприклад, фраза “*I am deeply obliged to you for the promptness of your action about the two big French ships*” [83] має неповну структуру, де відсутній підмет, що зроблено для зосередження уваги на виразі подяки.

- 2) Парцеляція. Використання парцеляції виявлено у розділенні одного складного речення на кілька менших за допомогою ком. Наприклад, фраза *“I am writing you a very long letter on the outlook for 1941, which Lord Lothion will give you in a few days”* [83] розділена комами, щоб виділити додаткову інформацію про лист.
- 3) Риторичні запитання. У листі використовуються риторичні запитання для емоційного залучення адресата до розмови. Наприклад, *“I hope you get my personal telegram of congratulation”* [83] використано, щоб підкреслити важливість отримання відповіді.
- 4) Апосіопеза. Апосіопеза виявлена відсутністю закінчення речення, що залишається неказаним, залишаючи його на увазі адресата. Наприклад, фраза *“I am sure you will be pleased about Taranto”* [83] закінчується неявно, звертаючи увагу на очікування адресата.
- 5) Повтор. У листі спостерігається використання повтору для підсилення емоційного звучання та акцентування уваги. Наприклад, *“I am deeply obliged to you for the promptness of your action about the two big French ships”* [83] – повторення фрази *“I am”* підсилює акцент на особистій подяці.

Ці синтаксичні стилістичні засоби допомагають створити емоційно заряджений тон листа, підкреслити важливість переданих ідей та враження від них, а також залучити увагу адресата до ключових моментів листа.

У промові В. Черчилля [77] спостерігаються різноманітні синтаксичні стилістичні засоби, які сприяють вираженню “ліричного Я” та надають тексту емоційно насичений характер.

- 1) Еліпсис. *“accept it with deep gratitude and affection [77]”*. (Відсутній суб'єкт *“I [77]”* перед *“accept [77]”*).
- 2) Апосіопеза. *“Nor has our partnership any exclusive nature: the Atlantic community is a dream that can well be fulfilled to the detriment of none and to the enduring benefit and honour of the great*

democracies [77]". (Пропущення завершальної частини, що додає драматичності й підкреслює значення думки).

- 3) Асиндетон. "*Let no man underrate our energies, our potentialities and our abiding power for good [77]*". (Речення без сполучників "and [77]" для підкреслення кожного елементу).
- 4) Парцеляція. "*I am, as you know, half American by blood, and the story of my association with that mighty and benevolent nation goes back nearly ninety years to the day of my Father's marriage [77]*". (Розділення речення на окремі частини для звернення уваги слухача на кожну з них).
- 5) Повтор. "*Our past is the key to our future.. [77]*". – "*...and to the enduring benefit and honour of the great democracies [77]*". (Повторення слів для підкреслення важливості та акцентуації думки).
- 6) Перерахування. "*Let no man underrate our energies, our potentialities and our abiding power for good [77]*". (Перерахування різних аспектів для підкреслення їхньої важливості).
- 7) Паралельні конструкції. "*I would ask you to accept yourself, and to convey to both Houses of Congress, and through them to the American people, my solemn and heartfelt thanks for this unique distinction, which will always be proudly remembered by my descendants [77]*". (Послідовне використання конструкцій для наголошення на кожній окремій дії).
- 8) Риторичні запитання. "*Let no man underrate our energies, our potentialities and our abiding power for good [77]*". (Запитання, які спонукають читача/слухача до обговорення чи переосмислення).

У цій промові Черчилль використовує широкий спектр синтаксичних стилістичних засобів для емоційного висловлення своєї глибокої зв'язку зі Сполученими Штатами, своєї впевненості у спільному майбутньому та підкреслення значущості співпраці між англомовними народами. Ці прийоми

сприяють підвищенню емоційної насиченості та впливовості промови, створюючи глибше розуміння авторських переконань та взаємодії з аудиторією.

У промові Вінстона Черчилля перед Радою Європи в 1949 році [71] проявляється вміння використовувати різноманітні синтаксичні стилістичні засоби з метою створення емоційно насичених та переконливих висловлювань, а також формування образу ліричного Я. Окремі групи засобів, що сприяють вираженню ліричного Я, поділяються за типами трансформації моделі речення, які притаманні цьому тексту:

- 1) Еліпсис. *“We are engaged in the process of creating a European unit in the world organization of U.N.O [71]”*. – часткове опущення повторюваних слів (*“Council of Europe [71]”*) зберігає сенс речення.
- 2) Апосіопеза. *“A European Assembly forbidden to discuss Human Rights would indeed have been a ludicrous proposition to put to the world [71]”*. – різке переривання мовлення для підкреслення неприйнятності ситуації.
- 3) Асиндетон. *“There is an urgency about this, because once the foundation of Human Rights is agreed on the lines of the decisions of the United Nations at Geneva – but I trust in much shorter form – we hope that a European Court might be set up.. [71]”*. – відсутність сполучників для надання темпу тексту та підкреслення терміновості.
- 4) Повтор. *“That would be premature. It would be detrimental to our long-term interests [71]”*. – повторення фраз для підкреслення важливості кожної думки.
- 5) Перерахування. *“We must feel our way forward and, by our good sense, build up an increasing strength and reputation [71]”*. – послідовне перерахування дій для створення послідовності та акценту на кожній з них.
- 6) Полісиндетон. *“It is by the spirit that we shall establish our force, and it is by the growth and gathering of the united sentiment of Europeanism, vocal*

here an listed to all over the world.. [71]”. – використання сполучників для надання тексту ритму та сили висловлення.

- 7) Паралельні конструкції. *“It is by the spirit that we shall establish our force, and it is by the growth and gathering of the united sentiment of Europeanism, vocal here an listed to all over the world.. [71]*”. – повторення однакових конструкцій для підсилення ідей.
- 8) Інверсія. *“Not only have the speeches been full of thoughts which have their own particular value because they have been contributed from so many angles.. [71]*”. – порушення звичайного порядку слів для емпфування.
- 9) Риторичні запитання. *“I hope that we shall find ourselves already joined a German delegation similar to that of other Member States.. [71]*”. – використання запитань для підкреслення важливості дії та активного запиту до слухачів.

Ці синтаксичні стилістичні засоби в промові Черчилля сприяють створенню емоційно насиченого тексту, підкресленню важливості думок та привертають увагу слухачів до ключових моментів промови, створюючи образ ліричного Я і підкреслюючи його впевненість та важливість висловлюваних думок.

Промова Вінстона Черчилля на **MIT Mid-Century Convocation** [64] відображає не лише його враження від досягнень технологічного прогресу, а й відображає глибину його переконань та філософські роздуми про природу людини та цивілізації. Аналізуючи синтаксичні стилістичні засоби у цій промові, можна відзначити кілька основних технік, які Черчилль використовує для ефективного вираження своїх ідей та поглядів.

- 1) Черчилль використовує повтори та перелічення, щоб підкреслити важливі моменти та підсилити вплив своїх слів. Наприклад: *“The Russians everywhere would be received as brothers in the human family. That still remains our aim and ideal [64]*”.

- 2) Іноді Черчилль змінює порядок слів для підсилення емоційного заряду своїх висловлювань або для привернення уваги. Наприклад: “*The position in Europe has so far been successfully maintained [64]*”.
- 3) Черчилль використовує запитання, щоб зацікавити аудиторію та змусити її задуматися над певними проблемами. Наприклад: “*Are we winning the cold war? [64]*”
- 4) Він використовує еліпсис, упущення слова чи частини речення, щоб підкреслити певний момент або зробити висловлювання більш конкретним. Наприклад: “*The United Nations Organization which has been erected under the inspiring leadership of my great wartime friend, President Roosevelt, in place of the former League, has so far been rent and distracted by the antagonism of Soviet Russia.. [64]*”.

Ці стилістичні та синтаксичні засоби допомагають Черчиллю підкреслити глибокі філософські ідеї, які він намагався висловити, і роблять його промову більш переконливою та емоційно насиченою.

У промові Вінстона Черчилля, присвяченій оголошенню капітуляції Німеччини у 1945 році [69], відображено різноманітні синтаксичні стилістичні засоби, які сприяли виразності й впливовості виступу політика. Розглянемо певні приклади.

- 1) Еліпсис. “*Germany hurled herself on Poland at the beginning of September, 1939; and, in pursuance of our guarantee to Poland and in agreement with the French Republic, Great Britain, the British Empire and Commonwealth of Nations, declared war upon this foul aggression [69]*”. – Черчилль обмежує розгорнутість речення, використовуючи еліпсис, що підсилює акцент на агресії Німеччини та відповіді союзників.
- 2) Повтор. “*Our gratitude to our splendid Allies goes forth from all our hearts in this Island and throughout the British Empire [69]*”. – Повтор “our [69]” наголошує на щирих почуттях вдячності, підкреслюючи об'єднання та підтримку.

- 3) Риторичні запитання. “*Advance, Britannia! Long live the cause of freedom! God save the King!* [69]” – Черчилль використовує риторичні запитання для підтримки національного духу та визначення шляху до перемоги.
- 4) Інверсія. “*This is the identical Motion which was moved in former times [69]*”. – Техніка інверсії застосована для підсилення висловлення, відзначаючи важливість рішень, прийнятих у минулому.

Використання таких синтаксичних стилістичних засобів у промові В. Черчилля підкреслює його емоційне залучення, риторичний майстерність та вплив на аудиторію, враховуючи важливість та значущість подій у той період.

У листі В. Черчилля до Франкліна Рузвельта від 23 листопада 1940 року [82] спостерігається використання різних синтаксичних стилістичних засобів, які допомагають підкреслити важливість переданих ідей та емоційно залучити адресата до обговорення проблеми.

- 1) Повтор. Використано повторення в фразі “*Small things do not count now and this is a time for very plain talk to them*” [82], що підкреслює акцент на важливості прямої та чіткої комунікації.
- 2) Риторичні запитання. У листі використовуються риторичні запитання для створення ефекту роздумів та підкреслення важливості розгляду питання. Наприклад, “*what is the good of that if we cannot use the harbour or pass the Straits?*” [82].
- 3) Паралельні конструкції. У рядках “*The Rock of Gibraltar will stand a long siege but what is the good of that if we cannot use the harbour or pass the Straits?*” [82] використано паралельні конструкції для акцентування на двох аспектах проблеми.
- 4) Інверсія. У фразі “*Once in Morocco the Germans will work South*” [82] використана інверсія для підкреслення емоційної зарядженості та акцентування уваги на майбутніх подіях.

Ці синтаксичні стилістичні засоби допомагають Вінстону Черчиллю передати свої думки та спостереження щодо ситуації в Іспанії та наголосити на важливості ухвалення відповідних рішень для забезпечення безпеки та ефективного функціонування.

У тексті промови В. Черчилля “*The Invasion of France, 1944*” [67] також спостерігаються різноманітні синтаксичні стилістичні засоби, які сприяють вираженню “ліричного Я” у контексті політичного дискурсу. Розглянемо деякі із них:

- 1) Еліпсис. Промова використовує еліптичні конструкції для уникнення повторів та збереження стислості. Наприклад. “*Massed airborne landings have been successfully effected behind the enemy lines, and landings on the beaches are proceeding at various points at the present time [67]*”.
- 2) Повтори. Часті повтори слів, наприклад, “*landings [67]*”, “*conditions [67]*”, “*extremely [67]*”, що підсилюють певні моменти та роблять акцент на їх важливості. “*The airborne troops are well established, and the landings and the follow-ups are all proceeding with much less loss-very much less-than we expected [67]*”.
- 3) Перерахування. Систематичне використання перелічень допомагає уявленню про різноманітні аспекти подій. “*It involves tides, wind, waves, visibility, both from the air and the sea standpoint, and the combined employment of land, air and sea forces in the highest degree of intimacy and in contact with conditions which could not and cannot be fully foreseen [67]*”.
- 4) Апосіопеза. Створює певну напругу та динаміку, залишаючи певні думки недомовленими. “*So far the Commanders who are engaged report that everything is proceeding according to plan. And what a plan! [67]*”
- 5) Інверсія. Ця фігура вживається для підсилення виразності та підкреслення певних думок. “*An immense armada of upwards of 4,000*

ships, together with several thousand smaller craft, crossed the Channel [67]”.

- б) Риторичні запитання. Використання запитань додає емоційної насиченості та зацікавленості у тексті: *“And what a plan! [67]”*

Ці стилістичні та синтаксичні засоби активно використовуються В. Черчиллем для підсилення емоційності, підкреслення важливих моментів та створення ефективного політичного дискурсу. Їх сполучення сприяє формуванню образу “ліричного Я”, підкреслюючи емоційний та патріотичний настрій моменту.

У листі В. Черчилля до Франкліна Рузвельта від грудня 1940 року спостерігаються такі синтаксичні стилістичні засоби:

- 1) Еліпсис. Використання еліпсису виявлене у фразі *“I have now decided to ask for your formal agrément to the appointment of Lord Halifax as our Ambassador to the United States” [84]*. Де відсутній повний синтаксичний зв'язок, але зміст речення зрозумілий з контексту.
- 2) Інверсія. У фразі *“I need not tell you what a loss this is to me personally and to the War Cabinet” [84]* використано інверсію, де зміщено порядок слів для підсилення емоційного звучання та акцентування уваги на великому значенні втрати.
- 3) Повтор. У фразі *“and the relationship between our two countries, and also the contact with you, Mr. President, are of such supreme consequence” [84]* використано повтор для підсилення важливості двох аспектів: відносин між країнами та контакту з президентом.

Ці синтаксичні стилістичні засоби допомагають створити виразний та емоційно заряджений тон листа, підкреслити важливість переданих ідей та враження від них, а також залучити увагу адресата до ключових моментів листа.

Промова *“Penny-in-the-Slot Politics”* Вінстона Черчилля 1934 року [80] відображає синтаксичні стилістичні засоби, спрямовані на підкреслення ролі та важливості індивідуальності в політичному процесі, відстоюючи

становище самостійного оратора. За допомогою різних синтаксичних конструкцій, Черчилль вдається до створення висловлювань, що акцентують концепцію важливості особистості, розкриваючи парадоксальний співвідношення між ростом організаційних структур і втратою індивідуальності в політиці.

Одним із синтаксичних засобів, які він використовує, є апосіопеза, яка відображає недомовлення та пропуск деяких елементів для акцентуації на певній ідейній точці: *“Put a penny in the slot, the machine does the rest. Well, we put our penny in the slot and nothing happens [80]”*. Черчилль зосереджує увагу на відмінності між очікуваннями та реальністю, використовуючи еліпсис для підкреслення розбіжності між очікуваннями та дійсністю.

Також, використання повтору *“And if in the latter case we get a more efficient service, why not in the former, too? [80]”* та перелічення *“by the bold efforts of originality, by repeated experiment, by free and continual discussion of all things [80]”* створюють інтенсивність думки та акцентують на необхідності індивідуального думання в політиці.

Далі, використання інверсії у фразі *“But the tragedy of the twentieth century is that the development of human beings lags far behind the growth of their undertakings [80]”* надає важливості висловлюванню та впливає на емоційний зв'язок з аудиторією, акцентуючи на складності, що стоять перед особистістю в сучасному світі.

Такі синтаксичні стилістичні засоби використовуються Вінстоном Черчиллем для акцентуації важливості самостійного мислення в політиці, підкреслення ролі особистості в епоху зростання організаційних структур.

Ці синтаксичні прийоми допомагають створити ефективні засоби переконання, які не лише захоплюють увагу слухачів, а й підкреслюють центральну ідею відстоювання індивідуальності в політичному житті.

У листі В. Черчіля до Клементіни Черчіль від 15 вересня 1909 року [81] виділяються деякі синтаксичні стилістичні засоби, які додають емоційної насиченості та виразності висловлюванням.

- 1) Парцеляція. В листі спостерігається використання парцеляції – розділення розповіді на фрагменти за допомогою ком. Наприклад, фраза “*I have a very nice horse from the Emperor's stable, & am able to ride about wherever I chose with a suitable retinue*” [81] розділена комою, що допомагає створити паузи та виділити додаткову інформацію про коня та їзду.
- 2) Повтор. У листі зафіксовано використання повтору для підсилення емоційного впливу. Наприклад, фраза “*Sweet cat--I kiss your vision as it rises before my mind. Your dear heart throbs often in my own. God bless you darling keep you safe & sound*” [81] використовує повтор слова “*your*” для підкреслення важливості і прив'язаності до адресата.
- 3) Інверсія. В листі можна відзначити використання інверсії – зміни порядку слів у реченні для створення ефекту. Наприклад, фраза “*How easily men could make things much better than they are--if only all tried together!*” [81] використовує інверсію (“*How easily*” [81]) для підкреслення змісту і важливості думки.
- 4) Риторичні запитання. У листі використовуються риторичні запитання для залучення уваги адресата та акцентування уваги на певних думках чи ідеях. Наприклад, фраза “*But we shall not be spectators of it. Only the P.K. will glitter in a happier scene*” [81] містить риторичне запитання, яке створює ефект роздуму та залучає увагу читача.

Ці синтаксичні стилістичні засоби допомагають створити емоційно насичене та ефектне висловлювання у листі В. Черчіля, що додає виразності та емоційного звучання тексту.

Промова “*The Defence of Freedom and Peace*” [72] Вінстона Черчилля, яку він виголосив перед народом Сполучених Штатів, насичена різноманітними синтаксичними стилістичними засобами, які ефективно використовувалися для вираження ліричного Я та мети його виступу.

У промові виявлено ряд прийомів звуження моделі речення, що викликають акцент на основних ідеях та підсилюють їхню важливість.

Еліпсис (пропуск у висловлюванні деяких структурних елементів, які мають домислюватись за контекстом) вживається у фразі “*The stations of uncensored expression are closing down; the lights are going out [72]*”, де пропущені слова надають промові більш таємничий та загадковий характер, підсилюючи враження загрози для свободи слова та демократії.

Говорячи про засоби розширення моделі речення, Черчилль вдало використовує перелічення та повтори, наприклад, у фразі “*Britain must arm. America must arm [72]*”. Це прийоми дозволяють підкреслити настійність та важливість заявлених тез, підсилюючи їх вплив на аудиторію.

Зміна порядку слів (інверсія) використовується у фразі “*Now in this resides all that makes existence precious to man [72]*”, надаючи особливу вагу та силу цій думці.

Риторичні запитання використовуються для активізації уваги аудиторії та створення напруження: “*Is this a call to war? [72]*” Через запитання він веде діалог з аудиторією, змушуючи її задуматися та активно роздумувати над висловленими тезами.

Отже, синтаксичні стилістичні засоби у промові Вінстона Черчилля не лише створюють емоційну напругу та відтворюють ліричне Я виступаючого, а й ефективно впливають на сприйняття та реакцію аудиторії, роблячи цю промову запам'ятовуваною та переконливою.

Низка синтаксичних та стилістичних прийомів використовуються для підсилення впливу мовленнєвого акту, передачі емоцій та акцентування особистого ставлення мовця у промові “*Winston Churchill's Christmas Message*” [76].

- 1) Еліпсис. Промова містить велику кількість еліпсисів, що створює враження невивченості та відчуженості в обличчі трагедії, що розгортається. Наприклад. “*I do not know how long such liberties will be allowed. The stations of uncensored expression are closing down; the lights are going out; but there is still time.. [76]*”.

- 2) Апосіопеза. Черчилль використовує апосіопезу для підсилення ефекту невиразності та невизначеності. *“It is no good using hard words among friends about the past, and reproaching one another for what cannot be recalled [76]”*.
- 3) Риторичні запитання. Вживання запитань додає промові емоційної насиченості та змушує слухачів роздумувати над проблемами. *“But are these hopes well founded or are we merely making the best of what we had not the force and virtue to stop? [76]”*
- 4) Парцеляція. Розбиття тексту на фрагменти зробленою через парцеляцію допомагає наголосити окремі ідеї та створює ефект напруженості. *“All the world wishes for peace and security. Have we gained it by the sacrifice of the Czechoslovak Republic? [76]”*
- 5) Повтор. Вживання повторень служить для акцентуації ідей та створення запам'ятовуваності. *“We must arm. Britain must arm. America must arm [76]”*.
- 6) Інверсія. Застосування інверсії в певних виразах надає їм емпатичності та виразності: *“The preponderant world forces are upon our side; they have but to be combined to be obeyed [76]”*.

Усі ці синтаксичні стилістичні прийоми служать для ефективного вираження “ліричного Я” В. Черчилля, надаючи промові глибину, переконливість та виразність у викладі власних поглядів та переживань.

Аналізуючи синтаксичні стилістичні засоби у промові В. Черчилля [65], відзначається використання декількох прийомів, які сприяли створенню емоційно насичених та переконливих висловлювань, відображаючи “ліричне Я політика”.

- 1) Еліпсис. Черчилль використовує еліпсис, який підсилює емоційну напруженість та підкреслює важливість подій. *“Ups and downs, misfortunes – but can anyone sitting here this afternoon, this October afternoon, not feel deeply thankful.. [65]”*. Тут відсутні вказівки на конкретні події, але вони імпліцитно відтворюються через контекст.

- 2) Повтор. Часті повтори фраз “*never give in* [65]” підсилюють ідею наполегливості та завзятості, зокрема. “*never give in, never, never, never, never-in nothing, great or small, large or petty – never give in except to convictions of honour and good sense* [65]”. Цей повтор має великий емоційний вплив на слухачів, підкреслюючи невідступність у важливих моментах.
- 3) Риторичні запитання. Використання питань у промові (“*But can anyone sitting here this afternoon, this October afternoon, not feel deeply thankful...?* [65]”) має на меті залучити аудиторію до роздумів та активізувати їхнє мислення, підкреслюючи важливість подій і висловлювань.
- 4) Зміна порядку слів. Черчилль використовує цей прийом для акцентування уваги на важливих моментах, наприклад: “*But instead our country stood in the gap* [65]”. Ця конструкція створює ефектний акцент на змісті.

Ці синтаксичні стилістичні засоби допомагають Черчиллю ефективно виражати свої ідеї, створюючи емоційно насичені та запам'ятовуються висловлювання. Вони не лише допомагають залучити аудиторію, а й підсилюють вплив його слів у контексті важливих подій та їхнього відображення на національній ідентичності.

В іншій промові Вінстона Черчилля [78] виявлено використання різних синтаксичних стилістичних засобів, спрямованих на підсилення виразності та емоційної насиченості висловлювань, вплив на аудиторію та формування образу ліричного Я.

- 1) Еліпсис. “*We remember Warsaw in the very first few days of the war. We remember Rotterdam* [78]”. – Пропуск підрядних сполучників (“*when* [78]”) після “*Warsaw* [78]” і “*Rotterdam* [78]” створює враження, що дії сталися послідовно.
- 2) Паралельні конструкції. “*Your have committed every crime under the sun. Where you have been the least resisted there you have been the most brutal* [78]”. – Використання паралельних конструкцій створює ритмічність та підсилює емоційний вплив.

- [78]”. – Повторення фраз з однаковою будовою надає виразності та ритму висловлювання.
- 3) Інверсія. “*Into an ignominious comer all the vilest strokes of Goebbels propaganda swept [78]*”. – Зміна порядку слів для підсилення емоційності та виразності висловлювання.
 - 4) Риторичні запитання. “*Will the bombing attacks of last autumn and winter come back again? [78]*” – Ці запитання створюють ефект впевненості та залучення аудиторії до роздумів.
 - 5) Повтор. “*Prepare yourselves, then, my friends and comrades in the Battle of London, for this renewal of your exertions [78]*”. – Повторення в словосполученні “*Prepare yourselves [78]*” для підсилення емоційного навантаження висловлювання.
 - 6) Парцеляція. “*We do not expect to hit without being hit back, and we intend with every week that passes to hit harder [78]*”. – Розділення речень на дві частини за допомогою коми підсилює акцент на кожній з думок, надаючи їм вагу та значення.

Ці стилістичні засоби сприяють створенню ефективного, переконливого та емоційно насиченого дискурсу, який має великий вплив на аудиторію. Використання цих технік у промові Черчилля допомагає створити образ сильного, рішучого та впевненого політичного лідера, викликаючи певні емоції та заохочуючи підтримку.

Аналізуючи синтаксичні та стилістичні засоби у промові В. Черчилля “**The Fourth Climacteric. 1941**” [79], можна визначити високий рівень майстерності у використанні різноманітних трансформацій моделі речення, що ефективно виражають ліричне Я та сприйняття автором подій.

- 1) Еліпсис. Часте використання еліпсису (пропуск у висловлюванні деяких структурних елементів) створює ефект невизначеності та напруженості, що властивий ліричному стилю. Приклад: “*The fourth is now upon us [79]*”.

- 2) Перелічення. Черчилль часто вдається до перелічень для підсилення ефекту, зокрема, узагальнення образів та ідей. Приклад: “*We shall fight him by land; we shall fight him by sea; we shall fight him in the air.. [79]*”.
- 3) Полісиндетон. Застосування полісиндетону (часте повторення сполучників) підкреслює темп та наполегливість у вираженні своїх думок. Приклад: “*We shall be strengthened and not weakened in our determination and in our resources [79]*”.
- 4) Інверсія. Використання інверсії (зміна порядку слів) для створення емпатичних конструкцій та підкреслення ключових моментів. Приклад: “*On the contrary, we shall be fortified and encouraged in our efforts.. [79]*”.
- 5) Риторичні запитання. Запитання, використані в промові, викликають у слухачів рефлексію та активну участь. Приклад: “*Can you doubt what our policy will be? [79]*”

Ці синтаксичні та стилістичні прийоми не лише створюють ефектний мовний образ “ліричного Я”, але і роблять висловлювання Черчилля переконливим та вражаючим для аудиторії. Автор вдало поєднує різні засоби для досягнення бажаного емоційного та інтелектуального впливу, створюючи враження енергійності та невідступності у боротьбі проти нацизму.

Аналізуючи синтаксичні стилістичні засоби у промові В. Черчилля “*Give Us the Tools, 1941*” [63], також можна виділити декілька основних трансформацій моделі речення, які відображають ліричне Я та його вплив на аудиторію.

- 1) Еліпсис. Приклад: “*More than two-thirds of the winter has now gone, and so far we have had no serious epidemic; indeed, there is no increase of illness in spite of the improvised conditions of the shelters. That is most creditable to our local, medical, and sanitary authorities, to our devoted nursing staff, and to the Ministry of Health, whose*

head, Mr. Malcolm MacDonald, is now going to Canada in the important office of High Commissioner [63]”.

Цей фрагмент містить скорочені структури речень, що веде до стислого висловлення думок Черчилля, але зберігає їхню наочність та лаконічність.

2) Парцеляція. Приклад: *“We do not need the gallant armies which are forming throughout the American Union. We do not need them this year, nor next year; nor any year that I can foresee [63]”.*

Черчилль ділить думку на окремі частини, використовуючи повторення *“We do not need [63]”*, для підкреслення своєї точки зору.

3) Риторичні запитання. Приклад: *“But after all, the fate of this war is going to be settled by what happens on the oceans, in the air. and above all-in this Island [63]”.*

Запитання додають емоційного забарвлення та підкреслюють важливість подій для аудиторії.

4) Паралельні конструкції. Приклад: *“We shall not fail or falter; we shall not weaken or tire. Neither the sudden shock of battle, nor the long-drawn trials of vigilance and exertion will wear us down [63]”.*

Це допомагає підкреслити детермінованість та рішучість Великої Британії в боротьбі з нацистською загрозою.

5) Апосіопеза. Приклад: *“A Nazi invasion of Great Britain last autumn would have been a more or less improvised affair. Hitler took it for granted that when France gave in we should give in; but we did not give in [63]”.*

Відбувається пропуск певних елементів, звертаючись безпосередньо до міркувань і вчинків у минулому, що створює драматичність та напруженість у мовленні.

Ці стилістичні засоби використовуються Черчиллем для підкреслення власного переконання, мобілізації нації та надання упевненості аудиторії в успішному завершенні війни. Використання таких конструкцій створює

ефективний риторичний ефект, акцентуючи на важливості його слів та спрямовуючи націю на спільні цілі.

Промова Вінстона Черчилля “*The Old Lion*” [68] є прикладом вмілого використання синтаксичних стилістичних засобів, що сприяють виразному відображенню ліричного Я в мовленні політика.

Інверсія, як стилістичний прийом, активно використовується Черчиллем, змінюючи порядок слів у реченнях. У фразі “*The old lion with her lion cubs at her side stands alone against hunters* [68]”, зміщення синтаксичної конструкції з використанням “*stands alone* [68]” перед підметом “*The old lion* [68]” додає ваги й висловлює його впевненість у самотності у боротьбі.

Еліпсис, або пропуск важливих структурних елементів, також використовується Черчиллем. Наприклад, у фразі “*But what touches me most in this ceremony is that sense of kinship and of unity, which I feel exists between us this afternoon* [68]”, відсутній підрядний сполучник, але це не заважає розумінню ідей та підкреслює емоційність висловлювання.

Паралельні конструкції і повтори, як “*United we stand. Divided we fall* [68]”, роблять промову більш запам'ятовуваною та підкреслюють ключові моменти, що акцентують єдність та взаємозалежність.

Риторичні запитання (“*How did they do it?* [68]”) додають динаміки та сприяють залученню аудиторії до роздумів та аналізу різних аспектів проблеми.

Такі синтаксичні стилістичні засоби у промові Черчилля допомагають відтворити внутрішній світ політика, підкреслити його патріотизм, солідарність та емоційне зворушення, що відображається у мовленні, викликаючи різні емоційні реакції у слухачів та надаючи мовленню ефективності та переконливості.

У промові Вінстона Черчилля “*Some Chicken; Some Neck*” [66] спостерігаються використання різноманітних синтаксичних стилістичних засобів для вираження ліричного Я та підкреслення важливих моментів у політичному контексті. Він вдається до еліпсису, апосіопези, асиндетону та

повторів, які ефективно передають його емоційні стани, впевненість у перемозі та віру у спільний успіх.

Одним із прикладів еліпсису є фраза “*Some chicken; some neck* [66]”, яка змальовує велику неоднозначність ситуації та викликає зацікавленість аудиторії. Апосіопеза виявляється в ряді невиразних фраз, таких як “*Some chicken* [66]” чи “*Some neck* [66]”, які спонукають до додаткових роздумів та розгляду контексту для повного розуміння. Черчилль вдається до різних форм повторів для підкреслення важливості певних моментів, наприклад, в реченні “*But some Frenchmen there were who would not bow their knees* [66]”.

Зміну порядку слів (інверсію) спостерігаємо в ряді висловлювань, таких як “*But that dangerous corner has been turned* [66]” або “*The tide has turned against the Hun* [66]”. Разом із тим, використання риторичних запитань у промові спрямоване на створення ефекту співпраці з аудиторією, створення настрою спільного піднесення духу та спрямованості на перемогу.

Таким чином, синтаксичні стилістичні засоби, які використовує Черчилль у своїй промові, не лише відображають його особистісний стан та почуття, а й створюють ефективний політичний дискурс, звертаючи увагу до ключових моментів та акцентуючи їх важливість для перемоги вільного світу над ворогами.

У промові В. Черчилля, присвяченій радянсько-німецькій війні 1941 року [75], виявлено ряд синтаксичних та стилістичних засобів, спрямованих на ефективне вираження “ліричного Я” та акцентуацію емоційного та переконливого характеру його мовлення.

- 1) Еліпсис. “*All this was no surprise to me. In fact I gave clear and precise warnings to Stalin of what was coming* [75]”.

Черчилль уникає деталізації попереджень, залишаючи контекст зрозумілим для аудиторії.

- 2) Перелічення. “*It is a war in which the whole British Empire and Commonwealth of Nations is engaged without distinction of race, creed or party* [75]”.

Повторення “*war* [75]” в ряду “*race, creed or party* [75]” підкреслює широкий масштаб конфлікту.

- 3) Апосіопеза. “*And behind all this glare, behind all this storm, I see that small group of villainous men who planned, organized and launched this cataract of horrors upon mankind* [75]”.

Зупинка на епітеті “*villainous* [75]” підсилює засудливий тон, який передається залишенням думки недосказаною.

- 4) Асиндетон. “*We shall fight him by land; we shall fight him by sea; we shall fight him in the air..* [75]”.

Послідовність “*we shall fight* [75]” зроблена більш драматичною за допомогою асиндетону.

- 5) Риторичні запитання. “*But can you doubt what our policy will be?* [75]”

Запитання створює ефект спонукування до роздумів, впливаючи на слухача.

- 6) Інверсія. “*It is noteworthy that only yesterday the Royal Air Force, striking inland over France, cut down with very small loss to themselves twenty-eight of the Hun fighting machines in the air above the French soil they have invaded, defiled and profess to hold* [75]”.

Структура речення перевернута, наголошуючи на певних аспектах подій.

Ці синтаксичні стилістичні засоби допомагають Черчиллю створити емоційно насичену та переконливу промову, привертаючи увагу до ключових моментів і акцентуючи важливість та глибину висловлювань, що вражають слухачів і підсилюють емоційний зв'язок з аудиторією.

Аналізуючи синтаксичні стилістичні засоби у листі В. Черчилля до Франкліна Рузвельта у 1940 році [73], варто відзначити кілька суттєвих моментів. Перш за все, у промові використовується еліпсис – це відчутний пропуск певних структурних елементів, які можуть бути зрозумілі з контексту. Наприклад, у фразі “*I have now decided to ask for your formal*

agrément to the appointment of Lord Halifax as our Ambassador to the United States [73]”, відсутній підрядний вираз, який міг би повніше розкрити ситуацію та мотиви цього рішення.

Також у промові використано паралельні конструкції: *“I need not tell you what a loss this is to me personally and to the War Cabinet. I feel however that the transaction of business and the relationship between our two countries, and also the contact with you, Mr. President, are of such supreme consequence to the outcome of the war.. [73]”*. Ця конструкція дозволяє підкреслити важливість певних моментів, відтворити їхню зв'язаність та вплив на подальші події.

Також помітна інверсія у фразі *“...that it is my duty to place at your side the most eminent of my colleagues.. [73]”*. Це стилістичний прийом, який використовується для підкреслення вагомості певного моменту та звернення уваги читача або слухача на конкретний аспект висловлювання.

У контексті промови Черчилль створює відчуття обережності, вибору слів та використовує ці стилістичні засоби для підкреслення важливості прийняття цього рішення для успішного завершення війни і відносин між країнами.

Промова Вінстона Черчилля *“A House of Many Mansions” [60]* є відмінним прикладом використання різноманітних синтаксичних стилістичних засобів, спрямованих на формування образу ліричного Я в політичному дискурсі. Розглядаючи синтаксичні конструкції у даній промові, можна відзначити деякі основні засоби, що сприяють вираженню ідей, створенню емоційного звучання та підкресленню авторської позиції.

- 1) Еліпсис. Використання еліпсису в цитованому тексті дозволяє Черчиллю уникнути дублювання певних структурних елементів, підсилюючи враження експресивності та зосередженості на головних думках. Наприклад, у фразі: *“Neutral ships are sunk without law or mercy-not only by the blind and wanton mine, but by the coldly considered, deliberately aimed, torpedo [60]”* відсутність повторення вказує

насиченість написаного, підсилює інтенсивність подій, підкреслює недолік юридичних правил у воєнних діях.

- 2) Паралельні конструкції. Використання паралельних конструкцій, особливо у фразях “*We feel ourselves more confident day by day of our ability to police the seas and oceans and to keep open and active the salt-water highways by which we have; and along which we shall draw the means of victory [60]*” та “*How would they ever have discerned those beacon lights which summon and guide us across the rough dark waters, and presently will guide us across the flaming lines of battle towards better days which lie beyond? [60]*” допомагає створити ритмічну структуру, підсилюючи ефективність виразності думки.
- 3) Інверсія. Використання інверсії в фразі “*Here we are, after nearly five months of all they can do against us on the sea, with the first U-boat campaign for the first time being utterly broken [60]*” акцентує увагу на позитивних досягненнях, підсилює драматичний ефект та виокремлює ключові факти.
- 4) Риторичні запитання. Апелюючи до риторичних запитань типу “*How would the race of men have risen above the apes? [60]*” та “*How would they have marched forward across the centuries to broad conceptions of compassion, of freedom, and of right? [60]*” Черчилль створює ефект розмірковування, змушуючи слухачів роздумувати та сприймати промову більш осмислено.

Ці синтаксичні стилістичні засоби сприяли створенню образу сильного, детермінованого лідера, акцентуючи на емоційній насиченості, риторичності та експресивності промови В. Черчилля, що, в свою чергу, підкреслює важливість та драматичний характер подій, які описує спікер.

Аналізуючи промову В. Черчилля [62], варто звернутися до синтаксичних стилістичних засобів, які відображають його ліричне Я та сприйняття подій. У розглянутому висловлюванні відзначається деяка

маніпуляція синтаксичною структурою, спрямована на підкреслення об'єднуючого ефекту та емоційно-психологічного впливу на аудиторію.

- 1) Еліпсис. Черчилль використовує еліпсис, звужуючи модель речення, наприклад: “*Having received His Majesty's commission I have formed an administration of men and women of every party and of almost every point of view [62]*”. Тут відсутній повний синтаксичний зв'язок між “*Having received His Majesty's commission [62]*” та “*I have formed an administration [62]*”. Це викликає уявлення про пропущені дії, що відбулися між цими фразами, підкреслюючи той факт, що дії були виконані послідовно, без зайвих слів, що додає виступу впевненості та напруженості.
- 2) Паралельні конструкції. Фраза “*to wage war until victory is won, and never to surrender ourselves to servitude and shame [62]*” містить паралельні конструкції “*to wage [62]*” та “*to surrender [62]*”, що створює враження балансу, акцентуючи на двох протилежних діях та підкреслюючи важливість кожної.
- 3) Риторичні запитання. Відсутність риторичних запитань у цьому виступі не зменшує його емоційної зарядженості, але підкреслює напруженість і наполегливість в підході до завдання.

Ці синтаксичні стилістичні засоби використані з метою підкреслення рішучості, єднання та відданості ідеї перемоги, що актуалізувалися у той важливий момент для країни.

Аналізуючи синтаксичні стилістичні засоби в промові В. Черчилля “*Blood, Toil, Tears and Sweat*” [70], можна виявити кілька важливих аспектів, що допомагають виразити ліричне Я політика.

- 1) Еліпсис. Черчилль використовує еліпсис, або пропуск у висловлюванні деяких структурних елементів, що мають домислюватись за контекстом. Приклад: “*I beg to move [70]*” – Це коротке висловлення несе у собі зміст резолюції про створення уряду, проте саме зміст

резолуції не наводиться, а лише вказується на намір внести її на розгляд.

- 2) Риторичні запитання. Черчилль використовує запитання для підкреслення важливості поставленої мети. Питання “*You ask, what is our policy?* [70]” та “*You ask, what is our aim?* [70]” не чекають відповіді, а риторично просують уваги аудиторії, чітко вказуючи на стратегію та мету.
- 3) Відокремлення та паралельні конструкції. Черчилль використовує послідовність однотипних конструкцій для підкреслення важливості та невідворотності обраного шляху. “*It is victory, victory at all costs, victory in spite of all terror* [70]” – повтор слова “*victory* [70]” зміцнює його значення та акцентує на важливості перемоги.
- 4) Парцеляція. Черчилль подає інформацію у дрібних фрагментах, розчленовуючи її на частини для кращого розуміння та запам'ятовування аудиторією. Він деталізує процес формування уряду та його складові, змушуючи слухачів уважно слідкувати за кожним етапом.
- 5) Інверсія. Черчилль використовує інверсію, змінюючи порядок слів для підкреслення емоційно насиченого змісту висловлення. “*Come then, let us go forward together with our united strength* [70]” – перебудоване речення має сильну імплікатуру, що надає йому емоційної насиченості та акцентує на об'єднанні сили.

Ці стилістичні засоби у промові Черчилля допомагають підкреслити його визначену мету, викликати відчуття єднання та рішучості, а також підсилити емоційний зв'язок із слухачами, роблячи його промову вражаючою та запам'ятовуваною.

Аналізуючи синтаксичні стилістичні засоби використані в іншій промові В. Черчилля [61], можна виявити різноманітні прийоми, спрямовані на емоційне навантаження та акцентування уваги слухачів на певних моментах.

- 1) Еліпсис використовується для створення ефекту напруженості та акценту на важливих деталях, зокрема: “*We must not allow ourselves to be intimidated by the presence of these armored vehicles in unexpected places behind our lines [61]*”. Тут Черчилль використовує еліпсис, пропускаючи деякі структурні елементи, але контекст дозволяє домислити їх значення.
- 2) Повтор слів і фраз, наприклад: “*For myself, I have invincible confidence in the French Army and its leaders [61]*”. Це надає акцент та підсилює впевненість та важливість висловлювання.
- 3) Риторичні запитання використовуються для підсилення риторичного ефекту та викликання думок: “*Is not this the appointed time for all to make the utmost exertions in their power? [61]*” Черчилль намагається викликати в слухачів роздуми та мотивацію.
- 4) Парцеляція та асиндетон вживаються для зміцнення висловлювань та підсилення їхньої сили: “*The Armies must cast away the idea of resisting attack behind concrete lines or natural obstacles, and must realize that mastery can only be regained by furious and unrelenting assault. And this spirit must not only animate the High Command, but must inspire every fighting man [61]*”.

Черчилль вдало використовує ці стилістичні засоби для створення емоційного зворушення, акцентуючи увагу аудиторії на важливих моментах. Це дозволяє промовах бути більш запам'ятовуваною та переконливою.

Промова “*We Shall Fight on the Beaches*” [74] Вінстона Черчилля в 1940 році відображає використання різноманітних стилістичних та лексичних засобів для вираження “ліричного Я”. Черчилль, у важкий для країни час, використовує ряд художніх прийомів для акцентування внутрішнього світогляду, емоційного стану та спонукання громадян до величних зусиль у боротьбі за свободу.

У синтаксичних засобах виявляється паралельна конструкція, яка використовується для підсилення важливості кожного елемента висловлення:

“to win the battle – but to win the war [74]”, “for life and honor, for right and freedom [74]”. Це створює риторичний ефект та зміцнює акцент на кожному окремому значущому пункті.

Інша промова 1940 року [61], яка належить В. Черчиллю, представляє багатий мовний арсенал, сповнений синтаксичних та стилістичних засобів, що допомагають підкреслити “ліричне Я” автора у політичному контексті.

- 1) Еліпсис. Використання пропуску елементів висловлення вказує на напружену ситуацію: “A tremendous battle is raging in France and Flanders. [...] They have penetrated deeply and spread alarm and confusion in their track [61]”.
- 2) Парцеляція. Розділення дієслівної частини звороту створює акцент на дії та обставинах її реалізації: “They increase our strength against the powerfully armed enemy. They replace the wastage of the obstinate struggle [61]”.
- 3) Інверсія. Перестановка слова для акцентування певних дій або обставин: “Arm yourselves, and be ye men of valour, and be in readiness for the conflict [61]”.
- 4) Риторичні запитання. Створення певного ефекту для активізації читача чи слухача: “Is not this the appointed time for all to make the utmost exertions in their power? [61]”

Використання таких синтаксичних стилістичних засобів сприяє створенню емоційно насичених та переконливих висловлювань, що дозволяє читачеві або слухачеві співчувати та співпереживати обставини, в яких перебуває автор.

Після аналізу синтаксичних стилістичних засобів, використаних у промовях Вінстона Черчіля, стає очевидним, що ці елементи мовлення відігравали значущу роль у формуванні “ліричного Я” та створенні враження на аудиторію (див. Рис. 2.2).

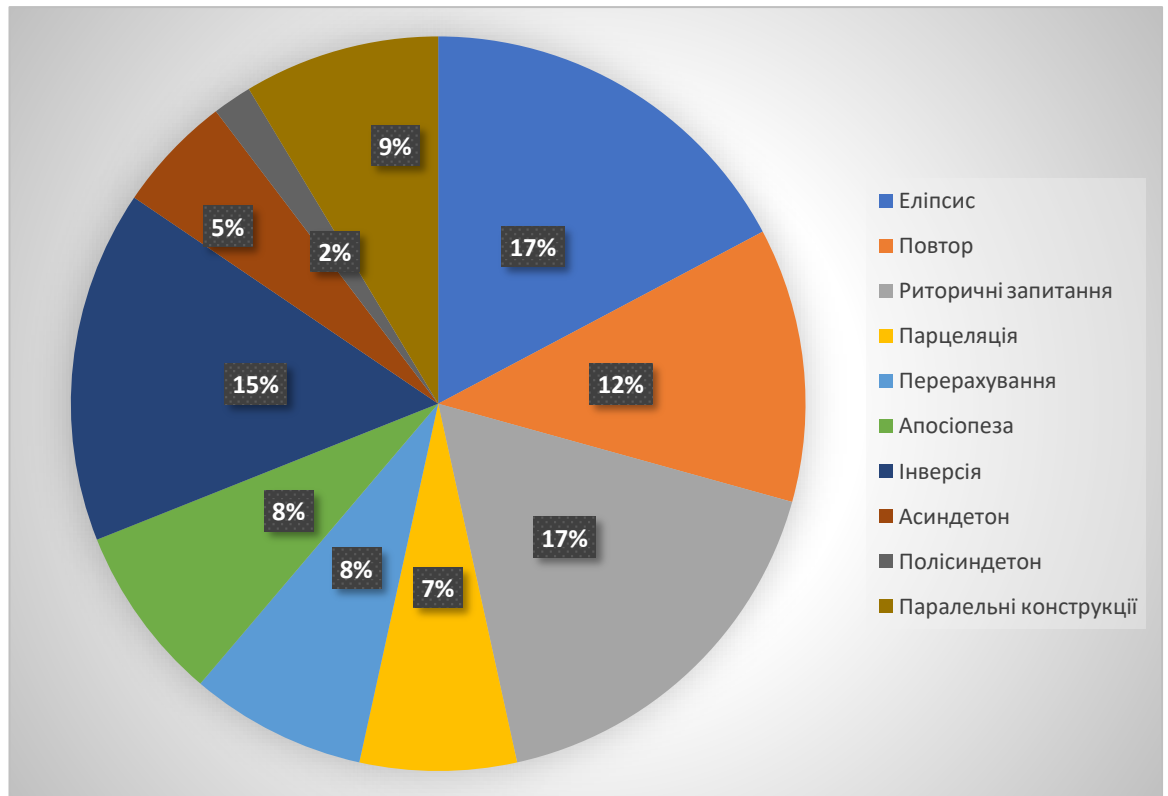

Рисунок 2.2 Використання синтаксичних стилістичних засобів у промовах В. Черчилля

Еліпсис, риторичні запитання, ефектні повтори та інші синтаксичні конструкції допомагали поліпшувати емоційний тон промов, підсилювати акцент на ключових ідеях та надавати тексту ритмічності. Використання цих засобів створювало напруженість, підсилювало емоційне звучання та робило промови Черчіля запам'ятовуваними та переконливими.

Аналіз таких синтаксичних стилістичних засобів підкреслює майстерність мовленнєвого мистецтва Черчіля та його здатність використовувати різноманітні мовні інструменти для досягнення мети та впливу на слухачів.

2.3. Метафора як домінуючий стилістичний засіб вираження “ліричного Я”

Метафора, як домінуючий стилістичний засіб, у виразному мовленні Вінстона Черчилля виявляється як ключовий елемент формування та розкриття “ліричного Я”. Промови цього видатного політика були насичені

образністю та символікою, в яких метафора займала центральне місце, створюючи особливу емоційну атмосферу та непередбачуваність у сприйнятті.

У промові Вінстона Черчилля “*Citizen of the United States*” [77] метафора виявляється як один із домінантних стилістичних засобів, який використовується для вираження “ліричного Я” та сприйняття своєї особистості у контексті відносин зі Сполученими Штатами.

Уривок “*Let no man underrate our energies, our potentialities and our abiding power for good* [77]” ілюструє використання метафори, де абстрактні поняття “*energies* [77]”, “*potentialities* [77]”, та “*power for good* [77]” уособлюються та надаються конкретними якостями, надаючи їм життєвості. Використання метафори дозволяє авторові передати не лише потужність і можливості, а й привнести емоційне забарвлення, підкреслити важливість цих аспектів. Цей фрагмент акцентує на тому, що жоден чоловік не повинен недооцінювати ці якості, які він сприймає як надзвичайно значущі для суспільства та майбутнього.

Також, у реченні “*It is a remarkable comment on our affairs that the former Prime Minister of a great sovereign state should thus be received as an honorary citizen of another* [77]”, метафора використовується для надання образності ситуації. Фраза “*a great sovereign state* [77]” переносить поняття величі та незалежності, надаючи важливості та впливу Великої Британії, а також наголошує на несподіваності події.

Метафоричний засіб використовується Вінстоном Черчиллем для створення ефекту, додавання живої метафоричної краси до висловленого ідіодискурсу, дозволяючи підкреслити емоційне забарвлення та значущість відносин із Сполученими Штатами та власної особистості у цьому контексті.

У промові Вінстона Черчилля “*The Council of Europe, 1949*” [71] спостерігається значне використання метафор як стилістичного засобу, що домінує у вираженні “ліричного Я”. Метафори використовуються для

створення образності, акцентування емоційного забарвлення мовлення та підкреслення авторської позиції.

Однією з метафор, що використовується Черчиллем, є порівняння з погляду на німецьку державу у рамках Європейської Ради: “*A united Europe cannot live without the help and strength of Germany* [71]”. У цьому висловленні Черчилль використовує метафору “*united Europe* [71]” як вираз єдності та “*the help and strength of Germany* [71]” – як символ потенційного рушійного механізму.

Ще однією метафорою є уявлення про “*the North Pole* [71]” і “*the South Pole* [71]”, відображаючи умови для країн, які опинилися за “залізною завісою”. Це порівняння має на меті акцентувати на протиставленні умов існування.

Черчилль також використовує вираз “*a long and agonizing journey* [71]” для опису подій, які призвели до падіння Європи в іншу форму тоталітарного режиму, у порівнянні з попереднім становищем під час Нацизму.

Ці метафори допомагають створити образність та емоційність у мовленні Черчилля, підсилюють враження від його виступу та надають додаткової сили його аргументам. Акцент на уявній картині, викликаній метафорами, допомагає підкреслити глибину його думок та сприйняття реальності.

Таким чином, метафора, використана Черчиллем, є ключовим стилістичним засобом, що допомагає створити образне вираження його “ліричного Я” у політичному дискурсі, надаючи висловлюванням емоційного й інтелектуального забарвлення, а також підкреслюючи авторську позицію у зазначеній промові.

У листі В. Черчилля до Клементіни Черчилль від 15 вересня 1909 року [81] метафора використовується для вираження “ліричного Я” та посилення емоційного звучання висловлювання.

Вживання фрази “*This army is a terrible engine*” [81] демонструє враження Черчилля від спостереження за великими військовими маневрами

та масштабами військових дій. Метафора “*terrible engine*” [81] вказує на вражаючу силу та потужність армії, а також підкреслює Черчіллів стан здивування та захоплення перед її можливостями.

Крім того, вживання метафори “*complete divorce between the two sides of German life*” [81] вказує на розділення та протистояння різних соціальних та політичних груп у Німеччині. Ця метафора створює образ розділеності та розбрату серед народу, що підкреслює Черчіллів песимістичний погляд на ситуацію в країні.

Отже, метафора в цьому листі допомагає виразно передати почуття автора, підкреслити його ставлення до подій та створити образність у висловлюванні.

У листі Вінстона Черчилля до Франкліна Рузвельта від грудня 1940 року [84] метафора використовується для підкреслення важливості та значущості призначення Лорда Галіфакса на посаду посла до Сполучених Штатів.

Черчилль описує призначення Галіфакса як “*the appointment of Lord Halifax as our Ambassador to the United States*” [84]. У цьому висловлюванні фраза “*the appointment*” [84] використовується метафорично для позначення формального назначення Лорда Галіфакса на цю відповідальну посаду. Ця метафора надає висловлюванню певного офіційного характеру та підкреслює важливість цього дії для подальших відносин між Великою Британією та Сполученими Штатами.

Крім того, у листі Черчилль також використовує метафору “*to place at your side*” [84], де слово “*place*” [84] використовується метафорично для підкреслення прагнення Черчіля забезпечити Рузвельта найкращими колегами для спільної роботи. Ця метафора підкреслює важливість сумісності та співпраці між обома лідерами в умовах війни.

Отже, метафора в цьому листі допомагає Черчиллю виразно та ефективно висловити важливість призначення Лорда Галіфакса та намір

забезпечити Рузвельту найкращих співробітників для досягнення спільних цілей.

У промові Вінстона Черчилля “*MIT Mid-Century Convocation*” [64] виокремлено значну кількість метафор, які слугують ключовим стилістичним засобом для вираження “ліричного Я” та його поглядів на різні аспекти життя, науки, техніки та світової політики. Ці метафори відображають глибину його переконань, виражають сприйняття подій та актуальних питань:

- 1) “*We have suffered in Great Britain by the lack of colleges of University rank in which engineering and the allied subjects are taught [64]*”. Метафора “*suffered [64]*” використовується для опису недоліків у сфері вищої освіти. Вона підкреслює важливість інвестицій у освіту та розвиток галузей, необхідних для індустріального прогресу.
- 2) “*The outstanding feature of the Twentieth Century has been the enormous expansion.. [64]*”. Фраза “*outstanding feature [64]*” використовується для підкреслення важливості та визначного характеру розвитку у 20 столітті, вказуючи на значущі переміни та зміни, що відбулися.
- 3) “*I rejoice in Tennyson's lines: 'Men, my brothers, men, the workers, even reaping something new...' [64]*”. Метафора “*rejoice [64]*” виражає радість та захоплення, відображаючи емоційний стан та вдячність за ліричне вираження поета.
- 4) “*For us in Britain the Nineteenth Century ended amid the glories of the Victorian era.. [64]*”. Використання метафори “*amid the glories [64]*” надає промові почуття величі та слави, що визначали кінець 19 століття для британців.
- 5) “*The whole prospect and outlook of mankind grew immeasurably larger.. [64]*”. Метафора “*the whole prospect and outlook [64]*” використовується для підкреслення широти та розмаїття нових перспектив, які відкривалися для людства.

- 6) “*The human biped was able to travel about far more quickly [64]*”. Вираз “*the human biped [64]*” використовується для опису людини в контексті її можливостей та здібностей до подорожей, дозволяючи почувати відносну маленькість людини в контексті всесвітнього розвитку.
- 7) “*But these fourteen men in the Kremlin have their hierarchy and a church of Communist adepts.. [64]*”. Метафора “*hierarchy [64]*” тут використовується для опису системи організації та контролю в Кремлі, що надає змогу уявити політичну структуру СРСР у форматі “церкви комуністичних прихильників”.

Ці метафори допомагають Черчиллю передати свої погляди та емоції, роблять промову більш образною та емоційно насиченою, а також сприяють кращому сприйняттю інформації аудиторією.

Промова Вінстона Черчилля, присвячена повідомленню про безумовну капітуляцію Німеччини у 1945 році [69], відзначається використанням метафори як домінантного стилістичного засобу, який ефективно виражає “ліричне Я” політика та його емоційний стан. Одна з найбільш емоційно заряджених метафор в цій промові – це порівняння Германії з прокляттям та звернення до ній як до злочинців перед світом: “*Finally almost the whole world was combined against the evil-doers, who are now prostrate before us [69]*”. Ця метафора уособлює ворожість та засудження вчинків Германії, виражає тріумф та відчуття перемоги союзників.

Ще одна сильна метафора, що звучить у промові – “*Advance, Britannia! Long live the cause of freedom! God save the King! [69]*”. Тут метафоричне звернення до Британії як символу перемоги та свободи має символічне значення, надаючи промові емоційну насиченість та підкреслюючи її національний дух.

Черчилль також використовує метафори для наголошення на внутрішньому єднанні та відданості своїй країні та парламентській системі. У своєму заключному зверненні до палати об'єднаних депутатів, він використовує метафору, порівнюючи парламент з фундаментом, що

підтримує військові зусилля та титанічні зусилля ведення війни: “*I have only two or three sentences to add. They will convey to the House my deep gratitude to this House of Commons, which has proved itself the strongest foundation for waging war that has ever been seen in the whole of our long history [69]*”.

Отже, метафора у промові Черчилля використовується для створення враження та підкреслення емоційного звучання. Вона допомагає передати його особисте ставлення до подій та підкреслити національні та історичні аспекти його виступу.

У листі В. Черчилля до Франкліна Рузвельта від 23 листопада 1940 року [82] метафора використовується для передачі складних політичних ситуацій та емоційного ставлення до них.

У фразі “*The Rock of Gibraltar will stand a long siege but what is the good of that if we cannot use the harbour or pass the Straits?*” [82] метафора “*The Rock of Gibraltar*” [82] використовується для позначення стійкості або надійності, а також відчуття безпеки. Проте, ця метафора використовується для ствердження, що навіть якщо існує надійна оборона, але не можна використовувати географічні переваги, це не забезпечує безпеку чи користь.

Таким чином, метафора в цьому листі допомагає підкреслити складність ситуації та відображає відчуття безпеки та небезпеки, що пов'язані з політичними рішеннями та діями.

Промова Вінстона Черчилля “*The Invasion of France, 1944*” [67] відображає ключовий момент у Другій світовій війні – десантування союзних сил у Франції. Цей текст відзначається використанням метафор як домінантного стилістичного засобу, що виражає “ліричне Я” В. Черчилля в контексті важливої події.

Вживання метафор у промові відображається у таких фразах: “*An immense armada of upwards of 4,000 ships, together with several thousand smaller craft, crossed the Channel [67]*”, де “*immense armada [67]*” відображає величезність здійснюваної операції; “*Massed airborne landings have been successfully effected behind the enemy lines [67]*”, де “*Massed airborne landings*

[67]” описує масштабність операції; *“The fire of the shore batteries has been largely quelled [67]”*, де *“fire of the shore batteries [67]”* переносно характеризує боротьбу зі ворожою обороною.

Метафоричні вислови використовуються Черчиллем для створення образності та емоційності у тексті, що вражає аудиторію та акцентує на важливості подій. Вони забезпечують глибше розуміння його особистого ставлення до подій, надаючи їм велич і значущість.

Наприклад, *“immense armada [67]”* та *“Massed airborne landings [67]”* надають читачам образність масштабів військової операції. *“Fire of the shore batteries [67]”* відображає Черчилля як стратега, що вміло керує військами.

Такий використання метафор сприяло створенню емоційно насичених, патетичних образів, що зробило промову вразливою та пристрасною, створивши міцну зв'язаність із слухачами та глибокий емоційний вплив.

У промові *“Penny-in-the-Slot Politics, 1934”* [80] Вінстон Черчилль використовує метафору *“Penny-in-the-Slot [80]”* для уявлення процесу втрати індивідуальності та впливу особистості у сучасному політичному житті. Ця метафора ілюструє загальну тенденцію до відсутності особистого впливу в умовах різноманітних організацій, які перетворюють людину на дрібний елемент великої машини, що працює під певними умовами.

Черчилль використовує метафору *“Penny-in-the-Slot [80]”* для опису процесу, коли індивідуальні думки, переконання та незалежність особистості замінюються механізмами та стають частиною загальної системи. За допомогою цієї метафори він намагається передати відчуття втрати особистої свободи та унікальності в умовах розвитку індустріальних та політичних систем.

Наприклад, вислів *“Put a penny in the slot, the machine does the rest [80]”* уявляє політичну систему як автомат, що запускається вже залишивши гроші в слоті. Він використовує цю метафору, щоб показати, що навіть при внесенні участі та зусиль, індивід втрачає контроль та вплив на політичні процеси.

Черчилль виражає побоювання, що сучасна політична система змушує людей відмовитися від своєї індивідуальності та незалежності, стаючи лише безособовими елементами механізму. Його промова використовує метафору “*Penny-in-the-Slot* [80]” для підкреслення втрати особистої свободи та важливості індивідуальності в політичній системі.

У вступі промови вжито метафору “*elimination of the individual* [80]”, яка має на меті підкреслити втрату індивідуальності в сучасному житті через поширення машин та організацій. Вона наводить читача на думку про становлення потужних структур та зменшення ролі окремої особистості.

Далі, Черчилль використовує метафору “*the powers of the machine* [80]” для визначення зростання впливу машин та відносно зменшення влади людини. Ця метафора сприймається як ефективний спосіб висловлення його переконань у питанні пріоритету машини над особистістю.

“*Put a penny in the slot, the machine does the rest* [80]” – інша метафора, що увійшла в уживання як символ, використовується для опису політичної системи, яка, за словами Черчилля, обмежує індивіда та надає перевагу машині. Це виразно ілюструє його переконання у втраті впливу окремих осіб у сучасній політиці.

Загалом, метафоричне вживання мови в промові В. Черчилля допомагає створити наочні образи та поглибити враження від висловлювань. Метафори не лише служать засобом алегоризації політичних явищ, а й ефективно виражають авторські погляди на відносини між індивідом та загальноколективними структурами у сучасному суспільстві.

У листі В. Черчилля до Франкліна Рузвельта від 16 листопада 1940 року [83] метафора використовується як домінуючий стилістичний засіб для вираження “ліричного Я” та підсилення емоційного звучання висловлювання.

Перша метафора, що вибуває, це “*former naval person*” [83], яка змальовує Черчилля в контексті його попередньої служби в морських силах і надає йому певної авторитетності в обговоренні морських питань. Ця

метафора підкреслює не лише Черчіллів досвід та знання у цій області, але і створює певну інтимність в спілкуванні між ним та Рузвельтом, що підсилює ефективність вираження особистої думки.

Друга метафора виявляється у фразі “*the outlook for 1941*” [83], де слово “*outlook*” [83] використовується метафорично для позначення майбутніх подій та можливостей. Ця метафора надає висловлюванню художнього забарвлення та підкреслює значущість обговорення майбутніх подій та стратегій.

Таким чином, у листі Черчилля до Рузвельта метафора допомагає створити образ автора як особистості з великим досвідом та емоційною залученістю до обговорюваних тем, а також підсилює художність та виразність висловлювання.

У промові В. Черчилля “*The Lights are Going Out*” [72] метафора виступає як ключовий стилістичний засіб, який активно виражає ліричне Я та його погляди на події, що відбуваються. Метафоричні образи використовуються для відтворення емоційного стану, глибини переживань, а також для надання інтенсивності та драматичності висловлюванням Черчилля. Приклади метафор:

- 1) “*The stations of uncensored expression are closing down; the lights are going out.. [72]*”. – Метафора “*the lights are going out [72]*” створює образ зникаючого світла як символу вимкнення свободи слова та виразу. Це передає ідею зникнення можливості вільного висловлення під погрозою цензури та обмежень свободи слова.
- 2) “*But all these backward speculations belong to history [72]*”. – Метафора “*backward speculations [72]*” уособлює відходження в минуле, позбавлення вагомості чи актуальності певних роздумів, що відбуваються в минулому.
- 3) “*Here is this air power with its claim to torture and terrorise the women and children, the civil population of neighbouring countries [72]*”. – Метафора “*claim to torture and terrorise [72]*” переносить зловісні наміри та

наслідки повітряної сили в образ морального та фізичного страждання цивільного населення.

- 4) “*But the antagonism is here now [72]*”. – Метафора “*the antagonism is here now [72]*” використовується для підкреслення наявності конфлікту між демократією та тоталітаризмом.
- 5) “*A little mouse of thought appears in the room.. [72]*”. – Метафора “*a little mouse of thought [72]*” символізує непомітну думку або ідею, яка, хоча маленька, проте може викликати паніку серед тиранів.

Черчилль майстерно використовує метафори для вражаючої передачі складних понять та емоційних переживань, залучаючи слухача та надаючи своїм висловлюванням багатофункціональності. Метафори допомагають переконливо передати його погляди та звернення до слухачів, використовуючи вражаючі образи, що залишають глибокий слід у свідомості аудиторії.

Промова Вінстона Черчилля на Різдво 1941 року [76] відображає не лише політичну ситуацію світу під час війни, але й втілює в собі ліричні елементи, які засвідчують особисте ставлення та емоційну включеність мовця. Метафора, уявлена через символічне використання різдвяної атмосфери, стає ключовим стилістичним засобом, який підкреслює ліричний аспект промови.

У використанні метафори Черчилль використовує образ Різдва як символ єднання та спільності. Наприклад, “*each home throughout the English-speaking world should be a brightly-lighted island of happiness and peace [76]*”. У цьому висловленні Різдво виступає не лише як святковий момент, але й метафорично уособлює ідею спільності та злагоди.

Також, метафора Різдва використовується для протиставлення воєнного конфлікту та потреби у мирному співіснуванні. У фразі “*Here, amid all the tumult, we have tonight the peace of the spirit in each cottage home and in every generous heart [76]*”, воєнна обстановка протиставляється затишному світу кожного будинку, де метафорично уособлені спокій та єдність.

Таке використання метафори у промові Черчилля підкреслює його бажання підтримати ідею єдності та миру навіть у часи воєнного конфлікту. Метафора Різдва у промові є домінантним стилістичним засобом, який сприяє створенню ліричного образу мовця, відтінюючи його особисті переживання та вподобання через використання символів та образів.

В іншій промові Вінстона Черчилля [65] ліричне Я виражене за допомогою метафор, які глибоко впливають на сприйняття слухачів, зміцнюючи емоційний зв'язок між оратором і публікою. Одна з домінантних метафор, яку використовує Черчилль, – це метафора війни та боротьби, що відображає стан країни в часи воєнної загрози. Він поєднує цю метафору з метафорами виживання та надії.

Промова розпочинається з згадкою про минулий час і виразом вдячності за поліпшення ситуації у країні. Оратор використовує метафору “*lull* [65]” (затишшя) для опису тимчасового зниження військових подій після важких боїв: “*you are beginning to feel impatient that there has been this long lull with nothing particular turning up!* [65]”.

Ще одна метафора, яку він використовує, – це метафора кризи, надії і боротьби. У фразі “*move from crisis to crisis* [65]” метафорично описується стійкий підхід британців до вирішення проблем. Він також зазначає: “*meet with Triumph and Disaster. And treat those two impostors just the same* [65]”, де метафорично висловлює думку про важливість рівної поведінки в обличчі як успіху, так і поразки.

Оратор використовує метафору “*sponge across her slate* [65]” для опису певної перезавантаженості країни, але зі зміною цієї метафори на “*stood in the gap* [65]” передається ідея боротьби і витримки.

Завершуючи промову, Черчилль використовує метафору світла та темряви: “*Not less we praise in sterner days* [65]”. Замінюючи “*darker* [65]” на “*sterner* [65]”, він акцентує на стриманій, а не темній природі теперішніх обставин, натякаючи на важливість перспективи та сміливості у важкі часи.

Метафори, використані у промові, створюють міцний образ “ліричного Я” Черчилля, підкреслюючи його оптимізм, віру та волю до перемоги.

Метафора виявляється також домінантним стилістичним засобом в промові В. Черчилля “*Do Your Worst; We'll Do Our Best*” [78], яка витончено використовує мовні образи для вираження ліричного Я та викликання емоційного сприйняття аудиторії.

У промові ми спостерігаємо витончене використання метафор для передачі глибоких емоцій та вражень. Наприклад, у фразі “*London will be ready, London will not flinch, London can take it again* [78]”, метафора “*London can take it* [78]” привносить образ сильного та стійкого міста, що відображає внутрішню силу та вольові якості.

Ще однією ілюстративною метафорою є фраза “*London is like a prehistoric monster into whose armoured hide showers of arrows can be shot in vain* [78]”. Тут Черчилль порівнює Лондон з величезним монстром, непереборним та міцним, що робить це порівняння вражаючим та запам'ятовуваним.

Далі, у фразі “*It is time that the Germans should be made to suffer in their own and cities something of the torment they have twice in our lifetime let loose upon their neighbours and upon the world* [78]”, Черчилль використовує метафору “*suffer in their own cities* [78]”, щоб підкреслити необхідність помсти і вказати на жертви, які необхідно понести.

Загалом, метафоричне вживання мови у цій промові Черчилля допомагає сформуванню образу сильного, вольового та непохитного лідера, який ілюструє свої ідеї через вражаючі образи та ефективно викликає емоційний відгук слухачів.

Метафора в промові В. Черчилля “*The Fourth Climacteric. 1941*” [79] виступає домінантним стилістичним засобом, який насичує текст емоційно насиченими образами та вражаючими висловами, розкриваючи його особистий погляд на трагічні події того часу. Нижче розглянуті приклади метафор з промови та їх роль у вираженні “ліричного Я” політика:

- 1) “*Climacterics of the war* [79]”. Метафора “*climacterics* [79]” визначає ключові точки розвитку подій як вирішальні, наповнюючи їх значенням визначних моментів у війні. Ця метафора вказує на критичні та стратегічні повороти, де відбувається переплетення життєвих обставин і трагічних випробувань.
- 2) “*Storm alone* [79]”. Метафора “*face the storm alone* [79]” порівнює ситуацію зі стихійним лихом, вказуючи на самотність та надзвичайні випробування, які стають частиною долі.
- 3) “*Drawing up in immense strength* [79]”. Метафора “*drawing up in immense strength* [79]” описує ворожі армії як величезну силу, що порівнюється із збройним наступом.
- 4) “*The German bombs rained down from the sky* [79]”. Метафора “*bombs rained down* [79]” викликає образ ситуації, де бомби падають як дощ, надаючи нападу на Росію елементи непередбачуваності та безжалісності.
- 5) “*Small group of villainous men* [79]”. Метафора “*small group of villainous men* [79]” вказує на групу злочинців, створюючи образ винних осіб, які відповідають за трагічні події.
- 6) “*Hurl it upon this island* [79]”. Метафора “*hurl it upon this island* [79]” створює образ ворожого наступу, що наближається як сила, що бушує.
- 7) “*Cataract of horrors* [79]”. Метафора “*cataract of horrors* [79]” описує наступ подій як потік страшних подій, наводячи на хаотичність та жах приналежний війні.

Метафори в промові Черчилля глибоко проникнуті його емоційними переживаннями та повертають слухача в емоційно насичену атмосферу важливих подій того часу. Ці метафори, які порівнюють війну з природними явищами та викликами, допомагають йому виразити своє особисте ставлення до подій, надаючи йому власну ідентичність у політичному контексті.

Метафора у промові В. Черчилля “*Give Us the Tools, 1941*” [63] також виступає як домінуючий стилістичний засіб, що ефективно виражає його “ліричне Я” та супроводжує сильні емоційні висловлення.

У тексті промови ми спостерігаємо використання численних метафор, які відображають Черчилля як майстра управління мовою та використання образних засобів. Наприклад, у фразі “*The whole British Empire has been proud of the Mother Country* [63]”, метафора “*Mother Country* [63]” відображає сприйняття Британії як батьківщини, уособлення захисту та підтримки для всього імперського об’єднання. Також, вираз “*standing steadfastly together* [63]” надає образне уявлення про єдність та солідарність населення, що обороняє свою країну.

Однією з найсильніших метафор є порівняння Лондона та інших великих міст з “*the British squares at Waterloo* [63]”. Черчилль використовує цю метафору, щоб передати відвагу та стійкість населення під час бомбардувань. Вона викликає асоціації з військовими перемогами та підкреслює важливість єдності нації під час війни.

Використання метафор в аналізованій промові В. Черчилля допомагає створити сильні образи, які сприяють збагаченню виразності мовлення та роблять аудиторію більш емоційно залученою. Ці метафоричні конструкції надають тексту емоційний відтінок, підсилюючи значення та ефективність мовленнєвого впливу на слухачів.

Промова Вінстона Черчилля “*The Old Lion*” [68] відображає багатий та емоційно насичений політичний дискурс. Метафора, як домінуючий стилістичний засіб, перетворює текст у потужний засіб вираження “ліричного Я” політика. Один із прикладів використання метафори в промові Черчилля – “*The old lion with her lion cubs at her side stands alone against hunters who are armed with deadly weapons and impelled by desperate and destructive rage* [68]”. У цьому висловленні літературний образ “старого лева [68]” втілює в собі образ Великої Британії, відчуття її сили та витривалості в

часи війни. Метафора лева та політична ситуація стають символами відчуття самотності, але при цьому незламності і впевненості у перемозі.

Іншим прикладом метафори є *“United we stand. Divided we fall. Divided, the dark age returns. United, we can save and guide the world [68]”*. Тут метафора об'єднання націй і подальша їх діяльність відображається через образ об'єднання та розпаду, що стає основою для заклику до спільної боротьби за свободу та виживання людства.

Метафоричне вираження в промові Вінстона Черчилля допомагає створити враження емоційної спрямованості, акцентуючи увагу аудиторії на важливих та складних питаннях, які стосуються не тільки Великої Британії, але й усього світу. Цей стилістичний прийом не лише додає виразності тексту, а й поглиблює його смислове наповнення, роблячи акцент на важливих політичних аспектах та міжнародних відносинах.

У промові Вінстона Черчилля *“Some Chicken; Some Neck” [66]* також спостерігається використання метафори. Черчилль майстерно влітає образність, створюючи живі та емоційно насичені порівняння та висловлюючи свої особисті переконання через них.

Наприклад, фраза *“Some chicken; some neck [66]”* виступає як вдала метафора, що відображає відносності ситуації, емоційність та переконання Черчилля. Образний вираз *“Some chicken [66]”* зокрема надає враження невпевненості, саркастично підкреслюючи незначність обставин, в яких опинилося Велике Британське Союзництво та його схильність до легковажності у війні. У той же час, вислів *“some neck [66]”* викликає відчуття напруження та відповідальності перед стоянням на захисті, що змушує сприймати ситуацію серйозно.

Окрім цього, у промові часто зустрічаються образні фігури, такі як *“The enemies ranged against us, coalesced and combined against us, have asked for total war. Let us make sure they get it [66]”*. Черчилль використовує метафори у вигляді зображення ворогів як злочинних бандитів, що намагаються зачепити *“світло світу [66]”*, та порівнює їх дії зі спробами темноти та

приховування. Такий образ метафорично демонструє відповідь на агресію та злочинність ворогів.

Загалом, метафора в цій промові виконує роль сильного стилістичного засобу, що допомагає Черчиллю емоційно звернутися до слухачів, створює враження невпевненості та напруження, а також висловлює його переконання в необхідності безкомпромісної боротьби з ворогами.

У промові В. Черчилля “*Winston Churchill's Broadcast on the Soviet-German War, 1941*” [75] метафора виявляється домінантним стилістичним засобом, що виражає “ліричне Я”. Черчилль майстерно використовує метафоричні вислови, щоб передати свої емоції, уявлення та переконання щодо подій Другої світової війни. Одна з найяскравіших метафор у цій промові – “*Hitler is a monster of wickedness, insatiable in his lust for blood and plunder* [75]”. Ця метафора робить висновок про Гітлера як про зло, що не має меж і натякає на його демонічність. Також, у фразі “*Nazi regime is indistinguishable from the worst features of Communism* [75]”, метафора використовується для порівняння нацистського режиму з комунізмом, щоб засудити обидва режими, наголошуючи на їхній безмежній жорстокості.

Однією з найпотужніших метафор також є зображення радянських солдат як стражів, що стоять на порозі своєї батьківщини, охороняючи поля, де їхні батьки обробляли землю. Ця метафора передає образ російських військ як останньої барикади оборони проти нацистського наступу.

Метафоричні вислови допомагають створити емоційно насичений образ ситуації, підсилюють драматизм і реалізують сильний емоційний зв'язок з аудиторією. Такий вжиток метафор у промові Черчилля виявляє його здатність виражати особисті переконання та вражати слухачів.

У листі Вінстона Черчилля до Франкліна Рузвельта в грудні 1940 року [73], метафора виступає як ефективний стилістичний засіб, що допомагає змалювати образ “ліричного Я”. У фразі “*it is my duty to place at your side the most eminent of my colleagues* [73]”, метафора “*to place at your side* [73]” утворює образ спільної боротьби, підтримки та співпраці, де автор

позиціонує себе як той, хто демонструє готовність до спільної дії та взаємодопомоги у складному часі.

Метафоричне вживання фрази “*the most eminent of my colleagues*” [74] підсилює ідею вищого рівня знань, компетентності та досвіду обраного представника. Застосування метафори в цьому контексті підкреслює важливість відносин між країнами і важливість вибору компетентних представників для досягнення спільних цілей. Таке використання метафори дозволяє Черчиллю виразити не лише власний стан, а й передати важливість подій і співпраці на ширшому загальному рівні.

Використання метафори в цьому висловлюванні є ключовим для створення образу “ліричного Я”, який акцентує на відповідальності, взаємодії та важливості спільних дій у складні періоди. Ця метафора надає промові емоційного навантаження та переконливості, засилуючи ефективність мовленнєвого впливу Черчилля на адресата висловлювання, Франкліна Рузвельта.

У промові В. Черчилля “*A House of Many Mansions*” [60] виділяється домінантний використання метафор як засобу вираження “ліричного Я”. Метафоричні вислови, унікальні образи та порівняння створюють ефектне емоційне забарвлення, сприймаючи читача в різні періоди воєнного конфлікту.

У фразі “*We, the aggrieved and belligerent Powers* [60]”, використана метафора, що передає відчуття образи та невдоволеності, що уособлюється “ліричним Я”. В. Черчилль використовує метафори для передачі своїх особистих переживань та емоцій, підкреслюючи образи загрози та боротьби.

Також у промові наведено метафори “*storm will pass* [60]” та “*feed the crocodile enough* [60]”, які підсилюють ідею невпинного загострення конфлікту та неспокоювання ситуацією, що відбиває внутрішній стан та думки Черчилля.

Метафоричне використання мовних засобів у промові В. Черчилля надає їй глибини, підкреслює емоційність та вплив “ліричного Я” на дискурс.

Зокрема, метафори вдалим чином використовуються для підсилення емоційного звучання та створення запам'ятовуючих образів, що роблять промову більш переконливою та емоційно насиченою.

Промова В. Черчилля у 1940 році під час його першої радіодискусії як прем'єр-міністра Великої Британії [62] також містить ряд метафор, що ілюструють його “ліричне Я” через стиль мовлення:

- 1) Метафора “*His Majesty's commission* [62]” відноситься до повноважень, наданих королем. Ця метафора використовується Черчиллем для підкреслення легітимності та важливості його посади. Він став прем'єр-міністром за дорученням короля і використовує цю метафору, щоб передати відповідальність своїх обов'язків.
- 2) Метафора “*Formed an administration* [62]” відноситься до створення уряду. Ця метафора висвітлює Черчилля як лідера, який об'єднав різні політичні погляди в уряді для спільної мети – перемоги у війні. Вона підкреслює його роль у створенні єдиної команди.
- 3) Метафора “*One bond unites us all* [62]” використовується для підкреслення єдності та солідарності уряду в часи війни. Вона передає ідею, що всі члени уряду об'єднані єдиною метою – перемоги, незважаючи на свої політичні різниці.

Метафори, використані Черчиллем, спрямовані на підкреслення єдності, легітимності та спільної мети. Ці образні вислови глибоко впливають на сприйняття аудиторії, відтворюючи образ лідера, рішучого у веденні країни через важкі часи війни.

Метафора, яка використовується у промові В. Черчилля “*Blood, Toil, Tears and Sweat*” [70] у 1940 році, є ключовим стилістичним засобом, який ефективно виражає “ліричне Я” та має значний вплив на аудиторію. Однією з найсильніших метафор у цій промові є фраза “*I have nothing to offer but blood,*

toil, tears and sweat [70]” Ця метафора вражає своєю емоційною напругою та експресивністю, передаючи важкість та жертвність, які війна несе за собою.

Використання образної мови через метафоричні висловлення сприяє формуванню образу “ліричного Я” у промові. Черчилль підкреслює жорстокість ситуації та складність завдань, які стоять перед нацією. Зокрема, він порівнює перед військовою боротьбою такі складні сфери як “*blood, toil, tears and sweat* [70]”, підкреслюючи, що ці елементи стануть складовими частинами їхнього нелегкого шляху до перемоги.

Промова включає багато інших метафор, таких як “*we have before us many, many long months of struggle and of suffering* [70]”, що демонструє складність та тривалість періоду перед ними.

Метафора в цій промові відіграє ключову роль у створенні емоційно зарядженого контексту, який звертається до патріотичних почуттів та сприйняття аудиторії. Використання образності допомагає утворити спільне розуміння та співпереживання у важкий час війни, що є ключовим фактором об’єднання.

Таким чином, метафора у промові Черчилля слугує не лише засобом образного вираження, а й ефективним інструментом побудови спільної патріотичної національної ідентичності в умовах важкої воєнної ситуації.

У промові “*Be Ye Men of Valour* [61]” Черчилль вживає велику кількість військових метафор, які ілюструють напружену ситуацію в країні та реальні загрози. Один з найяскравіших прикладів – “*If the battle is to be won, we must provide our men with ever-increasing quantities of the weapons and ammunition they need* [61]” – де він порівнює необхідність у зброї з ключовими елементами перемоги. Він також використовує образи боротьби, як у фразі “*Our task is not only to win the battle – but to win the war* [61]”, що звертає увагу слухачів на масштабність завдання та його важливість.

Метафоричне використання слів, що асоціюються з воєнними образами, робить промову Черчилля надзвичайно запам’ятовуваною та емоційно змістовною. Він вдається до таких метафор для того, щоб

переконати слухачів у необхідності об'єднання та відданості спільній справі, яка є важливою для виживання країни та світового співтовариства.

Ці метафоричні вирази не лише роблять текст промови більш інтенсивним, але й надають йому риторичної ефективності, активізуючи емоційні та моральні відгуки в аудиторії, що стимулює дії та сприйняття слухачів.

В іншій промові [74] Черчилль метафорично використовує вирази “*fight it out to the finish* [74]”, “*the struggle for life and honor* [74]”, “*rescue not only Europe but mankind* [74]”, які насичені образністю та емоційністю. Ці вислови підсилюють апеляцію до величності та героїзму, активізуючи відчуття гордості та відповідальності перед обов'язком врятувати світ від тиранії.

Згідно проведеного кількісного аналізу в ідіодискурсі В. Черчилля, нами було встановлено, що домінантним стилістичним засобом є метафора (97 вживань, порівняно з епітетами (29 вживань)).

Отже, метафора, як домінантний стилістичний засіб у промові Черчилля, дозволила ефективно транслювати власні переконання та емоційне ставлення до подій того часу. Вона відобразила авторське бачення важливості боротьби, підняла націю на духовному рівні та вплинула на загальне сприйняття воєнних подій.

Висновки до другого розділу

Комплексний лінгвостилістичний аналіз виявив ключові стилістичні та лінгвістичні засоби, за допомогою яких “ліричне Я”, зокрема у промовах Вінстона Черчилля, було створено та виражено.

Лексичні та стилістичні прийоми, використані Черчілем, виявилися важливими для формування образу лідера та сприйняття його аудиторією. Саме через ретельний вибір слів та їх комбінацію Черчилль досягав не лише інформативності промов, а й створював емоційний зв'язок зі слухачами, активізуючи їхню увагу та зацікавленість.

Синтаксичні засоби виразності також грали важливу роль. Структурні особливості фраз, застосовані у промовах, надавали їм ефективність та запам'ятовуваність. Зокрема, еліпсис, риторичні запитання та інверсії допомагали підкреслити важливі моменти та надати промовам додаткової динаміки.

Метафора, як домінантний стилістичний засіб, розкривала глибину образу політика. Її використання надавало промовам виразності та індивідуальності, дозволяючи Черчиллю створювати образи та асоціації, які дотягувалися до почуттів слухачів.

Отже, цей розділ виявив механізми формування “ліричного Я” у промовах та особистих листах В.Черчилля. Його мовна майстерність та вдале застосування стилістичних засобів сприяли створенню образу сильного лідера, який вміло маніпулював мовними засобами, щоб впливати на масову аудиторію.

ВИСНОВКИ

У ході дослідження “ліричного Я” в у дискурсі В. Черчилля були реалізовані поставлені завдання згідно з метою дослідження.

Розгляд лінгвістичних досліджень, присвячених політичному дискурсу, дозволив отримати широкий науковий контекст та визначити основні напрями вивчення цієї проблематики. Огляд підходів лінгвістів до визначення понять “ліричне Я” та “Ідіодискурс” у сучасній лінгвістиці дозволив уточнити їхні визначення та значення для подальшого аналізу.

Щодо сучасних наукових підходів до вивчення стилістичних аспектів у політичному дискурсі, вони визначили ключові методи та концепції, які були використані у дослідженні ліричного Я.

Методика аналізу мовностилістичних засобів вираження “ліричного Я” в політичному дискурсі В. Черчилля була розроблена та успішно використана для досягнення цілей дослідження.

Мовностилістичні засоби виявилися ключовими для формування образу лідера та ефективного впливу на аудиторію. За допомогою епітетів, що становлять 28% від загальної кількості, В. Черчилль досягав високого ступеня емоційності та виразності у своїх висловлюваннях. Цей стилістичний засіб допомагав створювати насичені образи та вражати аудиторію. З використанням персоніфікації (16%) та гіперболи (14%) В. Черчилль вдало підсилював ефект промови, роблячи образи живими та надмірно виразними. Порівняння (8%) допомагало розкривати складні ідеї та підсилювати драматичність викладу.

На синтаксичному рівні виявлено, що інверсія та риторичні запитання використовуються для підкреслення важливих моментів та створення ефекту напруженості. Синтаксичні стилістичні засоби, такі як еліпсис (17%), риторичні запитання (17%), повтор (12%) та інші, були ефективно використані для підсилення ритму промов та залучення уваги аудиторії. В. Черчилль вдало користувався інверсією (15%) та паралельними

конструкціями (9%), створюючи баланс та логічність у своїх висловлюваннях.

Аналіз синтаксичних засобів показав, що структурні особливості фраз та ритмічність висловлення сприяли впливовість промов. Еліпсис, риторичні запитання та інверсії надавали промовам додаткової динаміки та емоційного заряду.

Крім того, встановлено, що епітет та порівняння є найбільш вживаними стилістичними прийомами для змалювання образу лідера в емоційно-забарвленому ключі. Метафора виявилася ключовим засобом відтворення образу політика, використовуючи образи та асоціації, які сприймаються аудиторією. Кількісний аналіз підтвердив її ключове значення у вираженні особистісного відношення політика до подій (97 метафор проти 29 епітетів).

Усі зазначені лінгвістичні та стилістичні прийоми спільно сприяють створенню ліричного образу політика, що вирізняється власною індивідуальністю та силою виразу. Використання різноманітних засобів також свідчить про високий рівень мовної майстерності та адаптивності політика у різних ситуаціях

Дослідження підтвердило, що “ліричне Я”, виражене через мовленнєві засоби, має значущий вплив на сприйняття політичних промов та формування образу політика. Черчилль використовував “ліричне Я” для мобілізації, підвищення морального духу та підтримки громадськості у складний час.

Аналізуючи промови Вінстона Черчилля, ми дійшли висновку, що “ліричне Я” у політичному дискурсі виявляється через вдосконалену мовну стратегію, спрямовану на створення емоційного зв'язку з аудиторією. Черчилль, використовуючи різноманітні стилістичні та лінгвістичні засоби, зумів створювати образ сильного лідера, вражаючи слухачів своєю глибокою емоційною зв'язаністю з промовами.

Таким чином, дослідження “ліричного Я” в ідіодискурсі Вінстона Черчіля підкреслило важливість мовних засобів у формуванні образу

політика та його впливу на громадськість. Ця робота є важливим внеском у розуміння взаємозв'язку мовленнєвої стратегії та політичного впливу у лінгвістиці та політології, дозволяючи краще розуміти сутність лідерського мовлення та його ефективність у спілкуванні з аудиторією.

Результати дослідження можуть стати підґрунтям для подальших досліджень “ліричного Я” у політичному дискурсі та інших аспектів лінгвістичного аналізу. Крім того, вони можуть використовуватись для підготовки лекційних та семінарських занять зі стилістики англійської мови. Робота також відкриває перспективу для вивчення впливу “ліричного Я” на сприйняття політичного повідомлення аудиторією. Також це дослідження може бути використане для порівняльного аналізу інших політичних діячів та розширення теоретичних підходів до літературно-стилістичного аналізу політичного дискурсу.

ДОДАТКИ

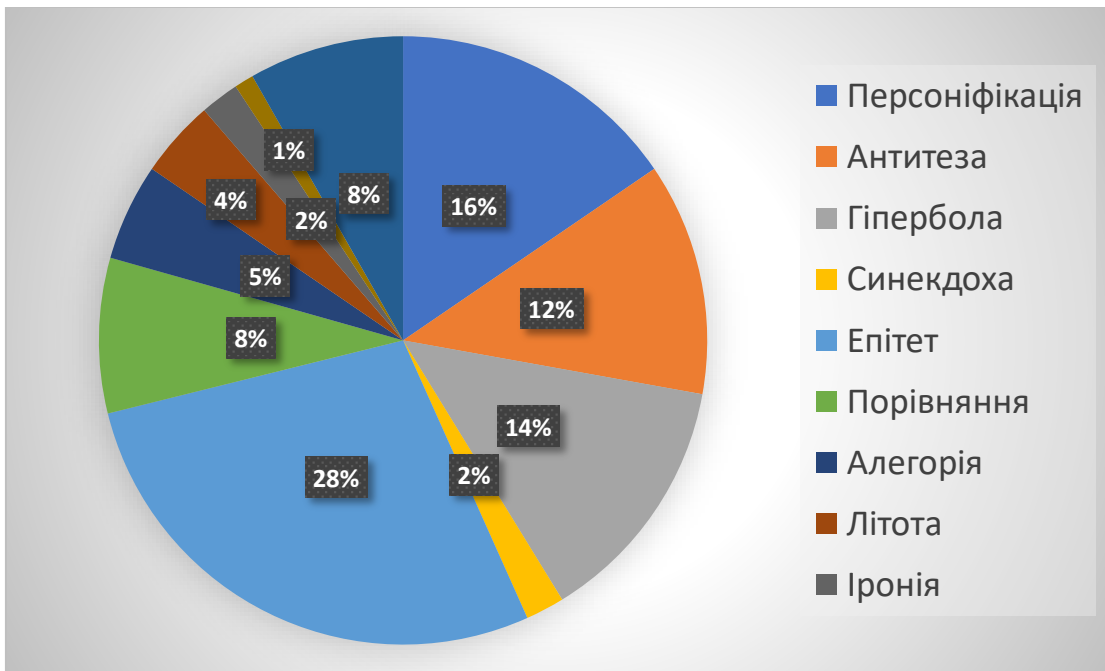

Рисунок 2.1 Використання лексичних стилістичних засобів у промовах В. Черчилля

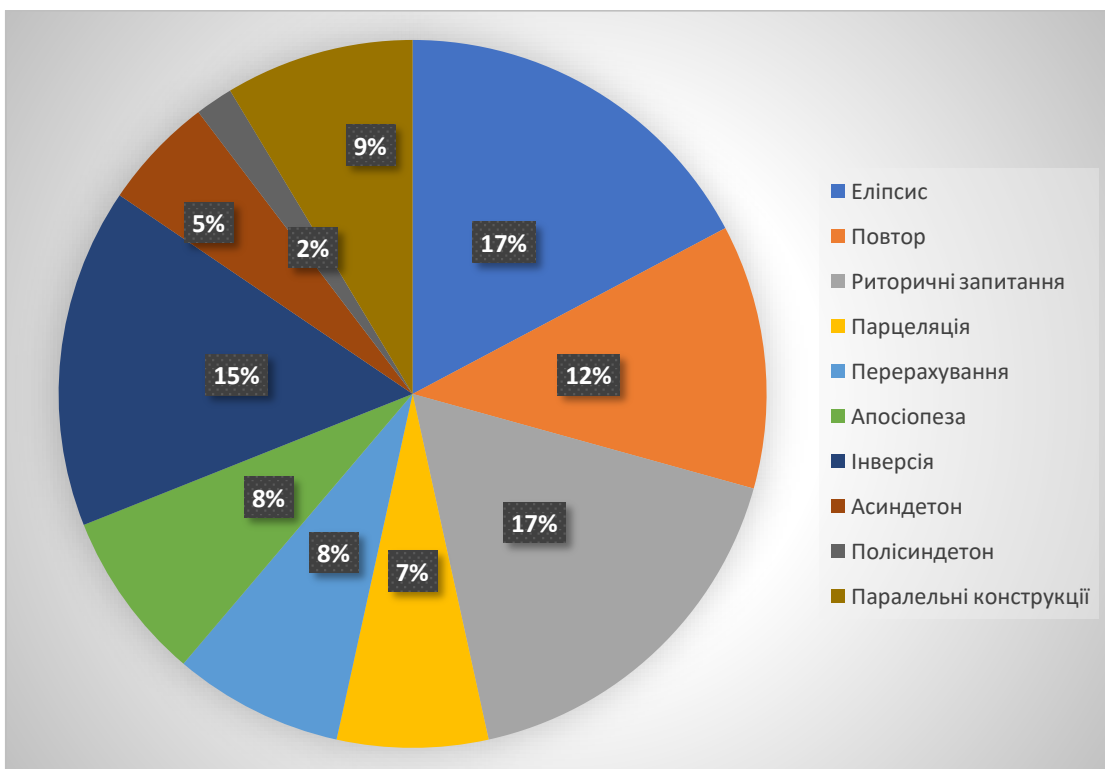

Рисунок 2.2 Використання синтаксичних стилістичних засобів у промовах В. Черчилля

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Алексенко С. Ф. Політична коректність в англomовному медійному дискурсі як засіб реалізації кооперативної комунікативної стратегії. *Науковий вісник кафедри ЮНЕСКО КНЛУ. Філологія. Педагогіка. Психологія*. Київ. 2018. № 36. С. 52–56.
2. Арешенкова О. Ю. Комунікативно-прагматичні та стилістичні параметри рекламного тексту : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04. Кривий Ріг, 2016. 230 с.
3. Астрахан Н. І. Буття літературного твору: Аналітичне та інтерпретаційне моделювання : монографія. Київ : Академвидав (Серія : “Монограф”), 2014. 432 с.
4. Бабич В. І. Лексико-семантичний аналіз мовно-стилістичних засобів вираження ліричного я в ідіодискурсах Р. Фроста та К. Сендберга. *Science and Education a New Dimension*. 2016. № 78. С. 16–19. URL: <https://seanewdim.com/wp-content/uploads/2021/03/Lexical-and-Semantic-Analysis-of-Linguo-Stylistic-Means-of-Expression-of-Lyrical-I-in-Idio-discourses-of-R.-Frost-and-C.-Sand-burg-V.-I.-Babych.pdf>.
5. Бабич В. І. Ліричне я в ідіодискурсах р. фроста і к. сендберга: лінгвокогнітивний і комунікативно-прагматичний аспекти : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04. Херсон, 2017. 217 с.
6. Беляєва Т. В. Мова і стиль публічного мовлення. *Зб. наук. праць ХНПУ ім. Г.С. Сковороди*. 2011. № 31. С. 150–156.
7. Волошук В. І. Індивідуальний авторський стиль, ідіолект, ідіостиль: питання термінології. *Наукові праці*. 2008. Т. 92, № 79. С. 5–8.
8. Гончарова О. М. Політичне красномовство в світлі сучасної теоретичної рефлексії. URL: https://scholar.google.ru/citations?view_op=view_citation&hl=ru&user=0WxhKAQAAAAJ&citation_for_view=0WxhKAQAAAAJ:e5wmG9Sq2KIC.

9. Городенко Л. М. Засоби мережевої комунікації: текстуалізація. *Стиль і текст*. 2011. № 12. С. 6–13.
10. Гриценко П. Ідіолект і текст. *Лінгвостилістика: об'єкт – стиль, мета – оцінка*. Київ, 2007. С. 16–43.
11. Дмитришин А. В. *Лінгвокультурні особливості українського політичного дискурсу*. Вінниця, 2020. 89 с.
12. Довганчина Р.Г. Ідіостиль в теоретичних розробках перекладознавців: Режим доступу. URL: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Vknlu_mtmk/2011_1/53.pdf.
13. Єсипенко Н. Г. *Лексико-семантичні компоненти авторського стилю і мовна картина світу (на матеріалі англомовної прози воєнної та мирної тематики)*: автореф. автореф. дис. ... канд. філол. наук. Чернівці, 2007. 20 с.
14. Завадська О. В. Пейоративний аспект політкоректності. *StudiaLinguistica*. 2011. №5. С. 350–356.
15. Загнітко А. Сучасний політичний газетний дискурс: риторика і синтаксис. *Донецький вісник Наукового товариства ім. Шевченка. Донецьк : Східний видавничий дім*, 2007. Т. 16. С. 5–19.
16. Кияк Т. Р. Використання політкоректних одиниць у сучасному англомовному дискурсі. Житомир : Житомирський державний університет, 2014. 74 с.
17. Ключник Р. М. Дискурс протесту та політична коректність: до питання про евфемізми в політичній комунікації. *Регіональні студії*. 2018. № 13. С. 30–35.
18. Кондрико А. А. Сучасні концепції поняттєвої інтерпретації “дискурсу” в соціальній комунікації. *Вчені записки Тавричного Національного Університету ім. В. І. Вернадського*. 2011. № 4. С. 152–156.
19. Кривенко С. О. Автор політичного тексту та його роль у політичному дискурсі. *Вісник Дніпропетровського університету*. 2015. № 1. С. 90–98.

20. Кузнєцова Г. Адресат політичного дискурсу: стан вивчення й перспективи дослідження. URL: http://eprints.zu.edu.ua/29852/1/Kuznyetsova%20A.V._article.pdf.
21. Остапенко М. Політична комунікація: теоретичні аспекти дослідження. *Політичний менеджмент*. 2012. № 3. С. 135–144.
22. Павленко Н. О. Основні підходи та методи дослідження дискурсу. 2005. URL: <https://studentam.net.ua/content/view/8657/97/>.
23. Політологічний енциклопедичний словник: Навч. посібник для студентів вищ. навч. закладів. К. : Генеза. 1997. 395 с.
24. Самохіна В. О., Кузнєцова О. В. Ідіодискурс як прояв лінгвокреативного мислення автора в карнавальній свідомості (на матеріалі художніх текстів американського письменника ДейваБаррі). *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. 2018. № 16. С. 207–217.
25. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава : Довкілля-К, 2006. 672 с.
26. Семенюк О. А., Парашук В. Ю. Основи теорії мовної комунікації. Київ : Видавничий центр “Академія”.
27. СергієвВ. Політичні мережі як форма взаємодії держави та громадського суспільства. Дніпропетровськ : Інновація, 2011. 304 с.
28. СеряковаИ. И. Невербальный знак коммуникации в англоязычныхдискурсивных практиках. Київ : Видавничий центр Київського національного лінгвістичного університету.
29. Ткачівська М. Евфемізм або мовна дипломатія (на прикладі української та німецької мов). *Прикарпатський вісник НТШ. Серія “Слово”*. 2016. № 34. С. 102–111.
30. Шарапановська Ю. В. Теоретичні засади аналізу політичного дискурсу. *Молодий вчений*. 2016. № 4. С. 428–431.
31. Шевченко І. С. Когнітивно-прагматичні дослідження дискурсу. Х. : Константа, 2005. С. 105–117.

32. Charteris-Black J. Politicians and rhetoric: The persuasive power of metaphor. Basingstoke : Palgrave Macmillan, 2011.
33. Cook G. Discourse. Oxford : Oxford University Press, 1980. 167 p.
34. Crystal D. The Cambridge Encyclopedia of Language. Cambridge, 1987. 480 p.
35. Dijk T. A. van. Critical discourse studies: A sociocognitive approach. *Methods of critical discourse analysis*. 2019. No. 2. P. 62–86.
36. Dijk T. A. van. Strategies of Discourse Comprehension. New York : Academic Press, 1983. 418 p.
37. Dijk T.A. van. What is political discourse analysis? *Belgian journal of linguistics*. 1997. № 11. P. 11–52.
38. Elstein S. Electronic interaction: Comparative description according to the production environment in the review of educational writing projects.
URL: <http://www.lenguas.unc.edu.ar/aledar/hosted/xicongreso/index.html>.
39. Foucault M. The Archaeology of Knowledge: And the Discourse on Language. London : Vintage, 1982. 256 p.
40. Fowler R. Linguistics and the Novel. London : Methuen, 1977. 145 p.
41. Fowler R. Linguistic Criticism. Oxford : Oxford University Press, 1986. 190 c.
42. Girth H. Texts in political discourse. A proposal for a discourse-oriented description of text types. *Muttersprache*. 2002. 106. P. 66–80.
43. Hawthorn J. A. Concise Glossary of Contemporary Literary Theory. London : Hodder Arnold, 1992. 224 p.
44. Henry F., Tator C. Discourses of Domination. Toronto : University of Toronto Press, 2002. 292 c.
45. Holmes J. An Introduction to Sociolinguistics. London and New York : Routledge, 2013. 489 p.
46. Hudson R.A. Sociolinguistics. Cambridge University Press, 1996. 279 p.

47. Leech G. *The types stylistic feature*. Cambridge : University Press, 2008.
48. Leech G., Short M. *Style in Fiction*. Harlow : Longman, 2007. 404 p.
49. Miller C., Swift K. *Words and Women*. NY: Anchor Books, 2000. 147 p.
50. Morris S. *Political correctness*. New Haven : Yale Univ. Press, 1999. 39 p.
51. Schwartzenberg R.-J. *Sociology Politique*. P., 1988. P. 42.
52. Scollon R. *Mediated Discourse as Social Interaction*. London : Routledge, 2001.
53. Semino E. *Cognitive Stylistic Approach to Mind Style in Narrative Fiction* *Cognitive Stylistics. Language and Cognition in Text Analysis*. 2002. P. 95–122
54. Vasko R., Aleksievets O. *Rhetorical prosody in English political discourse*. *Legartus*. 2021. Vol. 6, no. 2. P. 255–291.
55. Verdonk P. *Stylistics*. UK : Oxford University Press, 2002. 144 p.
56. Weber J. *The Stylistics Reader: From Roman Jakobson to The Present*. London : Arnold, 1995. 320 p.
57. Widdowson H. G. *English for Specific Purposes: Criteria for Course Design in English for Academic and Specific Purposes*. *Studies in Honour of Louis*. 1981. 18 p.
58. Widdowson H. G. *Stylistics and the Teaching of Literature*. London : Longman, 1975. 140 p.
59. Winer D. *The history of weblogs*. 2002. URL: <http://newhome.weblogs.com/historyOfWeblogs>.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

60. America'sNationalChurchillMuseum | A HouseofManyMansions,
ChurchillSpeeches. *America'sNationalChurchillMuseum* |
WinstonChurchillMuseuminFulton, MO.
URL: <https://www.nationalchurchillmuseum.org/a-house-of-many-mansions.html>.
61. America'sNationalChurchillMuseum | BeYeMenofValour,
WinstonChurchillSpeeches. *America'sNationalChurchillMuseum* /
WinstonChurchillMuseuminFulton, MO.
URL: <https://www.nationalchurchillmuseum.org/be-ye-men-of-valour.html>.
62. America'sNationalChurchillMuseum |
Churchill'sfirstradioaddressasPrimeMinister,
1940. *America'sNationalChurchillMuseum* | *WinstonChurchillMuseuminFulton,*
MO. URL: <https://www.nationalchurchillmuseum.org/churchills-first-radio-address-as-prime-minister.html>.
63. America'sNationalChurchillMuseum |
GiveUstheTools. *America'sNationalChurchillMuseum* |
WinstonChurchillMuseuminFulton, MO.
URL: <https://www.nationalchurchillmuseum.org/give-us-the-tools.html>.
64. America'sNationalChurchillMuseum | MIT Mid-
CenturyConvocationSpeechbyWinstonChurchill. *America'sNationalChurchillMus*
eum / *WinstonChurchillMuseuminFulton,* MO.
URL: <https://www.nationalchurchillmuseum.org/mit-mid-century-convocation.html>.
65. America'sNationalChurchillMuseum | NeverGiveIn, Never, Never,
Never. *America'sNationalChurchillMuseum* | *WinstonChurchillMuseuminFulton,*
MO. URL: <https://www.nationalchurchillmuseum.org/never-give-in-never-never-never.html>.
66. America'sNationalChurchillMuseum | SomeChicken,
SomeNeckWinstonChurchillSpeech. *America'sNationalChurchillMuseum* |

- Winston Churchill Museum in Fulton, MO.
 URL: <https://www.nationalchurchillmuseum.org/some-chicken-some-neck.html>.
67. America's National Churchill Museum |
 The Invasion of France. *America's National Churchill Museum* |
 Winston Churchill Museum in Fulton, MO.
 URL: <https://www.nationalchurchillmuseum.org/the-invasion-of-france.html>.
68. America's National Churchill Museum |
 The Old Lion. *America's National Churchill Museum* |
 Winston Churchill Museum in Fulton, MO.
 URL: <https://www.nationalchurchillmuseum.org/the-old-lion-1941.html>.
69. America's National Churchill Museum |
 Winston Churchill announces the Surrender of Germany. *America's National Churchill Museum* / *Winston Churchill Museum in Fulton, MO*.
 URL: <https://www.nationalchurchillmuseum.org/winston-churchill-announces-the-surrender-of-germany.html>.
70. America's National Churchill Museum | Winston Churchill Blood, Toil, Tears and Sweat Speech. *America's National Churchill Museum* |
 Winston Churchill Museum in Fulton, MO.
 URL: <https://www.nationalchurchillmuseum.org/blood-toil-tears-and-sweat.html>.
71. America's National Churchill Museum |
 Winston Churchill Speech The Council of Europe. *America's National Churchill Museum* / *Winston Churchill Museum in Fulton, MO*.
 URL: <https://www.nationalchurchillmuseum.org/the-council-of-europe.html>.
72. America's National Churchill Museum | Winston Churchill Speech, The Lights are Going Out 1938. *America's National Churchill Museum* /
 Winston Churchill Museum in Fulton, MO.
 URL: <https://www.nationalchurchillmuseum.org/the-lights-are-going-out.html>.
73. America's National Churchill Museum | Winston Churchill to Franklin D. Roosevelt. *America's National Churchill Museum* |
 Winston Churchill Museum in Fulton, MO.

URL: <https://www.nationalchurchillmuseum.org/winston-churchill-to-franklin-d-roosevelt.html>.

74. America's National Churchill Museum |
Winston Churchill We Shall Fight on the Beaches Speech. *America's National Churchill Museum* / *Winston Churchill Museum in Fulton, MO.*
URL: <https://www.nationalchurchillmuseum.org/we-shall-fight-on-the-beaches.html>.

75. America's National Churchill Museum |
Winston Churchill's Broadcast on the Soviet-German War. *America's National Churchill Museum* / *Winston Churchill Museum in Fulton, MO.*
URL: <https://www.nationalchurchillmuseum.org/winston-churchills-broadcast-on-the-soviet-german-war.html>.

76. America's National Churchill Museum |
Winston Churchill's Christmas Message 1941
Speech. *America's National Churchill Museum* | *Winston Churchill Museum in Fulton, MO.* URL: <https://www.nationalchurchillmuseum.org/christmas-message.html>.

77. America's National Churchill Museum |
Winston Churchill's Citizen of the United States Speech. *America's National Churchill Museum* / *Winston Churchill Museum in Fulton, MO.*
URL: <https://www.nationalchurchillmuseum.org/citizen-of-the-united-states.html>.

78. America's National Churchill Museum |
Winston Churchill's Do Your Worst; We'll Do Our Best Speech. *America's National Churchill Museum* / *Winston Churchill Museum in Fulton, MO.*
URL: <https://www.nationalchurchillmuseum.org/do-your-worst-well-do-our-best.html>.

79. America's National Churchill Museum |
Winston Churchill's Fourth Climactic Speech, German Invasion of Russia

1941. *America's National Churchill Museum* | *Winston Churchill Museum in Fulton, MO*. URL: <https://www.nationalchurchillmuseum.org/the-fourth-climacteric.html>.

80. *America's National Churchill Museum* | *Winston Churchill's Penny-in-the-Slot Politics*, March 31, 1934. *America's National Churchill Museum* | *Winston Churchill Museum in Fulton, MO*. URL: <https://www.nationalchurchillmuseum.org/penny-in-the-slot-politics.html>.

81. Letter: *Winston Churchill to Clementine Churchill*, September 15, 1909, *Churchill and the Great Republic* (A Library of Congress Interactive Exhibition, Text Version). *Home* / *Library of Congress*. URL: https://www.loc.gov/exhibits/churchill/interactive/_html/wc0046.html.

82. *Winston Churchill to Franklin D. Roosevelt*, November 23, 1940. *America's National Churchill Museum* | *Winston Churchill Museum in Fulton, MO*. URL: <https://www.nationalchurchillmuseum.org/winston-churchill-to-franklin-d-roosevelt-november-23-1940.html>.

83. *Winston Churchill to Franklin D. Roosevelt*, November 16, 1940. *America's National Churchill Museum* | *Winston Churchill Museum in Fulton, MO*. URL: <https://www.nationalchurchillmuseum.org/winston-churchill-to-franklin-d-roosevelt-november-16-1940.html>.

84. *Winston Churchill to Franklin D. Roosevelt*, 1940. *America's National Churchill Museum* | *Winston Churchill Museum in Fulton, MO*. URL: <https://www.nationalchurchillmuseum.org/winston-churchill-to-franklin-d-roosevelt.html>.